

gemeente
Stichtse
Wecht

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2024.....	2
Inhoudsopgave.....	4
Aanbieding	5
Inleiding	6
Financiële begroting 2024-2027 - samenvatting -	8
Grondslagen voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 tot 2027.....	13
Leeswijzer	16
Programma 1. Bestuur	18
Beleid programma 1	19
Financieel overzicht programma 1	22
Programma 2. Veiligheid	25
Beleid programma 2	26
Financieel overzicht programma 2	29
Programma 3. Fysiek	31
Beleid programma 3	32
Financieel overzicht programma 3	39
Programma 4. Sociaal.....	42
Beleid programma 4	43
Financieel overzicht programma 4	48
Programma 5. Samenleving.....	50
Beleid programma 5	51
Financieel overzicht programma 5	53
Paragrafen.....	56
Lokale heffingen	57
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	62
Onderhoud kapitaalgoederen.....	70
Financiering	75
Bedrijfsvoering.....	77
Verbonden partijen	81
Grondbeleid.....	88
Financiële begroting 2024-2027	94
Het overzicht van baten en lasten en de toelichting	95
De uiteenzetting van de financiële positie	103
Bijlagen.....	112

Aanbieding

Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2024. De gemeente stelt elk voorjaar een kadernota op met de belangrijkste uitgangspunten, ofwel kaders, die nodig zijn om in het najaar een programmabegroting te kunnen vaststellen. De gemeenteraad stelt de Kadernota 2024 vast en daardoor wordt duidelijk hoeveel geld er beschikbaar is en hoe er wordt omgegaan met financiële onzekerheden en de beleidsvoornemens. De uitkomsten van de kadernota worden vervolgens in de programmabegroting financieel verwerkt en beleidsmatig wordt beschreven welke activiteiten we gaan doen in 2024. In mijlpalen is vastgelegd wanneer de activiteiten zijn afgerond. Het vrijgeven van de budgetten voor de uitvoering vindt plaats bij de vaststelling van de programmabegroting 2024.

Voorliggende programmabegroting 2024 is de tweede programmabegroting van de bestuurscyclus van de coalitie van Lokaal Liberaal, VVD Stichtse Vecht, D66 Stichtse Vecht en Streekbelangen Stichtse Vecht.

In het coalitieakkoord 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht' zijn de afspraken waarbinnen dit college, samen met de gemeenteraad, ambtelijke organisatie en de samenleving, wil werken op hoofdlijnen vastgelegd. Het college werkt de komende jaren aan het terugbrengen van de balans tussen de bestuurlijke ambities, de financiële positie en de ambtelijke organisatie.

Complexe context: grote maatschappelijke ontwikkelingen en financiële onzekerheden

Zoals we in de kadernota al beschreven is de maatschappelijke context de afgelopen jaren steeds complexer geworden en wordt gekenmerkt door financiële onzekerheden. Dat maakt het lastiger om structureel beleid voor de lange termijn te maken. Er vinden al geruime tijd discussies met het Rijk plaats over de omvang van het gemeentefonds op meerdere gebieden.

De grootste financiële onzekerheid zijn de zogenaamde 'ravijnjaren' 2026 en 2027. Dit is de consequentie van het feit dat de kabinetsplannen reiken tot en met het jaar 2025. Het voornemen is om vanaf 2026 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten te introduceren, waardoor veel gemeenten worden geconfronteerd met sterk teruglopende inkomsten vanaf 2026. Dit is ook terug te zien in deze begroting. Het is daarom van belang om weerbaar en wendbaar te zijn in de begroting om incidentele en structurele risico's op te kunnen vangen.

Verder bouwen aan een stevig fundament: realistisch ambitieniveau

We blijven de komende jaren verder bouwen aan een stevig fundament. Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen en financiële onzekerheden, met name voor de jeugdzorg, kiest het college in deze begroting voor een realistisch ambitieniveau gericht op de grootste uitdagingen van gemeente Stichtse Vecht. We zetten vooral in op:

- versnellen van de woningbouw;
- duurzaamheid;
- passende hulp en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben;
- het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties'.

In het ruimtelijk domein blijven we inzetten op wonen. Dat doen we onder meer door het vrijmaken van middelen voor ambtelijke slagkracht. Ook werken we aan het integraal huisvestingsplan onderwijs. Een ander belangrijk thema in het ruimtelijk domein is duurzaamheid, waarbij we werken met een uitvoeringsprogramma. Verder kiezen we onder andere voor een nadere uitwerking van de Omgevingsvisie Stichtse Vecht, door het opstellen van omgevingsprogramma's of gebiedsvisies met aandacht voor wonen, bereikbaarheid, leefbaarheid (gezonde omgeving en voorzieningen, zoals onderwijs en sport) en vitaliteit. En we willen werken aan een uitvoeringsprogramma vitaal platteland.

In het sociaal domein blijft passende hulp en ondersteuning voor het college onverminderd van belang. Daarbij streven we ernaar binnen de financiële kaders te blijven door te sturen op de kostenontwikkeling van de jeugdzorg en Wmo en een dalende trend in de kosten voor de jeugdzorg te realiseren. Daarvoor nemen we een aantal maatregelen. Het doel voor 2024 is om de zorg aan inwoners te normaliseren, het budget beter te beheersen en de zorg verder te transformeren. Daarom zijn bij de Kadernota 2024 middelen vrijgemaakt voor een transformatiebudget en een innovatiebudget voor de jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning.

Ook blijven we werken aan een stevig fundament. Het verder bouwen aan de organisatie is van belang om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers

en maatschappelijke organisaties. Het college hecht veel waarde aan een goed ambtelijk-bestuurlijk samenspel. Alleen als dit samenspel slaagt kunnen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties optimaal de kennis en kunde uit de ambtelijke organisatie benutten. Bij de Kadernota 2024 zijn middelen vrijgemaakt om de organisatie en haar dienstverlening verder te verbeteren.

Met de Regionale Veiligheidsstrategie 2023-2026, het regionale actieplan ondermijning, het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 en het bijbehorende uitvoeringsplan willen we voor de komende jaren een stevige en gestructureerde aanpak van ondermijning in de gemeente borgen. We hebben bij de Kadernota 2024 middelen vrijgemaakt om structureel georganiseerde ondermijnende criminaliteit beter aan te kunnen pakken.

Financiële begroting 2024-2027 - samenvatting -

Financieel overzicht

In dit hoofdstuk geven wij inzicht in de financiële positie van onze gemeente. Het saldo, zoals opgenomen in de Kadernota 2024 is hiervoor het vertrekpunt. In deze begroting 2024 is de Kadernota 2024 administratief verwerkt en zijn de uitkomsten van de meicirculaire 2023 verwerkt. Tot slot zijn de uitgangspunten voor de begroting geactualiseerd en is het weerstandsvermogen aangevuld om de begroting voldoende wendbaar te maken en weerstand te kunnen bieden aan de risico's en onzekere (financiële) tijden.

De Programmabegroting 2024 sluit in 2024 en 2025 met een positief structureel saldo en voldoet aan de vereisten voor het 'repressieve begrotingstoezicht'. Vanaf 2026 is het meerjarenperspectief niet sluitend. Vanaf 2026 is de algemene uitkering aanzienlijk lager wat het tekort veroorzaakt in het begrotingssaldo van 2026 en 2027. De jaren 2026 en 2027 worden daarom ook wel 'de ravijnjaren' genoemd. Het is de consequentie van het feit dat de kabinetsplannen reiken tot en met 2025. Dit maakt het bijna onmogelijk om een begroting 2024-2027 op te stellen, die meerjarig structureel sluitend is. We kunnen wel stellen dat het indicatief nadelige effect op de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor Stichtse Vecht in het ravijnjaar in 2026 (€ 8,7 miljoen) en 2027 (€ 14,1 miljoen) groter is dan ons structureel tekort in deze jaren. Dus als het Rijk in die jaren alsnog met extra middelen (terugdraaien van de korting) over de brug komt voor gemeenten, zal er ook in 2026 en 2027 sprake zijn van een structureel sluitende begroting. Het deel van de tekorten voor zover nu bekend, die lokaal zijn ontstaan, hebben we in de Kadernota 2024 en deze begroting opgelost.

De bedragen in deze begroting zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven. Inkomsten zijn met een minteken, negatief) gepresenteerd. Uitgaven zijn positief gepresenteerd. Een gepresenteerd saldo of eindstand met een minteken is dus een voordelig saldo of eindstand. Een eindstand of saldo met een positief bedrag is een nadelig saldo of eindstand.

Besluitvorming Begroting 2024-2027 (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Stand Kadernota	-62	-118	5.759	8.356
G. Meicirculaire 2023	-1.456	-2.350	-1.182	-3.806
G1. Structurele bijdrage financieringssysteem (ravijnjaar)				-2.699
G2. Vrijval taakmutaties en volumeaccres	-1.456	-2.350	-1.182	-1.107
H. Afsluitende administratieve mutaties	-490	-394	-1.222	-386
H1. Verwerking overhead tarieven	-636	-636	-636	-636
H2. Verhoging afvalstoffenheffing in 2024 maximaal 25%	928			
H3. Overige en afronding (inclusief overgang naar constante prijzen)	-782	242	-586	250
I. Aanvulling tot streefwaarde weerstandsvermogen	1.439	2.262	2.916	3.227
I1. Structureel weerstandsvermogen - Risicobuffer voor o.a. Algemene uitkering, inflatie, rente etc.	1.439	2.262	2.916	3.227
Eindstand Begroting 2024-2027 (negatief bedrag=voordeel; positief bedrag=nadeel)	-569	-600	6.271	7.391

Begrotingsevenwicht

Gemeenten zijn verplicht om tijdig (vóór 15 november) een financieel sluitende begroting voor het volgende jaar in te dienen bij de provincie (artikel 189 Gemeentewet). De provincie houdt via de begroting en jaarrekening toezicht op de gemeentelijke financiële positie. Onderdeel van het toezicht is de controle of onze begroting 'structureel sluitend' is. Hierbij wordt beoordeeld of wij structurele lasten ook met structurele baten dekken. Dit geeft aan dat de structurele lasten, bij gelijkblijvende omstandigheden, ook op de langere termijn gedekt kunnen worden (de robuustheid van de begroting). De financiële begroting bevat een overzicht met een specificatie van de incidentele baten en lasten. Het saldo effect van de incidentele baten en lasten op de gehele begroting is beperkt.

In de onderstaande tabel kunt u lezen dat de begroting structureel in evenwicht is voor 2024 en 2025. Dat is voldoende om onder repressief toezicht van de provincie te vallen.

Verloop structureel begrotingssaldo (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Begrotingssaldo	-569	-600	6.271	7.391
AF : Incidentele lasten	145	461	38	
Structureel begrotingssaldo	-714	-1.061	6.233	7.391

Kadernota 2024

In de kadernota zijn exploitatie en investeringsbudgetten opgenomen waarmee het bestaand beleid wordt voortgezet. Met het vaststellen van de begroting worden de budgetten geautoriseerd. De genoemde ontwikkelingen in de kadernota zijn verwerkt in de begroting:

- A. Startpositie : Programmabegroting 2023-2026
- B. Autonome ontwikkeling van het gemeentefonds
- C. Autonome en onontkoombare ontwikkelingen
- D. Fundament op orde (programma 1)
- E. Beleidswensen
- F. Dekkingsmogelijkheden

Toelichting mutaties begroting 2024-2027 tussen kadernota en begroting

G. Meicirculaire 2023

In raadsinformatiebrief 20 van 2023 bent u geïnformeerd over de hoofdlijnen van de uitkomsten van de meicirculaire 2023. De meicirculaire laat, ten opzichte van wat al was opgenomen in de Kadernota 2024 (op basis van de decembercirculaire 2022), voor 2024-2027 een voordelig effect zien.

G1. Structurele bijdrage financieringssysteem (ravijnjaar)

Het kabinet wil vanaf 2026 een nieuwe financieringssysteem voor het Gemeentefonds invoeren. Mede door deze overgang ontvangen gemeenten vanaf 2026 een aanzienlijk lagere algemene uitkering, daarom wordt 2026 ook wel het ravijnjaar genoemd. In de Septembercirculaire 2022 was een incidentele gedeeltelijke compensatie opgenomen voor 2026. In de Meicirculaire 2023 wordt deze gedeeltelijke compensatie structureel gemaakt. Voor Stichtse Vecht betekent dit vanaf 2027 een structurele verhoging van onze algemene uitkering met € 2,7 miljoen.

G2. Vrijval taakmutaties en volumeaccres

Wij leggen bij de kadernota en begroting de vrij besteedbare middelen uit de circulaire integraal voor ter afweging. Er vindt nauwelijks tot geen reservering meer plaats in stelposten. In de raadsinformatiebrief 20 van 2023 bent u geïnformeerd over (nieuwe) taakmutaties en het volumeaccres. Het structurele deel van de vrijval wordt bepaald door het volumeaccres (€ 1,1 miljoen in 2027). Verder zijn er in 2024 en 2025 vooral incidentele loon- en prijsbijstellingen geweest voor diverse onderdelen in sociaal domein, waaronder de jeugdzorg en Wmo. Dit zijn technische bijstellingen binnen het gemeentefonds. Aangezien wij bij de Kadernota 2024 de budgetten in het sociaal domein extra hebben verhoogd op volume en prijs, kan de stelpost, waarin we de extra middelen voor taakmutaties en volumeaccres uit de meicirculaire 2023 beschikbaar houden, in deze begroting vrijvallen.

H. Afsluitende administratieve mutaties

H1. Verwerking hogere overhead tarieven

Het voorstel om overhead toe te rekenen aan de tarieven leidt tot een hoger voordelig effect ten opzichte van de Kadernota 2024, omdat de directe kosten, die als basis dienen voor de berekening van de toerekening hoger zijn dan waar bij de kadernota vanuit was gegaan. Er is meer toegerekend aan afvalstoffenheffing (€ 431.000), riolering (€ 195.000) en begraafrechten (€ 10.000).

H2. Verhoging afvalstoffenheffing maximaal 25%

Bij de kadernota was ervan uitgegaan dat het tarief voor afvalstoffenheffing met ca. 25% zou stijgen als gevolg van het effect van de toerekening van de overhead en de inflatie. Bij de berekening van de kostendekkendheid van het tarief zijn er ook andere ramingen van inkomsten en uitgaven, die worden geactualiseerd. Denk hierbij aan de kapitaallasten, inkomsten van afvalverwerking en extracomptabele onderdelen, zoals de uitgaven van straatreiniging en niet compensabele BTW. Bij 100% kostendekkendheid leiden deze mutaties tot een tariefsverhoging van 36%. Zoals afgesproken in de Kadernota 2024 verhogen wij voor 2024 het tarief met maximaal 25%. Dit betekent dat de kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing in 2024 92% bedraagt. Dit is mogelijk omdat wij voordelige effecten verwachten van het omgekeerd inzamelen en de ingebruikname van het afvalbrengstation. Volgend jaar beoordelen wij bij de kadernota en begroting opnieuw de tariefstelling.

H3. Overige en afronding (inclusief overgang naar constante prijzen)

Het effect wordt nu vooral veroorzaakt door de omzetting van de algemene uitkering van lopende prijzen naar constante prijzen. Door deze wijziging van methodiek is ook de stelpost loon en prijsstijging meerjarig geëlimineerd. Er blijft op basis van de meicirculaire op deze stelpost alleen een bedrag over van € 375.000 voor aanvullende compensatie via subsidies voor maatschappelijke organisaties.

11. Versterken structureel weerstandsvermogen

De jaren 2026 en 2027 in deze begroting zijn nog niet structureel sluitend. Vooruitkijkend is het voor Stichtse Vecht van belang dat we nu al anticiperen op en wendbaar zijn om volgend jaar een structureel sluitende Begroting 2025 te presenteren. We werken deze periode stap voor stap toe naar een structureel sluitende begroting voor het jaar 2026 of 2029 in de Begroting 2026. Ook hier kiezen we voor een solide financieel beleid. Het blijft belangrijk om de ontwikkelingen nauwgezet te volgen en daarop te anticiperen. We staan nog voor een flinke uitdaging en die wordt steeds dringender. Maar doordat we nu al verantwoordelijkheid nemen, hebben we in de Kadernota 2024 al een groot deel van de verwachte tekorten gedekt.

Onze begroting is gevoelig voor ontwikkelingen waar we zelf geen directe invloed op hebben, zoals schommelingen in het gemeentefonds en stijgende rente, met mogelijk nadelige effecten op ons structureel resultaat. Door een buffer aan te houden, voorkomen we dat we ongewenst ineens grote bezuinigingen moeten doorvoeren met grote nadelige maatschappelijke effecten. Het structurele weerstandsvermogen dient om in de begroting wendbaar te zijn voor deze structurele risico's en voorkomt dat maatschappelijke en operationele activiteiten onder druk komen te staan, indien zich een risicovolle ontwikkeling daadwerkelijk voordoet.

De stelpost achteruitgang algemene uitkering, die we al langer in onze begroting hebben, is een voorbeeld van een structurele buffer. Door een bedrag van € 15 per inwoner (€ 0,95 miljoen) aan te houden was Stichtse Vecht in staat om een eerste nadelige sprong in de algemene uitkering direct zelf op te kunnen vangen. Bij de programmabegroting 2023 hebben we het structureel weerstandsvermogen bijgesteld naar € 1,95 miljoen voor ontwikkelingen, zoals inflatie, rentestijgingen en het structurele effect van crisissituaties (opvang van vluchtelingen, energiecrisis). In de Kadernota 2024 is van deze buffer € 0,8 miljoen structureel ingezet om de gestegen energieprijzen op te vangen. Van het structureel weerstandsvermogen resteert momenteel € 1,15 miljoen.

Vanuit het programma 'Een begroting van Stichtse Vecht gericht op de toekomst' werken we aan het formuleren van strategisch financieel beleid. Om onze ambities en doelen te realiseren moeten we nadenken over hoe we wendbaar en weerbaar blijven en om kunnen gaan met grote financiële onzekerheden. Doel van het strategisch financieel meerjarenbeleid is om de sturing te versterken, tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en heldere keuzes te maken. Een solide financiële positie betreft niet alleen een structureel sluitende begroting (baten en lasten in evenwicht) en voldoende incidenteel weerstandsvermogen. We denken na over interne kaderstelling voor meer kengetallen die relevant zijn voor een solide financiële positie. Wendbaarheid en weerbaarheid zijn belangrijke aandachtspunten voor het uit te werken strategisch financieel beleid. Hierbij werken we ook kaderstelling uit voor het aanhouden van structureel weerstandsvermogen, de methodiek waarmee we de gevoeligheid van onze begroting voor onzekerheden bepalen en de mate van risico acceptatie en gewenste omvang van de buffer die we willen aanhouden. In 2023 bieden we een raadsvoorstel over het strategisch financieel beleid aan de raad aan. Daarmee voeren we een solide financieel beleid en passen we niet willekeurig ieder jaar de methodiek en gewenste omvang van het structureel weerstandsvermogen aan.

Uit een impact analyse blijkt dat en de mate waarin de begroting gevoelig is voor een aantal grote 'structurele' onzekerheden, nog los van de ravijnjaren 2026 en 2027. In 2024 bedraagt de mogelijke impact € 3,9 miljoen en dit loopt op tot € 6,6 miljoen in 2026. In de praktijk doen veelal niet alle risico's zich tegelijkertijd voor, zodat een lagere buffer meestal volstaat om de risico's die zich daadwerkelijk voordoen te kunnen opvangen. Vooruitlopend op het vast te stellen strategisch financieel beleid stellen we voor het structureel weerstandsvermogen in deze begroting aan te vullen tot een bedrag waarmee we in ieder geval het risico op overschrijding van de kosten TIM SV (tot de onderkant van de bandbreedte van dit risico) zelf met structureel weerstandsvermogen kunnen opvangen, zonder direct noodzakelijke bezuinigingen. Voor het deel van het risico boven de onderkant van de bandbreedte houden we incidenteel weerstandsvermogen aan. Daarmee kunnen we mogelijke frictiekosten van noodzakelijk bezuinigingen opvangen als dit risico zich daadwerkelijk voordoet.

Onderstaande tabel geeft de uitkomst van de impact analyse, het huidig beschikbaar structureel weerstandsvermogen en de voorgestelde aanvulling weer.

Impactanalyse gevoeligheid begroting structurele risico's (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
1. Teruggang algemene uitkering (1% van de algemene uitkering)	1.116	1.124	1.048	1.043

2. Stijging van marktrente met 1%	284	529	715	860
3. Jeugdzorg en Wmo (TIM SV) onderkant bandbreedte overschrijding	2.200	3.181	4.053	4.379
4. Gemeenschappelijke regelingen prijsstijging met 1%	125	125	125	125
5. Loon en prijscompensatie 1% niet doorrekenen in belastingtarieven	160	160	160	160
Totale impact gevoeligheid begroting structurele risico's	3.885	5.119	6.101	6.567
Beschikbaar structureel weerstandsvermogen	1.151	1.151	1.151	1.151
Voorgestelde aanvulling	1.439	2.262	2.916	3.227
Structureel weerstandsvermogen na aanvulling	2.590	3.413	4.067	4.378

Toelichting vijf structurele risico's

1. Teruggang algemene uitkering met 1%

De algemene uitkering kan de komende jaren dalen als gevolg van onderhoud van de huidige normeringssystematiek, het nadelige effect van de uitkering jeugd en het nadelig effect van de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2026 (ravijnjaar). In het verleden is het risico berekend op € 15 per inwoner, dat leidde tot een vast bedrag van € 951.000. Wij hebben nu 1% van de algemene uitkering gehanteerd om de gevoeligheid te duiden. Dit is een actuelere becijfering van het risico, maar benadert nog steeds de vaste risico-inschatting van € 951.000.

2. Stijging van marktrente met 1%

Wij hebben, gezien de huidige renteontwikkelingen, het rentepercentage verhoogd van 2% bij de begroting 2023 naar 3% bij de begroting 2024. Wij zien momenteel een risico dat de rente verder gaat stijgen, waardoor wij bij herfinanciering van bestaande leningen tegen een hoger percentage dan 3% moeten lenen. Het effect van de verhoging van 3% naar 4% hebben wij hier opgenomen.

3. Jeugdzorg en Wmo (TIM SV) onderkant bandbreedte overschrijding

In de Kadernota 2024 is de ambitie opgenomen om de meerkosten voor contract TIM SV te beperken tot maximaal € 4 miljoen boven op de opdrachtwaarde van € 12,6 miljoen in 2024 en een dalende trend te realiseren naar 2027. Het uitgangspunt dat begin dit jaar is gekozen, in het belang van adequate zorg en kostenbeheersing, is ingezet op verdere transformatie. Om dit te kunnen realiseren wordt geanticipeerd op hogere kosten in 2023 met een bandbreedte van € 18,8 miljoen tot € 21,5 miljoen. In de Bestuursrapportage 2023 is gemeld dat ondanks de maatregelen het reëel blijft dat de kosten in 2023 op kunnen lopen binnen de aangegeven bandbreedte. Er is gezien de maatregelen in 2023, voor 2024 en verder nog geen onderbouwing van de meerjarige kostenontwikkeling. Bij de inschatting van het risico is het verschil tussen de opdrachtwaarde van € 16,6 miljoen en de onderkant van de bandbreedte van € 18,8 miljoen als risico meegenomen.

4. Gemeenschappelijke regeling met 1% prijsstijging

In de begroting van gemeenschappelijke regelingen wordt gerekend met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage op basis van bij het opstellen bekende loon- en prijsstijgingen. Regelmatig leidt dit tot begrotingswijzigingen in het lopende jaar op basis van actuelere loon- en prijsontwikkeling. Wij hebben ook hier gerekend met 1% om de gevoeligheid uit te drukken.

5. Loon en prijscompensatie 1% niet doorrekening in belastingtarieven

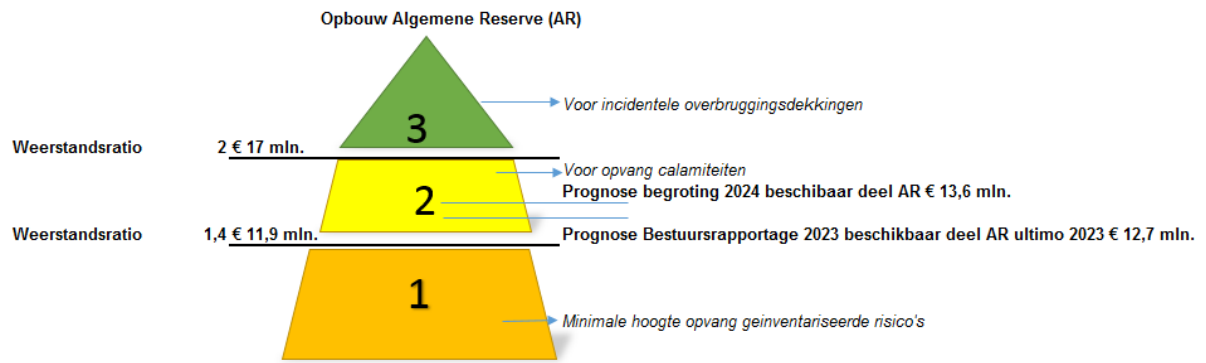
Ook voor ons geldt dat de loon- en prijsontwikkeling hoger blijkt dan dat wij vooraf hebben ingeschat. Wij berekenen dit normaliter achteraf niet door in onze belastingtarieven. Wij hebben ook hier gerekend met 1% om de gevoeligheid uit te drukken.

Incidenteel weerstandsvermogen

De algemene reserve bestaat op grond van de beleidsnotitie 'algemene reserve' uit drie lagen. De middelen uit schijf 1 kunnen we inzetten om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De middelen uit schijf 2 kunnen we inzetten om calamiteiten, tegenvallers op taakstellingen en negatieve rekeningsaldi op te vangen. De middelen uit schijf 3 kunnen we inzetten voor actieve (beleids)keuzes. Het gaat hierbij om incidentele middelen.

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de bedragen bij de weerstandsratio's toegelicht. De minimale hoogte (schijf 1) van de algemene reserve is € 11,9 miljoen. Wij streven naar een ratio tussen 1,4 en 2,0 om onvoorziene incidentele calamiteiten op te kunnen vangen. De algemene reserve is aanzienlijk afgenomen door de onttrekking van € 2,4 miljoen bij de Kadernota 2024. De stand van de algemene reserve eind 2024 bedraagt € 13,6 miljoen. Dit zijn de vrij beschikbare middelen om de risico's op te vangen. De weerstandsratio komt hiermee op 1,6 en komt daarmee boven de minimale weerstandsratio van 1,4.

De vrij beschikbare middelen in de algemene reserve op basis van de verwachting bij de Bestuursrapportage 2023 is € 12,7 miljoen. Hierin is rekening gehouden met een nadelig resultaat over 2023 van € 0,9 miljoen.

Grondslagen voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 tot 2027

Grondslagen

Uitgangspunten

De startpositie van de programmabegroting 2024-2027 is de programmabegroting 2023-2026 en de besluitvorming door de raad tot en met juli 2023. Op deze startpositie zijn, naast de uitwerking van de Kadernota 2024-2027, de volgende mutaties verwerkt:

- De actuele ontwikkelingen uit het gemeentefonds tot en met de meicirculaire 2023.
- Actualisatie van de indexering, zoals opgenomen in de Kadernota 2024,
- Aanpassing van de bijdragen aan verbonden partijen, zodat deze aansluit op de begroting van deze partijen.
- Mutaties tussen de Kadernota 2024 en de begroting 2023 voor het versterken van het structureel en incidenteel weerstandsvermogen.
- Overgang van verwerking van de algemene uitkering van lopende naar constante prijzen en overige afrondende administratieve mutaties.

Indexeringen vanaf 2024

Prijsindex materiële budgetten

De prijsgevoelige budgetten 2024 en volgende jaren zijn, waar van toepassing, verhoogd met het algemene indexcijfer van 3,9%. Dit is een gemiddeld indexcijfer, waarin geen verschil wordt gemaakt tussen de soorten uitgaven. Het indexcijfer is gebaseerd op de CPB-ramingen die zijn opgenomen in de Meicirculaire 2023 van het Gemeentefonds. Dit is een actualisatie ten opzichte van het voorlopige indexcijfer van 2%, dat is gehanteerd bij de Kadernota 2024.

In 2022 en 2023 was er sprake van hoge prijsstijgingen. Bij het opstellen van de Begroting 2023 zijn de prijsgevoelige budgetten 2023, waar van toepassing, verhoogd met het algemene indexcijfer van 3,1%. De prijsgevoelige budgetten zijn in 2022 niet geïndexeerd. Bij de kadernota verwachtten we een prijsstijging in 2023 (inclusief effect uit 2022) van 9%. We hebben deze inschatting bij de begroting overgenomen. In de begroting 2024 zijn de prijsgevoelige budgetten daarom geïndexeerd met 5,9% (= 9% min 3,1%). De totale prijsindexatie voor 2024 komt daarmee op 9,8% (3,9% en 5,9%).

Voor de energielasten hebben we op grond van de aanbesteding van het energiecontract rekening gehouden met een stijging van de energielasten van € 1,2 miljoen voor 2024 en € 1 miljoen voor 2025. Voor 2026 en verder is rekening gehouden met een stijging van structureel € 0,8 miljoen ten opzichte van 2022, het laatste jaar van de vorige overeenkomst.

Ontwikkeling prijsindexatie	%	periode
Kadernota 2024	9,0%	2022/2023
AF : Indexatie in begroting	3,1%	2022/2023
Inhaalinflatie	5,9%	2022/2023
BIJ : begroting 2024	3,9%	2024
Totaal prijsindexatie 2024	9,8%	2022-2024

Loonsom

De hoogte van de loonsom in geld (€) wordt bepaald door de toegestane formatie per functie te vermenigvuldigen met de werkgeverslasten, op basis van het schaalmaximum en de meest actuele CAO.

Bij het opstellen van de Begroting 2024 is de CAO vanaf 2024 nog niet bekend. In de Kadernota 2024 is rekening gehouden met een voorlopige indexering met 2%; deze is op basis van de meicirculaire 2023 aangepast naar 5,2%. De indexatie 2024 wordt op grond van een nog af te sluiten CAO 2024 bijgesteld.

Voor 2023 was in de Begroting 2023 met een voorlopige indexatie verwerkt van 2%. Recent is de CAO voor 2023 afgesloten met een looptijd tot en met 31 december 2023. De lonen stijgen op grond van deze CAO met 9% gemiddeld. In de Kadernota 2024 is rekening gehouden met een extra stijging van de lonen in 2023 van 7% (= 9% min 2%). De inhaalinflatie uit de kadernota voor 2023 is aangepast voor de loonindexatie in 2023 in verband met voordelige effect (3%) van de

pensioenpremie (zie Bestuursrapportage 2023). De stijging van de lonen is daardoor per saldo 6% in plaats van 9%. Er was al 2% verwerkt, dus resteert een inhaalinflatie van 4%. Op grond van de meicirculaire is de verwachte indexatie voor 2024 5,2%. De berekening leidt tot een indexatie van 9,2% in 2024. Dit percentage is voor de lonen in de begroting 2024 verwerkt.

De verdeling van de salarislasten naar de taakvelden heeft zoveel mogelijk overeenkomstig de verdeling bij de begroting van 2023 plaatsgevonden. De verdeling zal bij de Bestuursrapportage 2024 worden geactualiseerd.

Voor de uitvoering van onze taak beschouwen en benutten we de loonsom, zoals vermeld in de paragraaf Bedrijfsvoering, als één geheel. Voor het beoordelen van de begrotingsrechtmatigheid bij de jaarrekening worden afwijkingen ten opzichte van de begroting niet beoordeeld per programma of taakveld, maar op het totale budget voor personeel en inhuur ten laste van de loonsom van de gemeentebegroting. Inhuur ten laste van de loonsom is inhuur voor vervanging en ziekte. Andere inhuur is inhuur buiten de loonsom en moet worden opgevangen binnen de exploitatiebudgetten.

Ontwikkeling loonindexatie	%	periode
Kadernota 2024	9,0%	2023
AF : Indexatie in begroting	2,0%	2023
AF : lagere pensioenpremie	3,0%	2023
Inhaalinflatie	4,0%	2023
BIJ : begroting 2024	5,2%	2024
Totaal loonindexatie 2024	9,2%	2023/2024

Rente

De rente is gebaseerd op de werkelijke leningsovereenkomsten. Daarnaast is door de huidige renteontwikkelingen het rentepercentage, waarmee in de liquiditeitenplanning wordt gerekend voor nieuw af te sluiten overeenkomsten, verhoogd van 2% in de begroting 2023 naar 3% in de begroting 2024.

De omslagrente voor de kapitaallasten is bij het opstellen van de begroting herrekend, rekening houdend met de maximaal toegestane bandbreedte volgens de verslaggevingsvoorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording). De omslagrente is verhoogd van 0,5% in de begroting 2023 naar 1,0% in de begroting 2024.

Investeringskredieten

Het uitgangspunt is dat de kredieten zijn opgenomen voor het prijspeil van 2024. De afschrijving van activa start in het jaar na gereedkomen van het actief. Aan activa wordt omslagrente toegerekend. Ook de rentetoerekening start in het jaar na gereedkomen van het actief. Rente en afschrijving vormen samen de kapitaallasten.

Bij de Kadernota 2024 is besloten om loonkosten toe te rekenen aan investeringen in Grond-, weg en waterbouw projecten en groot onderhoud projecten.

De huidige inflatieontwikkeling, zoals hogere grondstofprijzen, vervoerskosten en personele schaarste maken dat prijzen hard stijgen en investeringsramingen mogelijk moeten worden bijgesteld. De lijn is om dergelijke bijstellingen bij de P&C-cyclus te melden en aan te passen.

Indexering belastingen, heffingen en overige inkomsten

De belastingen zijn overeenkomstig de besluitvorming bij de kadernota verhoogd met 9%. Het betreft hier onroerendzaakbelasting (OZB), roerende zaakbelasting (RZB), forensenbelasting, precariobelasting en hondenbelasting.

De opbrengst toeristenbelasting wordt verdubbeld. In de kadernota is een verhoging gesteld van € 1,70 per overnachting naar € 3,40 per overnachting. Deze tot nu toe gehanteerde methodiek betekent dat meerdere personen, bijvoorbeeld een gezin van 5 personen, die een relatief goedkope accommodatie bezoeken een veel hoger percentage toeristenbelasting betalen dan 1 of 2 personen die een relatief dure hotelovernachting boeken. Onderzocht wordt hoe hierin een beter evenwicht gevonden kan worden door te differentiëren. Een voorstel voor differentiatie wordt voorbereid voor de eind dit jaar vast te stellen belastingverordeningen 2024. Daarnaast wordt gekeken hoe volledig we zijn in de inning en of daar mogelijkheden liggen voor een verbreding van de grondslag om een tarief minder te kunnen laten stijgen.

De heffingen voor riolering, afvalstoffen, begraven en omgevingsvergunning worden berekend op basis van 100% kostendekking. Bij de kadernota is besloten om overhead (14,4%) toe te rekenen aan de tarieven. In de begroting 2024 wordt voorgesteld om de tarieven van afvalstoffenheffing maximaal met 25% te verhogen (kostendekkendheid 92%).

De overige inkomsten zijn verhoogd met 9,8% overeenkomstig de prijsstijging van de materiele budgetten.

De tarieven en belastingen zijn terug te vinden in de paragraaf lokale heffingen.

Meerjarenperspectief

De baten en lasten in het meerjarenperspectief presenteren we op basis van constante prijzen met prijspeil 2024.

Notities financieel beleid

De P&C documenten worden opgesteld met inachtneming van de door de raad vastgestelde financiële beleidsdocumenten. Deze documenten zijn:

- Financiële verordening (raad 6 juli 2021)
- Nota reserves en voorzieningen (raad 6 juli 2021).
- Nota waardering en afschrijving vaste activa (raad 6 juli 2021).
- Beleidsnotitie algemene reserve (raad 29 september 2020).

Verbonden partijen en subsidies

Verbonden partijen

De verbonden partijen dienen jaarlijks de begroting in bij de gemeenten ter goedkeuring. De goedgekeurde begroting wordt verwerkt in de gemeentelijke begroting en beschreven in een aparte (verplichte) paragraaf.

Subsidies

De toe te kennen subsidiebedragen voor 2024 moeten nog worden vastgesteld en worden na vaststelling online gepubliceerd op de website.

Stelposten 2024-2027

In de tabel hieronder zijn de stelposten, die in de begroting zijn opgenomen gepresenteerd. Wij lichten deze kort toe.

1. **Stelpost lonen en prijzen.** De algemene uitkering is met ingang van 2024 opgenomen op basis van constante prijzen. Er staan in tegenstelling tot voorgaande jaren geen indexatie van latere jaren meer op deze stelpost. Op de stelpost blijft op basis van de meicirculaire alleen een bedrag over van € 375.000 voor aanvullende compensatie via subsidiecompensatie voor maatschappelijke organisaties.
2. **Stelpost Algemene uitkering (taakmutaties).** Dit betreffen decentralisatie uitkeringen of specifieke gelden, die via de algemene uitkering worden ontvangen. Deze gelden komen vrij voor de programma's op basis van een plan of onderbouwing na besluitvorming van de raad. Hier staan nog de resterende middelen van het Bestedingsplan 'Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)' als behandeld in de raadsvergadering van 22 december 2022.
3. **Structureel weerstandsvermogen.** Deze stelpost is bedoeld voor structurele risico's zoals achteruitgang algemene uitkering, rentestijgingen, jeugdzorg en Wmo, inflatie en gemeenschappelijke regelingen.
4. **Loonsom en inhuur.** Voor 2024 wordt rekening gehouden met inhuur van ca. 25 fte ten laste van de loonsom.
5. **Onvoorzien.** Een bedrag voor incidenteel onvoorziene situaties van € 1,50 per inwoner.
6. **Kapitaallasten.** De investeringen zijn vooral in het lopende en komende jaar (2024 en 2025) gepland. De vrijval van de kapitaallasten voor de jaren vanaf 2025 wordt niet in het begrotingssaldo verwerkt, maar apart gehouden in een stelpost kapitaallasten, zodat het beschikbaar blijft voor nog niet opgenomen vervangingen van investeringen.

Stelposten (x € 1 mln.)	Programma	2024	2025	2026	2027
1. Loon- en prijsstijging	1. Bestuur	0,38	0,38	0,38	0,38
2. Algemene uitkering - Taakmutaties-	1. Bestuur	0,10	0,10	0,27	0,27
3. Structureel weerstandsvermogen	1. Bestuur	2,59	3,41	4,07	4,38
4. Loonsom en inhuur	1. Bestuur	1,75			
5. Onvoorzien	1. Bestuur	0,09	0,09	0,09	0,09
6. Kapitaallasten	1. Bestuur	0,00	1,01	0,53	0,69
Totaal stelposten		4,91	4,99	5,33	5,80

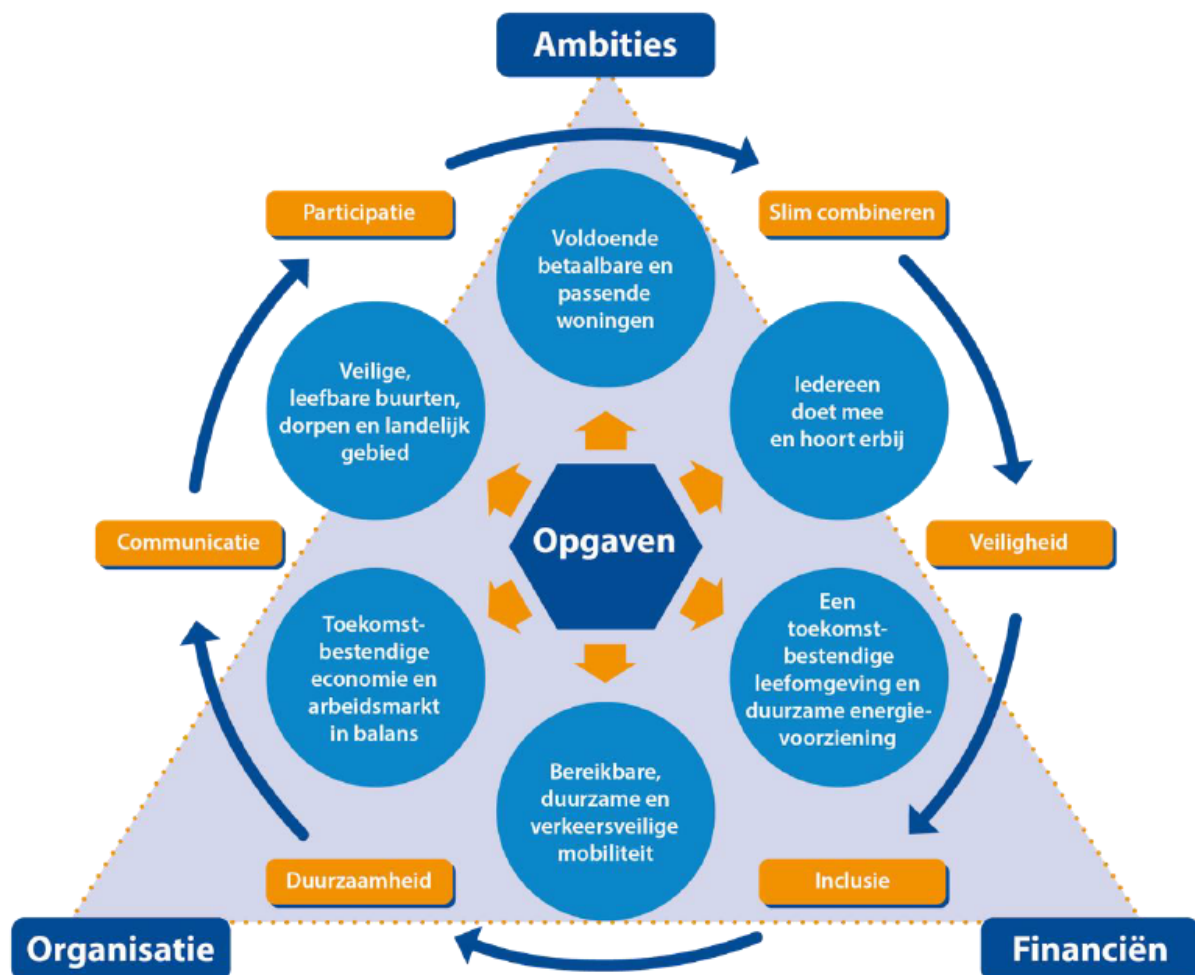
Leeswijzer

Leeswijzer

Bestuurlijke opgaven in de programmabegroting

In het coalitieakkoord zijn twee programma's opgenomen om het fundament op orde te brengen: 'Een betrokken en professionele ambtelijke organisatie' en 'Een begroting gericht op de toekomst'. Deze programma's zijn in de beleidsbegroting opgenomen in programma 1 Bestuur.

Daarnaast is in het coalitieakkoord opgenomen welke uitgangspunten en opgaven gehanteerd worden om de ambities te ordenen en te werken aan een sterke en betrouwbare lokale overheid. Binnen de balans van bestuurlijke ambities, de financiële positie en de ambtelijke organisatie staan de principes die in alle opgaven terugkomen en waar we onze doelen aan toetsen. De opgaven zijn inhoudelijk geordend met het besef dat we altijd oog houden voor samenhang tussen de bestaande opgaven en nieuwe opgaven die op ons afkomen.

In onderstaand schema is weergegeven in welke programma's in de programmabegroting 2024, de opgaven uit het coalitieakkoord zijn te vinden.

Bestuurlijke opgaven	Te vinden in programma
Voldoende betaalbare en passende woningen	3. Fysiek
Iedereen doet mee en hoort erbij	4. Sociaal
Een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening	3. Fysiek
Bereikbare, duurzame en verkeersveilige mobiliteit	3. Fysiek

Toekomstbestendige economie en arbeidsmarkt in balans	5. Samenleving
Veilige en leefbare buurten, dorpen en landelijk gebied	3. Fysiek

Aan een bestuurlijke opgave zijn verschillende beleidsterreinen gekoppeld die bijdragen tot de realisatie van een opgave. Bij de opgave is vermeld welke beleidsterreinen uit andere programma's in de beleidsbegroting bijdragen aan deze opgave.

De beleidsbegroting bevat een nadere uitwerking van het coalitieakkoord voor het komende jaar. De beleidsbegroting geeft inzicht in:

- Wat willen we (samen) bereiken tot en met 2027?
- Wat gaan we daarvoor (samen) doen in 2024?
- Wat mag het kosten?

Per programma is beschreven wat de going-concern activiteiten zijn en welke verbonden partijen betrokken zijn.

Financiële tabellen

De bedragen in deze begroting zijn weergegeven in duizendtallen, tenzij anders is aangegeven. In de financiële tabellen zijn afgeronde bedragen gepresenteerd, hierdoor kan het gepresenteerde saldo afwijken van de opgetelde (afgeronde) bedragen.

Inkomsten zijn met een minteken (negatief) gepresenteerd. Uitgaven zijn positief gepresenteerd. Een gepresenteerd saldo of eindstand met een minteken is dus een voordelig saldo of eindstand. Een saldo of eindstand met een positief bedrag is een nadelig saldo of eindstand.

Per programma wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste wijzigingen tussen de primitieve begroting 2023 en de primitieve begroting 2024. In de toelichting is aangegeven of het een incidentele of structurele wijziging betreft en in welk document de wijziging is terug te vinden of besloten. Tevens is een specificatie opgenomen van de reservemutaties in 2024. De mutaties in de loonsom worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering; de mutaties in de kapitaallasten bij de Uiteenzetting van de financiële positie (Meerjaren InvesteringsPlanning).

In de tabel impuls coalitieakkoord zijn de exploitatiebudgetten van de beleidswensen of beleidsimpulsen opgenomen, die structureel in de begroting (2023-2026) zijn verwerkt gedurende de coalitieperiode. Impulsen vanuit specifieke rijksuitkeringen, investeringen, indexaties, financieel technische wijzigingen en autonome ontwikkelingen zijn hierin niet opgenomen.

Indicatoren

Het project 'een begroting gericht op de toekomst' heeft als doel te komen tot een strategisch financieel meerjarenbeleid en daardoor de raad beter in staat te stellen om haar kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. In de programmabegroting 2024 gaan we door op de opzet van de programmabegroting 2023 door het smart(er) formuleren van de prestaties in mijlpalen. Inmiddels zijn we ook aan het verkennen met de gemeenteraad of en hoe we maatschappelijke effecten meetbaar kunnen maken met indicatoren. Het vastleggen van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken en deze effecten (waar mogelijk) meetbaar maken draagt bij aan een transparante en betrouwbare overheid. Het streven is dat de raad in het voorjaar van 2024 nog een besluit neemt over de gewenste maatschappelijke effectindicatoren, wat afhankelijk van het besluit een aanvulling of toevoeging kan zijn aan deze programmabegroting. In de programmabegroting 2024 zijn daarom nog geen effectindicatoren opgenomen. In een bijlage zijn alleen de verplichte BBV-indicatoren opgenomen.

Programma 1. Bestuur

Beleid programma 1

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Een betrokken en professionele ambtelijke organisatie

Het is noodzakelijk om het fundament van Stichtse Vecht op orde te brengen met als doel om een slagvaardige en betrouwbare lokale overheid te zijn voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Voor de zomer van 2022 zijn we gestart met een programma om de werkkraacht van de ambtelijke organisatie te vergroten. Op 1 juli 2022 is een belangrijke fase van het lopende project Doorontwikkeling afgerond. Vanaf die datum is een nieuwe fase gestart met een project dat erop gericht is om de organisatie op kracht te brengen en de organisatie weer volledig te laten functioneren. Onderdeel van deze fase (zomer 2022 - zomer 2024) zijn in ieder geval:

- het stoppen van de grote uitstroom van personeel;
- het terugbrengen van het ziekteverzuim naar een gemiddeld percentage;
- het intensiveren van de werving van nieuw personeel op de openstaande vacatures;
- de huidige medewerkers koesteren, waarderen en blijven boeien (potentie benutten).

Fase 1 – de organisatie wordt ‘in control’ gebracht (periode zomer 2022- zomer 2023)

Fase 2 – De organisatie wordt toekomstbestendig gemaakt (periode zomer 2023 - zomer 2024)

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Toekomstbestendige organisatie

In 2023 is de organisatie meer ‘in control’ gekomen. Dit biedt ruimte om met elkaar vooruit te kijken en de organisatie toekomstbestendig te maken. Er zijn al veel initiatieven gestart, nu is het van belang om deze te waarderen, te kanaliseren en te prioriteren op basis van een gezamenlijke agenda die voor iedereen herkenbaar is en aansluit bij de vastgestelde Missie en Visie en de aanbevelingen vanuit het rapport van Hiemstra & De Vries. Verder blijft in 2024 aandacht voor het koesteren en waarderen van medewerkers. Om de potentie van medewerkers optimaal te benutten en de uitstroom te verlagen.

Mijlpalen

1. Vaststellen van een gezamenlijke agenda voor de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Een begroting gericht op de toekomst

Een toekomstgerichte begroting geeft meer sturingsmogelijkheden

Een toekomstgerichte begroting heeft als doel om te komen tot een strategisch financieel meerjarenbeleid. We werken aan een nieuwe opzet van onze begroting. Dit is noodzakelijk om de sturing te versterken, tijdig te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en heldere keuzes te maken. Ook als het gaat om nieuw beleid. Met de nieuwe opzet van de begroting moet de raad beter in staat worden gesteld om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Het vastleggen van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken en deze effecten (waar mogelijk) meetbaar maken draagt bij aan een transparante en betrouwbare overheid.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Implementeren en borgen

In 2022 en 2023 hebben we een nieuwe opzet van de beleidsbegroting ingevoerd, gewerkt aan een voorstel om effect- en prestatie-indicatoren vast te stellen en gewerkt aan het formuleren van strategisch financieel beleid. Na besluitvorming door de raad over deze voorstellen implementeren we deze instrumenten in 2024 in de begroting en jaarstukken. Als alle instrumenten in de begroting zijn

opgenomen en geborgd in de reguliere P&C-cyclus dan ronden we het programma af. In 2025 evalueren we de P&C-cyclus 2024.

Mijlpalen

-

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Samenwerking en participatie

Door de kracht van onze samenleving te benutten, bereiken we onze doelen

Wij willen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekken bij beleid en uitvoering. Door vooraf aan te geven welke ruimte er is om mee te denken en mee te doen creëren we duidelijkheid. De door de raad vastgestelde participatieleidraad biedt hiervoor een uitstekende basis. Daarnaast introduceren we een inwonerpanel voor inwoners en ondernemers.

Omdat onze opgaven veelal over de gemeentegrenzen heen gaan, is samenwerking in de regio, met de provincie en andere partijen eveneens belangrijk.

Ten slotte heeft Stichtse Vecht de vernieuwende ideeën en energie van jongeren hard nodig, nu en in de toekomst. We willen met deze groep in gesprek om hen meer te betrekken bij de lokale democratie.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Inrichten inwonerpanel

In 2023 is, na een succesvolle evaluatie van de pilot, besloten het inwonerspanel structureel als participatie instrument in te zetten. Peilingen worden ongeveer vier keer per jaar uitgezet. Daarnaast wordt de rapportage over de uitkomsten van de peilingen op de website verder doorontwikkeld. Hierdoor wordt de centrale plek, waar cijfers en onderzoeksresultaten van de gemeente worden getoond, geprofessionaliseerd.

Mijlpalen

1. Uitzetten van 4 peilingen

Jongeren betrekken bij de lokale democratie

Samen met jongeren, het onderwijs, Jeugd-Punt en andere maatschappelijke organisaties verkennen we hoe de lokale democratie dichterbij jongeren kan worden.

In overleg met de gemeenteraad organiseren we één keer per jaar een gesprek tussen de raad, college en jongeren.

Mijlpalen

1. Gesprek raad, college en jongeren in 2024.

Uitvoering Participatieleidraad

In 2024 wordt het participatiebeleid verder ontwikkeld, ingevuld en geborgd in de organisatie. Vanaf 1 januari 2025 wordt de mogelijkheid om te participeren voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nog groter. De verwachting is dat met ingang van die datum de wet 'versterking participatie op decentraal niveau' van kracht wordt. Daarvoor zal een verordening worden opgesteld die samengevoegd wordt met de bestaande verordening 'participatie bij ruimtelijke initiatieven SV 2023'.

Mijlpalen

1. Participatiebeleid waar nodig concretiseren, en participatiemethoden implementeren en borgen in de organisatie.
2. Opstellen gemeente brede participatieverordening.

3. Participatiemethodes kenbaar maken aan de samenleving.

Going concern taken

De volgende taken zijn onderdeel van het programma Bestuur:

- Burgerzaken en publieke dienstverlening
- Bestuur
- Bedrijfsvoering
- Lokale belastingen en heffingen
- Solide financieel beleid

We monitoren deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren, tenzij we (aanvullend) een specifieke effectindicator hebben vastgesteld. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de bijlage 'Verplichte indicatoren door het Rijk'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Belasting Samenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven woningbouw, energietransitie, economische ontwikkeling, mobiliteit en het behoud en ontwikkeling van groen en landschap.

Financieel overzicht programma 1

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 1	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten					
0.1 Bestuur	4.263	4.427	4.531	4.520	4.527
0.2 Burgerzaken	1.963	2.473	2.386	2.371	2.371
0.4 Overhead	21.264	24.715	24.264	23.981	23.813
0.5 Treasury	-349	292	503	570	718
0.6 Belastingen	1.017	1.084	1.081	1.081	1.081
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	3.945	4.805	4.892	5.066	5.530
Totaal Lasten	32.102	37.796	37.656	37.588	38.040
Baten					
0.1 Bestuur	-1	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-753	-1.436	-1.436	-1.436	-1.436
0.4 Overhead	-7	-6	-6	-6	-6
0.5 Treasury	-53	-113	-123	-123	-123
0.6 Belastingen	-14.364	-15.638	-15.638	-15.638	-15.638
0.7 Algemene uitkering	-101.920	-111.572	-112.392	-104.842	-104.255
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	2.331	102	102	265	265
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-40	-40	-40	-40	-40
Totaal Baten	-114.808	-128.704	-129.534	-121.821	-121.233
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-82.706	-90.908	-91.878	-84.233	-83.194
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	297	0	38	38	0
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	-244	-2.632	-217	-217	-217
Mutaties reserves	53	-2.632	-179	-179	-217
Gerealiseerd resultaat	-82.652	-93.540	-92.057	-84.411	-83.410

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Bestuur	Begroting	Begroting	Verschil 2023-2024	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024		2025	2026	2027
Toegerekende personeelslasten	17.136	20.918	3.782	21.008	20.803	20.803
Kapitaallasten	-502	-1.173	-671	-375	-1.315	-1.524
Overige lasten	15.468	20.604	5.136	19.575	20.652	21.312
Overige verrekeningen	-	-2.552	-2.552	-2.552	-2.552	-2.552

Totaal lasten	32.102	37.796	5.694	37.656	37.588	38.040
Totaal baten	-114.808	-128.704	-13.896	-129.534	-121.821	-121.233
Geraamd saldo van baten en lasten	-82.706	-90.908	-8.202	-91.878	-84.233	-83.194
Toevoeging aan reserves	297	-	-297	38	38	-
Onttrekking aan reserves	-244	-2.632	-2.388	-217	-217	-217
Geraamde resultaat	-82.652	-93.540	-10.888	-92.057	-84.411	-83.410

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2024 versus begroting 2023

Analyse verschillen lasten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Lasten	32.102	37.796	5.694	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2024	Diverse	S	3.782
Kapitaallasten	Begroting 2024	Diverse	S	-671
Prijsindexering	Begroting 2024	Diverse	S	795
Ov.verrekeningen - Versnelling woningbouw (toerekening loon- en inhuurkosten)	Kadernota 2024	Diverse	S	-1.452
Ov.verrekeningen - Toerekening loonkosten aan grond, weg, waterbouw projecten/groot onderhoud (10% VAT)	Kadernota 2024	Diverse	S	-1.100
Onderzoek 213a	Kadernota 2024	0.1 Bestuur	S	25
Digitaliseren bouwdoossiers	Kadernota 2024	0.4 Overhead	S	125
Migratie Datacenter - ICT infrastructuur op orde	Kadernota 2024	0.4 Overhead	I	458
Migratie Datacenter	Kadernota 2024	0.4 Overhead	S	574
Datagestuurd werken	Kadernota 2024	0.4 Overhead	S	115
Implementatie en migratie aanbesteding Key2Burgerzaken	Kadernota 2024	0.2 Burgerzaken	I	90
Aanbesteding managed service provider	Kadernota 2024	0.4 Overhead	I	150
Hosting en softwarelicentie voor raad en commissieleden	Kadernota 2024	0.1 Bestuur	S	50
Nieuwe financiële applicatie incl. projectadministratie	Kadernota 2024	0.4 Overhead	S	130
Verkiezingen	Kadernota 2024	0.2 Burgerzaken	S	60
Duidelijke taal in alle uitlatingen van de gemeente	Kadernota 2024	0.2 Burgerzaken	S	30
WGA Premie	Begroting 2024	0.4 Overhead	S	200
Verbonden partijen	Begroting 2024	Diverse	S	82
Mutaties diverse stelposten	Begroting 2024	0.8 Ov. baten en lasten	S	2.227
Overige	Begroting 2024	Diverse	S	24
Totaal mutatie lasten programma 1				5.694

Toelichting van de verschillen in de baten van begroting 2024 versus begroting 2023

Analyse verschillen baten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Baten	-114.808	-128.704	-13.896	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Prijsindexering	Kadernota 2024	0.6 Belastingen	S	-1.274
Effecten ontwikkeling Gemeentefonds	Kadernota 2024	0.7 Alg. Uitkering	S	-2.553
Meicirculaire 2023 Gemeentefonds	Begroting 2024	0.7 Alg. Uitkering	S	-7.098
Dividend Vitens	Begroting 2021	0.5 Treasury	S	-60
Leges reisdocumenten i.v.m. verloop 10-jaarstermijn	Begroting 2018	0.2 Burgerzaken	S	-683

Algemene Uitkering (stelpost)	Begroting 2024	0.8 Overige baten en lasten	S	177
Mutaties overige stelposten	Begroting 2024	0.8 Overige baten en lasten	S	-2.406
Overige	Begroting 2024	Diverse	S	1
Totaal mutatie baten programma 1				-13.896

Toelichting reservemutaties 2024

Mutaties reserves 2024	Bedrag
Onttrekkingen	
Algemene reserve (kadernota 2024)	2.400
Algemene reserve (kadernota 2022)	16
Vrijval kapitaaldekkingreserves	217
Totaal onttrekkingen	2.632
Totaal mutaties	2.632

Budgetten ambities Coalitieakkoord 2022-2026

De volgende budgetten voor beleidsimpulsen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht' en de Kadernota 2024 zijn in de begroting 2024-2027 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord	Document	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Omschrijving		2023	2024	2025	2026
Inwonerspanel	Coalitieakkoord 2022-2026	50	50	50	50
Fundament op orde	Kadernota 2024		1.396	1.412	1.020
Verhoging toeristenbelasting	Kadernota 2024		-298	-298	-298
Totaal		50	1.148	1.164	772

Programma 2. Veiligheid

Beleid programma 2

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Een veilige gemeente voor iedereen

Tot en met 2026 geven we uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 om de door de raad vastgestelde kaders, ambities en doelstellingen te behalen. Jaarlijks ontvangt de raad een Veiligheidseffectrapportage waarin verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde veiligheidsbeleid. Algemene ambitie uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026:

“Een integrale aanpak om overlast verder terug te dringen, nieuwe crises te beheersen, nieuwe vormen van criminaliteit te bestrijden en het behouden van het veiligheidsniveau op geregistreerde vormen van criminaliteit.”

Om deze door de gemeenteraad vastgestelde algemene ambitie uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 te behalen, werken we binnen zes geprioriteerde thema's aan de volgende doelstellingen:

1. Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in gemeente Stichtse Vecht.
2. Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij.
3. Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum worden beperkt.
4. Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt.
5. Inwoners en ondernemers voelen zich veilig; het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal.
6. Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de impact voor inwoners en ondernemers beheersen.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Stichtse Vecht

- Drugscriminaliteit en de negatieve effecten worden actief voorkomen en bestreden.
- Risicolocaties, fenomenen (zoals mensenhandel) en branches zijn in beeld en worden bestreden.
- De overheid is integer en weerbaar tegen invloeden van ondermijning.
- Inwoners, in het bijzonder kwetsbare jongeren en ondernemers, zijn weerbaar tegen ondermijning.

Mijlpalen

1. In 2024 zijn alertheidstrainingen georganiseerd voor (eerstelijns)medewerkers van Stichtse Vecht om signalen van ondermijning (zoals mensenhandel) te leren herkennen.

Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij

- De kans op data- en informatielekken vanuit de gemeente is minimaal.
- De impact van cyberincidenten en -crises wordt zo veel mogelijk beperkt.
- Digitaal kwetsbare inwoners zijn in beeld en worden zo goed mogelijk ondersteund.

Mijlpalen

1. In 2024 is de handreiking "online aangejaagde ordeverstoringen" geactualiseerd.

Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum wordt beperkt

- Inwoners kunnen rekenen op adequate zorg en maatregelen voor personen die door hun gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken.
- Inwoners beschikken over handelingsperspectief voor de omgang met personen die verward en/of verdacht gedrag vertonen.
- Inwoners met meervoudige problematiek hebben te maken met een minder gefragmenteerde overheid.

Mijlpalen

1. In 2024 worden werkbijeenkomsten voor en met zorgaanbieders georganiseerd t.b.v. personen met meervoudige problematiek.

Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt

- De door inwoners en ondernemers ervaren overlast door jongeren is minimaal.
- Jongeren kunnen negatieve onderlinge groepsdruk weerstaan, welke kan leiden tot keuzes die hun toekomst negatief kunnen beïnvloeden.
- Voorkomen dat jongeren, die de grenzen van het toelaatbare hebben overschreden, verder afglijden.
- Voorkomen dat jongeren in aanraking komen met de georganiseerde (drugs)criminaliteit.

Mijlpalen

1. Het convenant Veilige Scholen is in 2024 geactualiseerd.

Inwoners en ondernemers voelen zich veilig, het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal

- Het veiligheidsgevoel onder inwoners en ondernemers verbetert.
- Het aantal traditionele vormen van criminaliteit, zoals woninginbraken, fietsendiefstal, autokraken, winkeldiefstal, vernielingen en vandalisme, wordt niet hoger dan tot op heden het geval is.
- Inwoners spreken elkaar aan wanneer sprake is van ervaren (woon)overlast en weten de weg te vinden naar de instanties die daar professioneel bij kunnen ondersteunen.
- Inwoners voelen zich betrokken en verantwoordelijk voor de veiligheid in hun wijk of omgeving en zetten zich daarvoor in.

Mijlpalen

1. In 2024 wordt in iedere kern van gemeente Stichtse Vecht een afspraak met de dorpsraad of wijkcommissie georganiseerd om de betrokkenheid bij de lokale veiligheidsaanpak te vergroten.

Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de impact voor inwoners en ondernemers beheersen

- De samenleving keert na een ramp of crisis zo snel mogelijk terug naar normaal, door de juiste keuzes te maken in de aanloop naar en tijdens een ramp of crisis.
- Zelfredzame inwoners zijn behulpzaam tijdens incidenten, crises en rampen om verminderd zelfredzamen te helpen.
- Situaties die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust worden tijdig gesignaleerd en in de kiem gesmoord.

- Het aantal risicovolle situaties bij publieksevenementen wordt tot een minimum beperkt.

Mijlpalen

1. Eind 2024 zijn alle functies binnen de lokale crisisorganisatie van Stichtse Vecht ingevuld en functionarissen zijn opgeleid en getraind.

Relevante beleidskaders

Voor de opgaven en doelen in het programma Veiligheid is het volgende relevante beleidskader door de raad vastgesteld:

Opgave / Doel	Kaders
Een veilige gemeente voor iedereen	<ul style="list-style-type: none"> • Integraal Veiligheidsplan Stichtse Vecht 2023-2026 (20 dec 2022)

Going concern taken

De volgende taken zijn onderdeel van het programma Veiligheid:

- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbeheersing en brandweer

We volgen de ontwikkeling van deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren, tenzij we (aanvullend) een specifieke effectindicator hebben vastgesteld. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de bijlage 'Verplichte indicatoren door het Rijk'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Financieel overzicht programma 2

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 2	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.055	5.772	5.751	5.867	5.861
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.860	2.188	2.189	2.148	2.153
Totaal Lasten	6.915	7.960	7.941	8.015	8.014
Baten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-9	-10	-10	-10	-10
1.2 Openbare orde en veiligheid	-40	-44	-44	-44	-44
Totaal Baten	-49	-54	-54	-54	-54
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	6.866	7.906	7.887	7.961	7.961
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	-57	-26	-26	-26	-26
Gerealiseerd resultaat	6.809	7.880	7.861	7.935	7.935

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Veiligheid	Begroting	Begroting	Verschil	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024		2023-2024	2025	2026
Toegerekende personeelslasten	1.198	1.443	245	1.443	1.398	1.398
Kapitaallasten	372	543	171	540	676	676
Overige lasten	5.345	5.974	629	5.957	5.941	5.941
Totaal lasten	6.915	7.960	1.045	7.941	8.015	8.014
Totaal baten	-49	-54	-5	-54	-54	-54
Geraamd saldo van baten en lasten	6.866	7.906	1.040	7.887	7.961	7.961
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-57	-26	31	-26	-26	-26
Geraamde resultaat	6.809	7.880	1.071	7.861	7.935	7.935

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen lasten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Lasten	6.915	7.960		1.045
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2024	Diverse	S	245
Kapitaallasten	Begroting 2024	1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	S	171
Prijnsindexering	Begroting 2024	Diverse	S	561
Inrichting van de strategische crisisorganisatie	Kadernota 2024	1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	S	37
Overige	Begroting 2023	Diverse	S	31
Totaal mutatie lasten programma 2				1.045

Budgetten ambities Coalitieakkoord 2022-2026

De volgende budgetten voor beleidsimpulsen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht' en de Kadernota 2024 zijn in de begroting 2024-2027 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord Omschrijving	Document	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structurele aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit	Kadernota 2024		280	280	280
Totaal		0	280	280	280

Programma 3. Fysiek

Beleid programma 3

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Voldoende betaalbare en passende woningen

Wij willen meer betaalbare en kwalitatief goede woningen. Daarom werken we hard samen met alle betrokken partijen aan het herstellen van de balans op de woningmarkt voor zowel de behoefte als het aanbod.

De vraag naar betaalbare woningen bij verschillende doelgroepen is groot. Er zijn ouderen die naar een geclusterde woning voor ouderen (met zorg) willen. Jongeren willen een eigen plek om te wonen. Daarnaast zijn er verschillende doelgroepen die een woning nodig hebben, zoals bepaalde beroepsgroepen, statushouders, daklozen en doorstromers uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen. We hebben met name een tekort aan een- en tweepersoons appartementen in de sociale- en middenhuur en aan betaalbare koopwoningen tot € 300.000. Op basis van de huidige prognoses is er in Stichtse Vecht tot 2040 behoefte aan 3.700 woningen. Op dit moment zijn er voldoende woningbouwplannen om aan deze behoefte te voldoen met een totaal van ca. 4.500 woningen. We letten hierbij op een goede spreiding van het woningbouwprogramma binnen de gemeente en bouwen we minimaal 70% in het betaalbare segment. Hiermee geven we uitvoering aan de Woondeal U10 2022-2030.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We bouwen tot 2030 4.500 woningen
- We versterken de samenwerking met de woningbouwcorporaties
- We geven uitvoering aan het Volkshuisvestingsprogramma
- We bekijken woningbouw vanuit een breder perspectief

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Strategische woningbouwplanning

We scherpen de strategische woningbouwplanning aan. Deze heeft als doel inzicht en sturing te geven aan de woningbouwopgave tot en met 2030, maar zoomt concreter in op de opgave 2022-2026. Het is nadrukkelijk geen “blauwdruk” maar geeft inzicht in de uitwerking van de opgave in een dynamische markt met veel externe factoren. Het geeft inzicht hoe we de versnellingsopgave van de woningbouw concreet maken. We zien ook dat de bouw onder druk staat. Met de ontwikkelende partijen en medeoverheden kijken we naar oplossingen. Per project is dit maatwerk. Daarnaast gaan we nieuwe woningbouwinitiatieven niet meer op volgorde van binnenkomst in procedure nemen maar op basis van de bijdrage die een project heeft op basis van onze beleidsdoelstellingen zoals die onder andere in het Volkshuisvestingsprogramma zijn opgenomen.

Mijlpalen

1. De strategische woningbouwplanning bieden wij via een dashboard eens per half jaar aan ter monitoring van de woningbouwdoelstellingen

Projecten in uitvoering

Op dit moment zijn 25 woningbouwprojecten in procedure. De prognose is dat deze projecten tot en met 2027 ca. 3400 woningen opleveren.

Mijlpalen

1. In 2024 ronden wij de ruimtelijke procedure af (bestemmingsplan of omgevingsvergunning) voor zeven woningbouwprojecten namelijk Ruimtekwartier, Zuilense Vecht, Kuypersstraat, Harmonieplein Zuidblok, Haarrijweg 5, uitbreiding Nieuwer ter Aa en Kockenest. In totaal goed voor minimaal 2300 woningen.

Uitvoeringsprogramma Volkshuisvestingsprogramma

We stellen een uitvoeringsprogramma op, op basis van het nieuwe Volkshuisvestingsprogramma (woonvisie) en starten met de uitvoering van de meest urgente acties waaronder nieuwe prestatieafspraken met de corporaties en commerciële verhuurders van sociale huurwoningen.

Mijlpalen

1. Opstellen uitvoeringsprogramma voor het Volkshuisvestingsprogramma.

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening

We willen een klimaatbestendige en daarmee gezonde en veilige leefomgeving, waarbij energiebesparing en een grotere onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen belangrijke pijlers zijn.

De lokale urgentie van deze opgave volgt uit mondiale trends en ontwikkelingen; klimaatverandering en afspraken hierover in het Klimaatakkoord, de schaarste (en daarmee samenhangende prijsstijgingen) van fossiele brandstoffen en het belang van een goede luchtkwaliteit. Om de CO₂-uitstoot te verlagen en uitputting van fossiele brandstoffen voor te zijn, werken we in Stichtse Vecht aan slimme besparingen, het opwekken van meer duurzame energie en nemen we geleidelijk afscheid van aardgas. We zijn lokaal en regionaal in gesprek om deze overstap zo haalbaar en betaalbaar mogelijk te maken voor Stichtse Vecht en haar inwoners. De energietransitie is van iedereen en kunnen we alleen samen maken. Het is geen gemakkelijke opgave. Samen werken we aan een gezonde, duurzame en prettige leefomgeving.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om de klimaatverandering
- We maken afspraken met verhuurders van woningen
- We kijken realistisch naar de energietransitie
- We verplichten niemand om van het gas af te gaan

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Uitvoeringsprogramma op weg naar nieuwe energie

In Stichtse Vecht willen we een klimaatbestendige leefomgeving, een duurzame energievoorziening en we nemen onze verantwoordelijkheid als het gaat om de klimaatverandering. Dit staat in het Coalitieakkoord 2022-2026 "Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse Vecht". Ook groeit de urgentie van verduurzaming, het onderwerp maakt een steeds sterker onderdeel uit van het maatschappelijk debat. We geven daarom lokaal invulling aan het klimaatbeleid. Dit vraagt om het maken van scherpe keuzes in wat we wel en wat we niet doen. Dit doen wij in het Uitvoeringsprogramma 'Op weg naar Nieuwe Energie' 2023-2026. In dit programma staan de activiteiten opgenomen waar we ons de komende vier jaar op richten als het gaat om de energietransitie in Stichtse Vecht.

Mijlpalen

Daaruit volgen voor de verschillende onderwerpen de volgende thema's en mijlpalen:

1. Opwek

In het kader van de RES hebben we afgesproken dat we als regio 1,8 Twh opwekken. Voor Stichtse Vecht betekent dit 0,1 Twh in 2030 en 0,2 Twh in 2040. Dit wekken we enerzijds op met grootschalig zon-op-dak, en anderzijds door de ontwikkeling van zonnevelden. Hierbij houden we de landelijke zonneladder aan, waarbij de gewenste volgorde is om eerst te kijken naar lege daken, onbenutte bebouwde locaties en infrastructurele werken. De omvang van de aansluitingen voor opwek-projecten zorgt voor beperkingen. De afgekondigde netcongestie zorgt immers voor problemen in de aansluiting. Deze netcongestie zet onze ambities onder druk. Daarom dagen we de markt en initiatiefnemers uit om met andere oplossingen te komen, bijvoorbeeld door achter-de-meter

oplossingen, waarmee initiatiefnemers buiten het elektriciteitsnet om de door hun opgewekte stroom kunnen gebruiken. Ook zetten we ons in om de problemen met netcongestie verder in beeld te krijgen, zodat initiatiefnemers weten waar ze aan toe zijn. Indien nodig ondersteunen we hen met onderzoek naar de mogelijkheden buiten het net om. Ondanks deze beperkende omstandigheden committeren we ons aan de ambities die we onder andere in de RES overeen zijn gekomen.

Mijlpalen

1. Realisatie 45 zonnedaken.
2. Beoordelen en vergunnen 0,05 TWh zon op veld, op basis van strategie die in 2023 is vastgesteld.

2. Besparen - verduurzamen

Het besparen van energie is de belangrijkste stap naar 'nieuwe energie'. Met name in de gebouwde omgeving is het effect van energiebesparing groot. Alle energie die wij weten te besparen hoeft immers niet opgewekt te worden. Denk aan isoleren, het aanpassen van gedrag en de aanschaf van energiezuinige apparaten. De gemeente helpt bij het nemen van duurzame stappen in en rond de woning.

Mijlpalen

1. Mijlpaal op basis van Stichtse Vecht Isolatieprogramma (STIP) 2023.
2. Evaluatie aanpak energiearmoede.
3. Starten uitvoering pilot verduurzaming gemeentelijk erfgoed.
4. DuMo wegwijzer bijstellen en afronden.

3. Aardgasvrij

De komende dertig jaar wordt aardgas vervangen door meer duurzame bronnen van warmte. Uiterlijk in 2050 moet Nederland aardgasvrij zijn. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat gemeenten een transitievisie warmte (warmtevisie) opstellen. Deze is in Stichtse Vecht inmiddels vastgesteld. Het vervolg op de warmtevisie is een uitvoeringsagenda. Hierin geven we aan welke wijken aangesloten kunnen worden op alternatieve warmtebronnen in de zogeheten Wijkuitvoeringsplannen (WUP's). Voor het opstellen van deze WUP's doen we eerst ervaring op met een pilot Op Buuren. De snelheid en intensiteit waarmee de WUP's tot stand komen hangt nauw samen met de lessen die we daarmee opdoen. We sluiten deze pilotfase na de zomer 2023 af, waarna het onderdeel wordt van het traject voor Zuilense Vecht. Voor aardgasvrij geldt als landelijke norm dat in 2030 25% van de bestaande woningen aardgasvrij moet zijn. Betaalbaarheid, haalbaarheid en maatwerk voor onze inwoners blijven in onze aanpak leidend en de basis voor de uitvoeringsagenda warmte 2024-2026. De komende drie jaar hebben we nodig om de voorbereidingen daar voor te treffen, dit betekent ook dat er op basis van de WUP's voor 2026 geen woningen afgekoppeld zullen worden. Ook leggen we geen verplichting op om van het gas af te gaan. Bij al onze werkzaamheden op het gebied van aardgasvrij houden we rekening met het draagvlak onder onze inwoners.

Mijlpalen

1. Vaststellen van de uitvoeringsagenda warmte 2024-2026, start van de projecten binnen deze integrale agenda.
2. Start van voorbereiding WUP fase 1, naar voorbeeld van de pilot Op Buuren, in twee andere wijken.
3. Start van potentie inventarisatie Maarssenbroek en verkenning collectieve oplossingen Maarssenbroek

4. Eigen organisatie

De focus ligt naast de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed op het duurzaam inkopen. Daarnaast is een traject gestart om meer inzicht te krijgen in ons energieverbruik (via de Milieubarometer/energiemanagementsysteem) en monitoring voor de toekomst. Hierdoor zijn

verschillende stimuleringsacties nodig om onze uitstoot te verkleinen. Voor de verduurzaming van het vastgoed heeft Stichtse Vecht eind 2021 het 'Uitvoeringsplan verduurzaming gemeentelijk vastgoed' vastgesteld.

Mijlpalen

1. Afronding strategie laaghangend fruit (o.a. LED-verlichting, bewegingssensoren, zonnepanelen) voor kleinverbruikers en verbruikers die meer dan 50.000 kWh of 25.000m³ per jaar verbruiken.
2. Onderzoek voor meerdere panden naar verduurzamingsmogelijkheden en subsidies zijn afgerond.

Afvalscheidingsstation

Om de hoeveelheid grof huisvuil te verminderen realiseren we op de nieuwe locatie van het afvalbrengrstation een compact circulair ambachtscentrum. Dit circulair ambachtscentrum heeft tot doel een betere bronsscheiding en hergebruik van goederen en grondstoffen te realiseren door functies als een milieustraat, kringloopwinkel, Repair Café en ambachtswerkplaats te combineren.

Mijlpalen

1. Implementatieplan Circulair ambachtscentrum (op basis van visie vastgesteld in 2023).

Omgekeerd inzamelen

In de laatste wijken wordt omgekeerd inzamelen uitgerold, waarmee het project omgekeerd inzamelen wordt afgerond.

Mijlpalen

1. In 2024 plaatsen we de laatste ondergrondse containers en voeren we omgekeerd inzamelen door in Maarssenbroek en Kockengen.

Project Kockengen Waterproof

Op 12 januari 2022 is de nadere fasering voor het project Kockengen Waterproof vastgesteld. In 2022 en 2023 werken we aan fase 8 Welgelegen Noord (afroning in 2024) en fase 9 Welgelegen Zuid.

Mijlpalen

1. Afronding fase 8 en 9. Ook wordt een start gemaakt met de Sportweg.

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Bereikbare, duurzame en verkeersveilige mobiliteit

We willen bereikbare, duurzame en verkeersveilige vervoersstromen die leefbaar en gezond zijn voor iedereen. Dit doen we zonder verdere groei van het autoverkeer door vooral een toename van andere modaliteiten zoals fiets, openbaar vervoer en voetgangersverkeer.

Wij zien dat de mobiliteit op onze wegen toeneemt. Dit is onder andere het gevolg van de centrale ligging van onze gemeente tussen Utrecht en Amsterdam en het toenemende inwoneraantal in onze provincie. Er wordt gewerkt aan een nieuw mobiliteitsprogramma. Het college stelt een startnotitie op en legt deze voor aan de gemeenteraad. We geven prioriteit aan openbaar vervoer, fiets en verkeersveiligheid. Daarbij hebben we oog voor de verschillen in bereikbaarheid van verschillende delen van onze gemeente en de daarbij passende vervoersstromen.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We anticiperen op de toename van de mobiliteit

- We zetten in op doorstroming van A naar B
- We kijken met een nieuwe blik naar de parkeernormen
- We betrekken inwoners om de juiste keuzes te maken
- We zien kansen bij station Breukelen

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Basis op orde

In 2023 is het verkeersmodel en het mobiliteitsprogramma opgeleverd. In 2024 kunnen we op basis van deze beleidsachtergronden en data uit dit verkeersmodel de basis verder op orde brengen. Wij stellen als nadere uitwerking van het mobiliteitsprogramma verschillende deelprogramma's op. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor de ontwikkeling van knooppunt Breukelen naar aanleiding van de Strategische Verkenning uit 2023.

Mijlpalen

-

Knooppunt Breukelen

Bij het knooppunt Breukelen liggen meerdere kansen voor de ontwikkeling van woningbouw, bedrijven, recreatie en mobiliteit. Om deze kansen nader in beeld te brengen, is in 2023 de strategische verkenning opgeleverd waarbij de hoeken van het speelveld voor de ontwikkeling van knooppunt Breukelen zijn geïnventariseerd.

Mijlpalen

1. In 2024 leveren we samen met onze partners en de omgeving een vervolgonderzoek dat richting geeft aan de toekomstige ontwikkeling van knooppunt Breukelen.

Mobiliteitsprogramma

Het mobiliteitsprogramma is in het najaar van 2023 opgeleverd. In vervolg daarop leveren we verschillende deelprogramma's op.

Mijlpalen

1. Oplevering deelprogramma Parkeren
2. Oplevering (planning van) deelprogramma's naar aanleiding van het mobiliteitsprogramma.

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Veilige en leefbare buurten, dorpen en landelijk gebied

Wij willen dat iedereen in Stichtse Vecht veilig kan wonen en ondernemen én we willen werken aan een krachtig en vitaal landelijk gebied. We willen een goede balans tussen natuur, landbouw, water, cultuurhistorie, landschap en recreatie.

We willen de landschappelijke kwaliteiten en diversiteit behouden en versterken. De 17de eeuw en de waterlinies hebben onze gemeente vormgegeven. We zien veranderingen in de kernen door o.a. verschuiving van de bevolkingsopbouw en verandering van de klimaatverandering. We zetten in op een gezonde en toegankelijke omgeving waarin jong en oud fijn wonen, werken en hun vrije tijd besteden.

Door verschillende oorzaken zal het gebruik van het landelijk gebied in de toekomst veranderen. Hoe kunnen we boeren helpen bij de ontwikkelingen waarvoor ze staan waarbij we rekening houden met de bijzondere ruimtelijke landschappelijke kwaliteiten. We zoeken naar een nieuwe balans voor het platteland.

Een gebiedsgerichte benadering om deze vraagstukken aan te pakken ligt voor de hand. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers, belangenverenigingen en andere overheden.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- We zijn samen verantwoordelijk voor een veilige leefomgeving
- We zorgen voor vitale kernen
- We zorgen voor een schone en groene openbare ruimte
- We koesteren ons waardevolle gebied
- We kijken naar kansen voor een toekomstbestendig platteland

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Gebiedsgerichte programma's

Wij starten met gebiedsgerichte Omgevingsprogramma's (gebiedsvisies) op basis van de Omgevingswet. Met het Omgevingsprogramma geven wij richting aan en antwoord op belangrijke vraagstukken op het gebied van bijvoorbeeld wonen, ondernemen, mobiliteit, sociale veiligheid en gezondheid; dit alles om de leefbaarheid en vitaliteit van de leefomgeving te behouden en/of te verbeteren.

Mijlpalen

1. Plan van aanpak gebiedsgerichte omgevingsprogramma's.

Uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland (Westelijk Veenweide gebied)

Het Uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland (UVP) geeft richting aan de uitdagingen en biedt overzicht over de programmering van de aanpak waarmee we het platteland krachtig, aantrekkelijk en economisch houden.

We nemen belangrijke gebiedspartners mee in het programma. Belangrijk hierbij is het Utrechts Programma Landelijk Gebied, Provincie Utrecht (UPLG). Deze is voor een groot deel leidend voor de ontwikkeling in het landelijk gebied. Wij kijken naar kansen op onder meer het gebied van de landbouw, mobiliteit, recreatie en toerisme, veiligheid en energie. Agrariërs zijn essentieel voor de ontwikkeling van het landelijk gebied. Wij zoeken daarom actief de samenwerking op met onze agrariërs en hebben daartoe de boerentafel opgezet. Deze wordt in 2024 voortgezet.

Mijlpalen

1. Vaststellen Uitvoeringsprogramma Vitaal Platteland.

Relevante beleidskaders

Voor de opgaven en doelen in het programma Fysiek zijn de volgende relevante beleidskaders door de raad vastgesteld:

Opgave / Doel	Kaders
Voldoende betaalbare en passende woningen	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie Stichtse Vecht (12 jan 2022) • Integraal Ruimtelijk Perspectief – IRP (2 feb 2022)
Een klimaatbestendige leefomgeving en duurzame energievoorziening	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie Stichtse Vecht (12 jan 2022) • Transitievisie Warmte (13 jan 2022) • Op Weg naar Nieuwe energie (15 dec 2020) • Beleidskader Zonnevelden (15 dec 2020) • RES 1.0 (29 sep 2020) • Toekomstvisie bedrijventerreinen (3 nov 2020)
Bereikbare, duurzame en verkeersveilige mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie Stichtse Vecht (12 jan 2022)
Veilige en leefbare buurten, dorpen en landelijk gebied	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie Stichtse Vecht (12 jan 2022) • Perspectiefnota Landbouw (7 jul 2021)

	<ul style="list-style-type: none"> • Toekomstvisie bedrijventerreinen (3 nov 2020) • Integraal Veiligheidsplan Stichtse Vecht 2023-2026 (20 dec 2022)
--	---

Going concern taken

De volgende taken zijn onderdeel van het programma Fysiek:

- Verkeer, vervoer en waterstaat
- Openbaar groen
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen
- Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

We monitoren deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren, tenzij we (aanvullend) een specifieke effectindicator hebben vastgesteld. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de bijlage 'Verplichte indicatoren door het Rijk'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Plassenschap Loosdrecht e.o., Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Omgevingsdienstregio Utrecht (ODRU), Afvalverwijdering Utrecht (AVU), Stichting Milieu Educatief Centrum Maarssen (MECC) en Stichting Urgentiecommissie West Utrecht (SUWU). Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen. Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 3

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 3	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten					
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	34	0	0	-102	1
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	12.235	12.989	13.992	13.196	13.331
5.7 Openbaar groen	6.819	7.531	7.655	7.674	7.740
7.2 Riolering	6.000	5.996	6.025	6.137	6.180
7.3 Afval	7.331	8.410	8.962	8.944	8.931
7.4 Milieubeheer	2.744	3.960	3.953	3.775	3.676
7.5 Begraafplaatsen	480	548	547	538	538
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	7.568	10.858	7.713	6.428	6.374
Totaal Lasten	43.212	50.291	48.847	46.590	46.770
Baten					
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	-172	0	0	0	0
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	-209	-208	-208	-208	-208
5.7 Openbaar groen	-153	-191	-191	-191	-191
7.2 Riolering	-7.440	-8.402	-8.465	-8.595	-8.644
7.3 Afval	-9.079	-10.829	-12.388	-12.367	-12.352
7.4 Milieubeheer	-200	-1.110	-1.120	-1.100	-1.100
7.5 Begraafplaatsen	-483	-600	-600	-599	-599
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-4.131	-7.637	-4.667	-3.435	-3.435
Totaal Baten	-21.867	-28.977	-27.639	-26.495	-26.530
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	21.345	21.314	21.208	20.094	20.240
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	932	921	893	893	893
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	-1.019	-605	-1.119	-152	-53
Mutaties reserves	-86	316	-226	741	840
Gerealiseerd resultaat	21.258	21.629	20.982	20.835	21.080

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Fysiek	Begroting	Begroting	Verschil 2023-2024	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024		2025	2026	2027
Toegerekende personeelslasten	9.466	11.029	1.562	11.029	10.612	10.612
Kapitaallasten	6.257	6.842	585	8.352	8.675	8.954
Overige lasten	27.489	30.847	3.358	29.466	27.303	27.204
Overige verrekeningen GREX	-	1.573	1.573	-	-	-
Totaal lasten	43.212	50.291	7.079	48.847	46.590	46.770

Baten	-23.008	-26.972	-3.964	-27.639	-26.495	-26.530
Overige verrekeningen GREX	1.141	-2.005	-3.146	-	-	-
Totaal baten	-21.867	-28.977	-7.110	-27.639	-26.495	-26.530
Geraamd saldo van baten en lasten	21.345	21.314	-31	21.208	20.094	20.240
Toevoeging aan reserves	932	921	-12	893	893	893
Onttrekking aan reserves	-1.019	-605	414	-1.119	-152	-53
Geraamde resultaat	21.258	21.629	371	20.982	20.835	21.080

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen lasten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Lasten	43.212	50.291	7.079	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2024	Diverse	S	656
Personeel Kadernota: Omgevingswet	Kadernota 2024	Diverse	S	319
Personeel Kadernota: Fundament op orde	Kadernota 2024	Diverse	S	265
Personeel Kadernota: Gebiedsvisies en IHP	Kadernota 2024	Diverse	S	190
Personeel Kadernota: SPUK CDOKE	Kadernota 2024	Diverse	S	725
Kapitaallasten	Begroting 2024	Diverse	S	585
Prijsindexering	Begroting 2024	Diverse	S	2.740
Stijging lasten afvalverwerking	Begroting 2024	7.3 Afval	S	114
Daling lasten riolering	Begroting 2024	7.2 Riolering	S	-256
Lagere raming groot onderhoud civiele kunstwerken	Begroting 2023	2.0 verkeer vervoer en waterstaat	I	-624
Budget voor feest Maarssenboek	Kadernota 2024	2.0 verkeer vervoer en waterstaat	I	40
Verlaging leefbaarheidsbudget	Kadernota 2024	2.0 verkeer vervoer en waterstaat	I	-40
Subsidiereregeling stimuleringsfonds duurzaamheid	Raadsbesluit juni 2023	7.4 Milieubeheer	I	100
Materieel budget SPUK CDOKE	Kadernota 2024	7.4 Milieubeheer	S	100
Uitvoeringsprogramma vitaal platteland en opstellen gebiedsvisies	Kadernota 2024	8.0 Volkshuisvesting en RO	I	190
Actualisatie grondexploitaties en ontwikkellocaties	Bestuursrapportage 22/23	8.0 Volkshuisvesting en RO	I	1.877
Overige	Begroting 2023	Diverse	S	98
Totaal mutatie lasten programma 3				7.079

Toelichting van de verschillen in de baten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen baten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Baten	-21.867	-28.977	-7.110	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Prijsindexering	Begroting 2024	Diverse	S	-1.273
Verhoging baten rioolheffing	Kadernota 2024	7.2 Riolering	S	-633
Verhoging baten afvalstoffenheffing	Kadernota 2024	7.3 Afval en 0.8 Overige baten en lasten	S	-1.331
Verlaging baten deelstromen afvalverwerking	Begroting 2024	7.3 Afval	S	432
CDOKE	Kadernota 2024	7.4 Milieubeheer	S	-910
Verhoging leges begraafplaatsen	Kadernota 2024	7.5 Begraafplaatsen	S	-74
Actualisatie grondexploitaties en ontwikkellocaties	Bestuursrapportage 22/23	8.0 Volkshuisvesting en RO	I	-1.883
Verhoging leges Omgevingsvergunningen	Kadernota 2024	8.0 Volkshuisvesting en RO	S	-1.422
Overige	Begroting 2023	Diverse	S	-16
Totaal mutatie baten programma 3				-7.110

Toelichting reservemutaties 2024

Voor de versnelling van grote projecten (Zuilense Vecht, Breukelen-Noord, Planetenbaan en Zogwetering) heeft de gemeenteraad ingestemd met het tijdelijk verhogen van de maximum omvang van de Algemene reserve grondexploitatie. In de Bestuursrapportage 2023 zijn, op begrotingsbasis, alle beschikbare middelen voor de versnelling van grote projecten ingezet.

Mutaties reserves 2024		Bedrag
Stortingen		
Dotatie groot onderhoud civiele kunstwerken		921
Totaal stortingen		921
Onttrekkingen		
Vrijval kapitaaldeckingsreserves		-53
Grondexploitatie		-38
Subsidieregeling stimuleringsfonds duurzaamheid		-100
Dekking groot onderhoud civiele kunstwerken		-414
Totaal onttrekkingen		-605
Totaal mutaties		316

Budgetten ambities Coalitieakkoord 2022-2026

De volgende budgetten voor beleidsimpulsen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht' en de Kadernota 2024 zijn in de begroting 2024-2027 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord Omschrijving	Document	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2023	2024	2025	2026
Duurzaamheid	Coalitieakkoord 2022-2026	180	180	180	180
Kinderboerderijen	Coalitieakkoord 2022-2026	70	70	70	70
Versnelling woningbouw	Coalitieakkoord 2022-2026	PM	1.700	1.700	1.700
Versnelling woningbouw - anterieure overeenkomsten	Coalitieakkoord 2022-2026	PM	-1.700	-1.700	-1.700
Opstellen gebiedsvisies	Kadernota 2024		150	135	135
Totaal		250	400	385	385

Programma 4. Sociaal

Beleid programma 4

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Iedereen doet mee en hoort erbij

We willen dat iedereen in Stichtse Vecht zich naar vermogen kan ontwikkelen, binnen zijn of haar mogelijkheden mee kan doen en aan de samenleving kan bijdragen.

Dit geeft voldoening en heeft een positief effect op het welzijn en de gezondheid van inwoners. Meedoen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend of gemakkelijk. Voor die inwoners die dat nodig hebben bieden we hulp en ondersteuning om te kunnen (blijven) meedoen.

De coalitie heeft in deze periode de volgende ambities:

- We zetten in op preventie en vroegsignalering
- We zetten in op passende en snelle zorg en ondersteuning
- We waarderen onze mantelzorgers
- We zetten ons in voor een inclusieve samenleving
- We stimuleren sport en bewegen
- We investeren in toekomstbestendige sportaccommodaties
- We zijn verbonden door cultuur
- We zetten ons in voor gelijke kansen voor ieder kind
- We willen voorbereid zijn op een nieuwe crisis
- Samen met onze partners werken we aan het realiseren van deze ambities. De belangrijkste partijen zijn TIM SV, Kansis en partijen in het voorveld.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Uitvoering IBK Sociaal domein

In het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK) en de uitwerking daarvan zijn vier lijnen vastgesteld met bijbehorende doelen. In deze begroting hebben we die doelen aangevuld met de ambities uit het coalitieakkoord:

- Thuis en dichtbij
  - Inwoners wonen in een passende woning
  - Inwoners wonen zo thuis mogelijk
  - Inwoners wonen in een veilige omgeving
  - Inwoners die dat nodig hebben ontvangen zorg en ondersteuning dichtbij
- Iedereen doet mee
  - We stimuleren economische en maatschappelijke participatie
  - We zorgen voor goede ontwikkelmogelijkheden
  - We zetten ons in voor gelijke kansen voor ieder kind
  - Inwoners kunnen zichzelf zijn en worden gelijkwaardig behandeld in de samenleving
  - We investeren in toekomstbestendige sportaccommodatie
- Voorkomen is beter
  - We versterken de zelfredzaamheid van onze inwoners
  - We realiseren meer toegankelijke informele, collectieve en algemene voorzieningen
  - We zetten sterker in op vroegsignalering
  - We stimuleren sport en bewegen
- Samen redzaam en verdraagzaam
  - Er zijn sterke sociale verbindingen tussen inwoners in de wijken

- Er is een wijkgericht aanbod van voorzieningen en/of activiteiten
- We dragen bij aan het creëren van een leefomgeving waarin inwoners zich welkom en veilig voelen
- We zijn verbonden door cultuur

In het beleid denken wij integraal en ontschot. De uitvoering is vormgegeven in een netwerksamenwerking waarin TIM Stichtse Vecht, Kansis/arbeidsmarktregio Midden Utrecht en het sociale voorveld belangrijke maatschappelijke partners zijn.

Als regievoerder op het hele speelveld stimuleren en monitoren we dat de uitvoering plaatsvindt vanuit de leefwereld van de inwoners.

In 2024 vragen de volgende activiteiten en onderwerpen specifiek bestuurlijke aandacht:

- Transformatie en normalisatie van het sociaal domein.
- Samenwerking met TIM Stichtse Vecht.
- Doorontwikkeling Kansis naar leerwerkbedrijf en ontwikkeling Regionaal Werkcentrum.
- Opvang Oekraïners als gevolg van de oorlog tussen Oekraïne en Rusland.
- Extra rijksmiddelen flankerend armoedebeleid.
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

De going concern activiteiten binnen het programma Sociaal dragen ook bij aan onze ambities, evenals de activiteiten van onze gesubsidieerde partners. In 2024 actualiseren we het Integraal Beleidskader Sociaal Domein en evalueren we het subsidieprogramma. In het te actualiseren beleid zullen we nadrukkelijker de link leggen met de Wet publieke gezondheid, de Wet gemeentelijke schulphulp en de Wet passend onderwijs.

Mijlpalen

1. Een geactualiseerd Integraal Beleidskader Sociaal Domein.
2. Evaluatie subsidieprogramma 2021-2024.

Transformatie en normalisatie

Samen met onze partners werken we aan de transformatie van het sociaal domein. Daarbij gaat het erom de eigen kracht van inwoners en hun netwerk te versterken. En meer in te zetten op preventieve en collectieve oplossingen i.p.v. individuele maatwerkvoorzieningen. We willen problemen eerder signaleren en zo normaal mogelijk oplossen in de leefwereld van de inwoner (“normaliseren”). Hiermee voorkomen we de inzet van (specialistische) zorg en ondersteuning. Om dat te doen te willen we het voorveld beter positioneren en de samenwerking tussen partijen in het voorveld en TIM SV optimaliseren.

Mijlpalen

1. Oplevering bestuursopdracht voorveld. De bestuursopdracht moet inzicht geven in de huidige organisatie van het voorveld en wat er nodig is voor het voorveld. De bestuursopdracht biedt keuzemogelijkheden in vorm van scenario's. De uitkomsten van de bestuursopdracht worden verwerkt in de Kadernota 2025.
2. Uitvoering geven aan transformatieplan Wmo (met uitzondering van Wmo-begeleiding (dat is ondergebracht bij TIM SV)). Het transformatieplan bepaalt de meerjarige koers en strategie voor de uitvoering van de Wmo in onze gemeente. Het is van groot belang voor de beschikbaarheid en betaalbaarheid van ondersteuning, zodat onze inwoners zo lang en zelfstandig mogelijk thuis kunnen wonen.
3. Uitvoering geven aan plannen in het kader van GALA/brede SPUK en IZA. In 2023 zijn voor het Actief en Gezond Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) een plan van aanpak resp. regioplan ingediend. In 2024 geven we uitvoering aan deze plannen.

Samenwerking met TIM SV

In 2022 hadden we een forse overschrijding ten opzichte van onze begroting op de jeugdhulpverlening en Wmo-begeleiding, die is ondergebracht bij TIM SV. Ook in 2023 is dat het geval. De raad is

hierover op verschillende momenten geïnformeerd, inclusief de inzet van maatregelen en de geschatte bandbreedte in de financiële prognose, het meest recent in de Bestuursrapportage 2023. In de Kadernota 2024 is voor 2024 het begrote bedrag voor jeugdhulpverlening en Wmo-begeleiding aangepast naar € 16,6 mln., op basis van de gekozen uitgangspunten en aannames. Dat bedrag passen we op dit moment niet aan. We zijn een project beheersmaatregelen gestart om de kosten van TIM SV terug te dringen. In samenwerking met TIM SV en andere partijen geven we invulling aan de verschillende beheersmaatregelen.

Op basis van de eerste resultaten lijkt een ombuiging plaats te vinden van vragen richting het voorveld (met name voor 18+). Tegelijk groeit de totale vraag naar jeugdhulpverlening. We zien (per saldo) nog geen direct financieel effect. Of zich dat in 2023 gaat voordoen is nog niet aan te geven. We verwachten dat in 2024 wél te kunnen zien (na-ijl effect).

De ingezette maatregelen vormen, tezamen met de ontwikkelingen uit 2022 en 2023, de basis om een meerjarenperspectief vast te stellen, dat (conform motie M14.1 d.d. 7 maart 2023) in het vierde kwartaal van 2023 volgt. Dan is er ook een beter inzicht in de verwachte bandbreedte voor 2024 (en verder). Daar waar nodig scherpener we de beheersmaatregelen nog verder aan c.q. leggen we voorstellen aan de raad voor. Tevens zal het college in 2023 nog een besluit nemen over de contractverlenging per 1 januari 2025.

Mijlpalen

1. Uitvoering geven aan (verdere) beheersmaatregelen TIM SV. We vinden het belangrijk om de raad hierin goed te blijven meenemen. Waar nodig via informatieve commissies en/of besluitvorming.
2. Jaarrekening 2023 TIM SV.

Doorontwikkeling Kansis

Werk is meer dan alleen het verdienen van een inkomen. Het gaat om bestaanszekerheid, sociale contacten en er toe doen. Bij ons Sociaal ontwikkelbedrijf Kansis ontwikkelen mensen zich in en naar betaald werk. Dit kunnen mensen zijn met een lichamelijke of psychische beperking, langdurig werklozen of anderen die om verschillende redenen moeite hebben om werk te vinden in het reguliere arbeidscircuit. Als het mogelijk is volgt uitstroom vanuit Kansis naar regulier werk. Als dat niet mogelijk is biedt Kansis een duurzame plek voor mensen die afhankelijk zijn van meer aangepast werk of meer begeleiding in werk.

Kansis is in ontwikkeling naar een sociaal ontwikkelbedrijf dat ook trajecten kan verzorgen voor mensen met een bijstandsuitkering of mensen die inburgeren. In 2024 krijgt deze ontwikkeling verder vorm door nauwere samenwerking binnen het sociale domein van de gemeente(n) en door andere samenwerkingsverbanden in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. Landelijke ontwikkelingen zijn gericht op het ontwikkelen van Regionale Werk Centra (RWC) in de 35 arbeidsmarktregio's. In 2024 werken we daarom regionaal (midden-Utrecht) toe naar de ontwikkeling van een RWC voor de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht.

Mijlpalen

1. In 2024 wordt de positionering van Kansis in het RWC nader uitgewerkt in een beleidsvoorstel.

Extra rijksmiddelen flankerend armoedebeleid

Als gevolg van de hoge inflatie en gestegen energieprijzen hebben huishoudens in Nederland in toenemende mate te maken met schulden en (energie)armoedeproblematiek. Dit speelt ook in Stichtse Vecht en dit zal naar verwachting in 2024 nog steeds aan de orde zijn.

Het Rijk compenseert gemeenten daarom ook in 2024 voor verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Bij het opstellen van de begroting is het te ontvangen bedrag nog niet bekend. Wij hebben de ervaring uit het verleden dat de Rijkscompensatie aan de gemeenten op dit vlak ruimschoots kostendekkend is. Dat is dan ook het uitgangspunt voor deze begroting.

Mijlpalen

-

Opvang Oekraïners

De voortdurende oorlog in Oekraïne met Rusland zal ook in 2024 gevolgen blijven hebben. Bij het opstellen van deze begroting is het helaas nog niet duidelijk of Oekraïners – als vervolg op de leefgeldregeling - toegang krijgen tot gemeentelijke inkomensregelingen, zoals (bijzondere) bijstand en minimaregelingen.

We zullen op grond van de actuele situatie en inzichten op dat moment in 2024 activiteiten moeten uitvoeren.

Mijlpalen

-

Mantelzorgcompliment

Het mantelzorgcompliment zetten we structureel voort, waardoor onze mantelzorgers blijvend worden gewaardeerd. Vanuit het beschikbare budget worden ook de uitvoeringskosten bekostigd.

We zetten het Steunpunt Mantelzorg in voor de ondersteuning van mantelzorgers met daarbij de respijtwijzer als gids voor passende respijtzorg.

Daarnaast onderschrijven we het belang van mantelzorgondersteuning in het plan van aanpak brede SPUK. Op grond van het actuele plan van aanpak zal duidelijk worden hoe we aanvullend de mantelzorgondersteuning zullen vormgeven in 2024.

Mijlpalen

1. Een vastgesteld plan van aanpak brede SPUK waarin mantelzorgondersteuning is opgenomen.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs

Om gelijke kansen te bieden is goed onderwijs van groot belang. Kinderen zijn een groot deel van hun eerste levensjaren op school. Goede onderwijsgebouwen dragen bij aan de ontwikkeling van kinderen.

Om die reden wordt een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld. Op deze manier brengen we in kaart wat er moet gebeuren om de verschillende schoolgebouwen te blijven of te laten voldoen aan de eisen van vandaag de dag. Waar mogelijk combineren we de (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen met andere opgaven, zoals woningbouw of ontmoetingsplekken.

Mijlpalen

1. Een IHP met instemming van de schoolbesturen en vastgesteld door de raad.

Inclusie

Onze ambitie is om inclusie onderdeel te laten zijn van te ontwikkelen beleid, projecten etc. In 2024 passen we onze werkwijze hier op aan. Dat geldt voor de hele gemeentelijke organisatie (dus niet alleen sociaal domein).

Mijlpalen

1. Implementatie van acties uit de voortgangsrapportage Lokale Inclusie Agenda.
2. Uitvoeren scan op toegankelijkheid van een shortlist van (semi-)overheidsgebouwen en sportaccommodaties.

Relevante beleidskaders

Voor de opgaven en doelen in het programma Sociaal zijn de volgende relevante beleidskaders vastgesteld:

Opgave / Doel	Kaders
Iedereen doet mee en hoort erbij	<ul style="list-style-type: none"> • Integraal beleidskader (IBK) Sociaal domein (3 juni 2020) • Uitwerking IBK Sociaal domein (B&W 5 jul 2022) • Regionale bestuursopdracht arbeidsmarktregio midden Utrecht met de vier resultaatgebieden 2022 (B&W 25 jan 2022) • Beleidsnota Samen in actie tegen armoede en schulden - Minima- en schuldhulpverleningsbeleid 2021-2024 (30 mrt 2021) • Actieplan Stichtse Vecht Werkt 2020 (B&W 26 nov 2019) • Lokale Inclusie Agenda 2021 (B&W 21 sep 2021) • Beleidsnota Iedereen doet mee/doorontwikkeling Kansis (B&W 8 feb 2022) • Regionale Agenda Jeugd Utrecht West 2022-2025 (raad 21 december 2021) • Regioplan Beschermd wonen U16 2023-2028 • Nota Positief Gezondheidsbeleid, 2020 -2023 (raad 1 oktober 2019). Uitvoeringsprogramma's Gezond Gewicht, middelengebruik, mentale gezondheid, eenzaamheid (uitvoeringsplannen college 23 juni 2020) • Subsidieprogramma 2021 – 2024 (raad 3 juni 2020) • Nota Sport en Bewegen Stichtse Vecht meer in beweging 2021 – 2025 (raad 21 december 2021)

Going concern taken

De volgende taken zijn onderdeel van het programma Sociaal:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Wijkteams
- Inkomensregelingen
- Begeleide participatie
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+ en 18-
- Geëscaleerde zorg 18+ en 18-
- Volksgezondheid

We monitoren deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren, tenzij we (aanvullend) een specifieke effectindicator hebben vastgesteld. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de bijlage 'Verplichte indicatoren door het Rijk'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met GGD Regio Utrecht (GGDrU) en Stichting Kansis/KansisGroen. Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 4

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 4	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten					
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.210	5.721	5.957	5.925	5.921
6.2 Wijkteams	1.592	2.599	2.594	2.480	2.480
6.3 Inkomensregelingen	16.195	16.997	17.011	16.952	16.952
6.4 Begeleide participatie	4.189	4.396	4.446	4.446	4.446
6.5 Arbeidsparticipatie	2.401	1.416	1.416	1.413	1.413
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.041	3.407	3.407	3.407	3.407
6.7 Maatwerkdienstverlening	20.256	26.193	25.112	24.240	23.914
6.8 Geëscaleerde zorg	3.310	2.342	2.342	2.342	2.342
7.1 Volksgezondheid	2.673	3.674	3.675	3.484	3.484
Totaal Lasten	57.867	66.744	65.959	64.690	64.359
Baten					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-263	-926	-926	-926	-926
6.3 Inkomensregelingen	-11.807	-11.819	-11.819	-11.819	-11.819
6.4 Begeleide participatie	-553	-609	-609	-609	-609
6.5 Arbeidsparticipatie	-588	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-83	-334	-330	-330	-330
6.7 Maatwerkdienstverlening	-283	0	0	0	0
6.8 Geëscaleerde zorg	0	-773	-773	-773	-773
7.1 Volksgezondheid	-42	-677	-677	-496	-496
Totaal Baten	-13.619	-15.138	-15.134	-14.953	-14.953
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	44.248	51.606	50.826	49.736	49.406
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	-70	-35	-35	-35	-35
Gerealiseerd resultaat	44.178	51.571	50.791	49.701	49.371

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Sociaal	Begroting 2023	Begroting 2024	Vershil 2023-2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Toegerekende personeelslasten	9.424	10.601	1.176	10.648	10.644	10.644
Kapitaallasten	247	225	-21	499	496	491
Overige lasten	48.196	55.918	7.722	54.812	53.551	53.225
Totaal lasten	57.867	66.744	8.877	65.959	64.690	64.359
Totaal baten	-13.619	-15.138	-1.519	-15.134	-14.953	-14.953
Geraamd saldo van baten en lasten	44.248	51.606	7.359	50.826	49.736	49.406
Toevoeging aan reserves			-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-70	-35	35	-35	-35	-35
Geraamde resultaat	44.178	51.571	7.393	50.791	49.701	49.371

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen lasten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Vershil
---	----------------	----------------	---------

Lasten	57.867	66.744		8.877
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2024	Diverse	S	1.176
Kapitaallasten	Begroting 2024	Diverse	S	-21
Prijsindexering	Begroting 2024	Diverse	S	2.256
Extra budget uit de POK-middelen	Raadsbesluit 20-12-2022	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	S	104
Extra budget schuldhulpverlening uit de POK-middelen	Raadsbesluit 20-12-2022	6.3 Inkomensregelingen	S	59
Stijgende kosten huishoudelijke hulp	Kaderbrief 2023	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	S	207
Afname overige lasten risicobudget TIM (vnl. t.b.v. inzet extra personeel)	Kadernota 2024	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	S	-385
Extra bijdrage aan TIM	Kadernota 2024	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	S	4.000
Budget vanuit centrumgemeente t.b.v. lokaal beleid beschermd wonen	Kadernota 2024	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	S	773
Toename kosten GGD	Begroting 2024	7.1 Volksgezondheid	S	78
Uitgaven i.v.m. de Brede specifieke uitkering	Begroting 2024	7.1 Volksgezondheid	S	630
Overige		Diverse	S	0
Totaal mutatie lasten programma 4				8.877

Toelichting van de verschillen in de baten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen baten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024		Vershil
Baten	-13.619	-15.138		-1.519
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Prijsindexering	Kadernota 2024	Diverse	S	-128
Vervallen provinciale bijdrage collectief vervoer	Begroting 2023	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	S	66
Bijdrage van centrum gemeente voor lokaal beleid beschermd wonen	Kadernota 2024	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	S	-773
Meerjarig verloop meerjarenbegroting 2023 inburgering	Begroting 2023	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	S	-56
Brede Specifieke uitkering	Begroting 2024	7.1 Volksgezondheid	S	-631
Overige		Diverse	S	3
Totaal mutatie baten programma 4				-1.519

Budgetten ambities Coalitieakkoord 2022-2026

De volgende budgetten voor beleidsimpuls vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht' en de Kadernota 2024 zijn in de begroting 2024-2027 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord	Document	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omschrijving					
Mantelzorgcompliment	Coalitieakkoord 2022-2026	100	100	100	100
Transformatie Sociaal Domein	Kadernota 2024		4.000	3.019	2.147
Innovatiebudget Sociaal Domein	Kadernota 2024		985	885	885
Omzetting risico reserve € 1 miljoen naar innovatiebudget	Kadernota 2024		-1.000	-1.000	-1.000
Totaal		100	4.085	3.004	2.132

Programma 5. Samenleving

Beleid programma 5

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Huisvesting onderwijs

Goede onderwijsgebouwen door (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Investeringsplan onderwijsgebouwen

In 2024 lopen er drie projecten voor het vernieuwen van de onderwijshuisvesting:

1. Zuilense Vecht
2. Daalse Hoek
3. het Broeckland College.

In de Kadernota 2024 is budget aangevraagd voor deze drie projecten. De keuze en volgorde maken we samen met schoolbesturen tijdens het opstellen van het IHP (Integraal Huisvestingsplan). Het plan is om (veel) kleine, solitaire scholen te transformeren naar geclusterde IKC's (Integraal Kind Centrum) met meerdere scholen, kinderopvang, gymvoorzieningen en andere maatschappelijke voorzieningen.

Mijlpalen

1. Raadsbesluit Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Wat willen we bereiken tot en met 2027?

Toekomstbestendige economie en arbeidsmarkt in balans

We willen ruimte bieden aan een krachtige economie met toekomstbestendig werklocaties waar economie verbonden wordt aan een gezond werk- en verblijfsklimaat.

Stichtse Vecht heeft een unieke ligging tussen de grote steden Utrecht en Amsterdam en biedt daardoor veel kansen voor ondernemers. Daarnaast kent Stichtse Vecht veel Mkb'ers en ZZP'ers. Wij willen ondernemers de ruimte bieden om te ondernemen en bij te dragen aan de maatschappelijke ontwikkeling van de gemeente. Als gemeente maken we dit, waar mogelijk, aantrekkelijker en gemakkelijker. Wij willen zorgen voor een gunstig vestigingsklimaat en ondernemersklimaat. Ondernemers weten wat zij nodig hebben om hun bedrijf hier te kunnen runnen. De gemeente faciliteert hierin. Daarom is het belangrijk om als gemeente goed samen te werken met alle ondernemers, groot en klein.

Bij deze opgave hebben we de volgende ambities:

- Goede dienstverlening aan ondernemers
- Verbetering van de samenwerking met ondernemers
- Gezamenlijke inzet met ondernemers op maatschappelijk verantwoord ondernemen
- Verbeteren van het ondernemersklimaat in Stichtse Vecht.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2024?

Programma Economie 2024-2027

Begin volgend jaar zullen we een nieuw programma economie opleveren voor de komende drie jaar. De basis voor dit programma bestaat uit de vier ambities zoals die hierboven beschreven zijn. Naar aanleiding van de vaststelling van het programma economie zullen we samen met de raad de andere mijlpalen formuleren voor 2024 en verder.

Mijlpalen

1. Vaststellen programma economie 2024-2027
2. Bereiken mijlpalen aan de hand van het programma economie 2024-2027

Relevante beleidskaders

Opgave / Doel	Kaders
Toekomstbestendige economie en arbeidsmarkt in balans	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie Stichtse Vecht (12 jan 2022) • Integraal Ruimtelijk Perspectief – IRP (2 feb 2022) • Toekomstvisie bedrijventerreinen • Programma Economie 2024-2027

Going concern taken

De volgende taken zijn onderdeel van het programma Samenleving:

- Economie
- Onderwijs
- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuur
- Musea
- Media

We monitoren deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren, tenzij we (aanvullend) een specifieke effectindicator hebben vastgesteld. De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de bijlage 'Verplichte indicatoren door het Rijk'.

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) en Vitens. Voor nadere toelichting hieromtrent verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wij werken met de regiogemeenten in U10-verband samen aan de grote maatschappelijke opgaven.

Financieel overzicht programma 5

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 5	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten					
3.0 Economie	1.021	1.084	1.082	1.082	1.082
4.0 Onderwijs	5.658	7.945	6.854	7.693	7.907
5.1 Sportbeleid en activering	691	834	834	824	814
5.2 Sportaccommodaties	4.793	5.483	5.486	5.401	5.395
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	637	723	723	722	722
5.4 Musea	742	926	946	1.020	1.019
5.5 Cultureel erfgoed	184	204	203	203	202
5.6 Media	1.152	1.309	1.308	1.303	1.303
Totaal Lasten	14.877	18.506	17.435	18.249	18.444
Baten					
3.0 Economie	-548	-863	-863	-863	-863
4.0 Onderwijs	-1.360	-1.873	-1.873	-1.873	-1.873
5.1 Sportbeleid en activering	-21	-399	-399	-379	-369
5.2 Sportaccommodaties	-2.156	-2.090	-2.090	-2.090	-2.090
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	-44	-48	-48	-48	-48
5.4 Musea	-268	-295	-295	-317	-317
5.5 Cultureel erfgoed	-24	-26	-26	-26	-26
5.6 Media	-96	-106	-106	-106	-106
Totaal Baten	-4.517	-5.700	-5.700	-5.703	-5.693
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	10.360	12.806	11.735	12.546	12.751
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	128	419	842	419	419
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	-358	-1.334	-754	-754	-754
Mutaties reserves	-230	-915	88	-335	-335
Gerealiseerd resultaat	10.130	11.891	11.823	12.211	12.416

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Samenleving	Begroting	Begroting	Verschil	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024		2023-2024	2025	2026
Toegerekende personeelslasten	2.285	2.683	398	2.683	2.665	2.665
Kapitaallasten	2.891	3.632	740	3.219	4.088	4.300
Overige lasten	9.702	12.191	2.490	11.533	11.496	11.480
Totaal lasten	14.877	18.506	3.629	17.435	18.249	18.444
Totaal baten	-4.517	-5.700	-1.183	-5.700	-5.703	-5.703
Geraamd saldo van baten en lasten	10.360	12.806	2.446	11.735	12.546	12.741
Toevoeging aan reserves	128	419	291	842	419	419
Onttrekking aan reserves	-358	-1.334	-976	-754	-754	-754
Geraamde resultaat	10.130	11.891	1.761	11.823	12.211	12.406

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen lasten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Lasten	14.877	18.506	3.629	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2024	Diverse	S	398
Kapitaallasten	Begroting 2024	4.0 Onderwijs	S	740
Prijsindexering (incl. stijging energielasten)	Begroting 2024	Diverse	S	635
Stijging diverse verstrekte subsidies	Begroting 2024	Diverse	S	199
Leerlingenvervoer hoger door wachttijdvergoeding en indexering	Kadernota en Begroting 2024	4.0 Onderwijs	S	171
Tijdelijke Huisvesting Broeckland college	Raadsbesluit 22-12-23	4.0 Onderwijs	I	635
SPUKs inclusief OAB	Kadernota en Begroting 2024	5.1 Sportbeleid en activering	S	595
Impact sportharmonisatie in kader sportakkoord	Begroting 2024	5.2 Sportaccommodaties	S	219
Mutaties voorzieningen	Begroting 2024	Diverse	S	43
Overige		Diverse	S	-6
Totaal mutatie lasten programma 5				3.629

Toelichting van de verschillen in de baten van begroting 2024 versus 2023

Analyse verschillen baten begroting 2024 t.o.v. begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024	Verschil	
Baten	-4.517	-5.700	-1.183	
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S	bedrag
Prijsindexering (toename bijdrage van derden)	Begroting 2024	Diverse	S	-385
Toeristenbelasting en forensenbelasting verhoogd	Kadernota	3.0 Economie	S	-307
SPUKS met name extra bij OAB, combinatiefuncties en sportakkoord	Kadernota en Begroting 2024	5.1 Sportbeleid en activering	S	-578
Sportharmonisatie	Raadsbesluit 7 maart 2023	5.2 Sportaccommodaties	S	117
Overige	Begroting 2024	Diverse	S	-30
Totaal mutatie baten programma 5				-1.183

Toelichting reservemutaties 2024

Mutaties reserves 2024	Bedrag
Stortingen	
Reserve onderwijshuisvesting	23
Reserve investeringsbijdragen buitensport	396
Totaal stortingen	419
Onttrekkingen	
Reserve onderwijs huisvesting - afwaardering bestaande panden wegens sloop Broeckland	-368
Reserve onderwijs huisvesting - Effect verdeling tijdelijke huisvestingskosten Broecklandcollege van 3 naar 2 jaar	-212
Reserve investeringsbijdragen buitensport	-396
Vrijval kapitaaldeckingsreserves	-358
Totaal onttrekkingen	-1.334
Totaal mutaties	-915

Budgetten ambities Coalitieakkoord 2022-2026

De volgende budgetten voor beleidsimpulsen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht' en de Kadernota 2024 zijn in de begroting 2024-2027 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord	Document	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omschrijving					
Cultuur	Coalitieakkoord 2022-2026	200	200	200	200

Harmonisatie buitensport	Coalitieakkoord 2022-2026	130	130	130	130
Strategische capaciteit onderwijshuisvesting	Kadernota 2024		130	130	130
Totaal		330	460	460	460

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf schetsen wij onze beleidsvoornemens in 2024 voor de lokale heffingen en de leges. Ook beschrijven wij de lokale belastingdruk en het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid. Meer detailinformatie nemen wij op in de diverse belastingverordeningen die 19 december 2023 door uw raad worden vastgesteld.

We onderscheiden de volgende heffingen:

1. Retributies

Met retributies kan de gemeente (een deel van) de kosten van de dienstverlening verhalen op de aanvrager die om de dienstverlening vraagt. Retributies zijn leges, gelden of heffingen. Deze zijn niet wettelijk voorgeschreven. Retributies zijn gerelateerd aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Deze mogen maximaal kostendekkend zijn.

Onze gemeente heft de volgende retributies:

- Afvalstoffenheffing• Marktgelden
- Rioolheffing• Lijkbezorgingsrechten
- Kadegelden• Overige leges en rechten

2. Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst bestedingsvrij is. Met de ongebonden heffingen is de gemeente beperkt in het aantal belastingen dat ze mag heffen. Deze zijn limitatief genoemd in de artikelen 216 tot en met 228 van de Gemeentewet. De gemeente is, met inachtneming van de landelijke monitoring op de stijging van de onroerendezaakbelasting (ozb) en de inkomstenmaatstaf in het Gemeentefonds, vrij in de vaststelling van de hoogte van het tarief. Het ozb-tarief van gemeente Stichtse Vecht is hoger dan het landelijk gemiddelde (zie de financiële kengetallen in paragraaf Weerstandsvermogen) en valt daarmee in de landelijk voorgeschreven categorie 'meest risicovol' voor dit kengetal. Dit betekent dat gemeente Stichtse Vecht minder structurele ruimte heeft om meer ozb-inkomsten te verwerven, dan gemeenten met een tarief dat lager ligt dan het landelijk gemiddelde ozb-tarief. De ongebonden heffingen zijn een algemeen dekkingsmiddel.

Onze gemeente heft de volgende belastingen:

- Onroerendezaakbelasting• Precariobelasting
- Roerende zaakbelasting• Toeristenbelasting
- Hondenbelasting• Forensenbelasting
- Parkeerbelasting

Kwijtschelding

Inwoners kunnen kwijtschelding krijgen voor hun belastingaanslagen indien sprake is van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van draagkracht. Hiervoor geldt de 100% kwijtscheldingsnorm (= bijstandsnorm). Ook kleine ondernemers kunnen kwijtschelding krijgen, maar alleen voor de belastingaanslagen die zij als privépersoon ontvangen. Bedrijven komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

Kwijtschelding is mogelijk voor de ozb-woningen in eigendom, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting. De basis voor het kwijtscheldingsbeleid is de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Als van tevoren duidelijk is dat kwijtschelding wordt verleend, wordt overgegaan tot automatische kwijtschelding.

Oninbaar

In de ramingen van de opbrengsten van rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerendezaakbelastingen houden we er rekening mee dat een deel van de opgelegde vorderingen oninbaar zijn. Een vordering is oninbaar wanneer een belastingschuldige wel moet betalen, maar invordering op de gebruikelijke wijze in de praktijk niet (meer) mogelijk is. Dat doet zich bijvoorbeeld voor als de belastingschuldige failliet is gegaan of de belastingschuldige vertrokken is, zonder dat de nieuwe verblijfplaats bij de invorderingsambtenaar bekend is.

Retributies

Beleidsvoornemens

Voor het begrotingsjaar 2024 zijn de volgende specifieke beleidsvoornemens geformuleerd:

- De ontwikkeling van de rioolheffingen volgt de kostenontwikkeling van de gemeentelijke rioleringsactiviteiten. De programmering van deze activiteiten is vastgelegd in het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022-2026;
- Leges en heffingen mogen maximaal kostendekkend zijn;
- Waar mogelijk is het inflatiepercentage van 9% toegepast in de berekeningen.
- Voor overhead wordt een opslag van 14% op de directe lasten aan de tarieven toegerekend.

Afvalstoffenheffing

Wij hebben de wettelijke plicht om zorg te dragen voor het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Wij brengen afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing is volledig kostendekkend.

Rioolheffing

Alle eigenaren van een perceel, dat is aangesloten op het gemeentelijk rioleringsstelsel, betalen een vast bedrag aan rioolheffing. De opbrengst van de rioolheffing wordt gebruikt om invulling te geven aan de volgende gemeentelijke zorgplichten en taken op het gebied van:

- een veilige inzameling en transport van afvalwater naar de zuivering, zonder risico's voor bewoners of het milieu (zorgplicht afvalwater);
- het zodanig opvangen en verwerken van hemelwater (regenwater) dat wateroverlast wordt voorkomen (zorgplicht hemelwater);
- het voorkomen en verminderen van structurele grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte (zorgplicht grondwater);
- het samen met de waterschappen realiseren van veilig, gezond en aantrekkelijk oppervlaktewater waarlangs het goed wonen, werken en recreëren is.

Belastingen

Beleidsvoornemens

Voor het begrotingsjaar 2024 is het volgende specifieke beleidsvoornemen geformuleerd:

- Wij kiezen ervoor de gemeentelijke belastingen te verhogen met het inflatiepercentage van 9%.

Overzicht tarieven en opbrengsten 2023 - 2024

Heffing (x € 1.000)	Tarief 2023	2023	2024
Gebonden heffingen (retributies)			
Afvalstoffenheffing		8.135	10.247
<i>Eenpersoonshuishouden</i>	€ 216,84		
<i>Meerpersoonshuishouden</i>	€ 328,54		
Rioolheffing		7.440	8.402
<i>0 t/m 75m3 water</i>	€ 185,34		
<i>76 t/m 150m3 water</i>	€ 251,55		
<i>151 t/m 300m3 water</i>	€ 371,86		
<i>>300m3 water, extra voor elke 100m3 water</i>	€ 91,77		
Kadegelden		70	77
<i>Per dag, zonder stroom, per meter</i>	€ 1,04		
<i>Per dag, met stroom, per meter</i>	€ 1,35		
Marktgelden		68	75
<i>Standplaats op een warenmarkt/kraam</i>	€ 9,93		
Lijkbezorgingsrechten		518	590
Burgerlijke stand en documentverstrekkingen			
<i>Huwelijk en partnerschap</i>		150	165
<i>Paspoorten 18+</i>	€ 77,87	208	825
<i>Paspoorten 18-</i>	€ 58,89		
<i>Identiteitskaarten 18+</i>	€ 70,38		
<i>Identiteitskaarten 18-</i>	€ 37,99		
<i>Rijbewijzen</i>	€ 48,15	269	308
<i>Overige documenten (uittreksel)</i>		58	64
<i>Naturalisatie</i>		55	61

Omgevingsvergunningen		1.864	3.473
Ongebonden heffingen (belastingen)			
Onroerendzaakbelasting			
<i>Eigenaren woningen</i>	0,08371%	10.291	11.218
<i>Eigenaren niet-woningen</i>	0,20758%	2.072	2.259
<i>Gebruikers niet-woningen</i>	0,15570%	1.427	1.546
Roerende zaakbelasting			
<i>Eigenaren woningen</i>	0,08371%	81	81
Hondenbelasting		284	311
<i>Eerste hond</i>	€ 69,85		
<i>Tweede en iedere volgende hond</i>	€ 92,94		
<i>Per kennel</i>	€ 166,40		
Parkeerbelasting		59	64
<i>Scheendijk-Noord, per 14 minuten</i>	€ 0,21		
<i>Scheendijk-Noord per dag</i>	€ 3,09		
<i>Scheendijk-Noord vergunning</i>	€ 209,81		
Precariobelasting		100	109
(Water)toeristenbelasting	€ 1,70	298	596
Forensenbelasting	0,21072%	142	151
Totaal		33.590	40.622

De genoemde tarieven zijn gebaseerd op de belastingverordeningen 2023. De tarieven van 2024 worden u op 19 december 2023 ter vaststelling aangeboden.

Kostendekkendheid

Kostendekkendheid afval en riolering

Bij het opstellen van de begroting nemen we de door uw raad vastgestelde beleidsdocumenten als uitgangspunt. Voor de rioolheffing is dit het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022-2026. In de begroting bepalen we of de tarieven voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing kostendekkend zijn. Hierbij wordt gekeken welke uitgaven en inkomsten drukken op de producten afval en riolering. Bij de jaarstukken berekenen we achteraf of deze tarieven ook daadwerkelijk kostendekkend zijn geweest. Bij een te lage kostendekkendheid doen we een beroep op de daarvoor gevormde egalisatievoorziening. Bij een kostendekkendheid boven de 100% moet het surplus in de egalisatievoorziening gestort worden. Hierdoor kunnen we grote investeringen in de toekomst opvangen zonder grote schommelingen in de tarieven.

Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid 2024		
Afvalstoffenheffing (x € 1.000)		
Product afval:		
kosten		8.049
inkomsten (excl. heffingen)		-582
Netto kosten		7.467
Toe te rekenen kosten:		
overhead	1.279	
uren	361	
straatreiniging, kwijschelding, btw	2.067	
Totaal toe te rekenen kosten		3.707
Totaal kosten		11.174
Opbrengst heffingen		10.247
Totaal kosten - opbrengsten		927
Afval		
<i>Het kostendekkingspercentage voor afval bedraagt op basis van de baten en lasten 92%.</i>		

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing

Kostendekkendheid 2024	
Rioolheffing (x € 1.000)	
Product riolering:	
kosten	5.288
inkomsten (excl. heffingen)	0
Netto kosten	5.288
Toe te rekenen kosten:	
overhead	899
uren	708
straatreiniging, kwijschelding, btw	1.507
Totaal toe te rekenen kosten	3.114
Totaal kosten	8.402
Opbrengst heffingen	8.402
Totaal kosten - opbrengsten	0
Riolering	
<i>Het kostendekkingspercentage voor riolering bedraagt op basis van de baten en lasten 100% en is gebaseerd op de huidige GRP. Eventuele verschillen storten of doteren wij aan de egalisatievoorziening riolering en zijn verwerkt binnen het programma Fysiek'.</i>	

Kostendekkendheid Lijkbezorgingsrechten

Binnen onze gemeente zijn 8 gemeentelijke begraafplaatsen die wij onderhouden en exploiteren. De onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid van de begraafplaatsen voor het jaar 2024. Hierin zijn de inkomsten verkregen uit onder andere grafrechten en begravingen vergeleken met de kosten voor het onderhoud, exploitatie van de begraafplaatsen en de personeelskosten (exclusief overhead).

Kostendekkendheid 2024 Lijkbezorgingsrechten (x € 1.000)	
Kosten	600
Opbrengst heffingen	600
Kostendekkendheid	100%

Kostendekkendheid Burgerlijke stand en documentverstrekkingen

Bij het opstellen van de begroting 2024 gaan wij voor de tarieven uit van de belastingverordening 2023. Eind 2023 publiceert het Rijk de maximale tarieven voor onder andere reisdocumenten en rijbewijzen. Dit nemen we mee bij de definitieve vaststelling van de belastingverordening 2024.

Kostendekkendheid 2024 Burgerlijke stand en documentverstrekkingen (x € 1.000)	
Kosten	2.291
Opbrengst heffingen	1.436
Kostendekkendheid	62,7%

Kostendekkendheid Omgevingsvergunningen

De voor 2024 geraamde legesopbrengst Omgevingsvergunningen en de daarmee verband houdende kosten zijn geïndexeerd met 9% ter compensatie van de inflatie. Na de invoering van de Omgevingswet zal de legesopbrengst voor de omgevingsvergunningen aanzienlijk dalen. Op basis van de bekende gegevens op het moment van schrijven van deze begroting is de omvang van deze daling nog niet in te schatten.

Kostendekkendheid 2024 Omgevingsvergunningen (x € 1.000)	
Kosten	3.564
Opbrengst heffingen	3.512
Kostendekkendheid	98,5%

Lokale belastingdruk

De onderstaande tarieven zijn de voorlopige tarieven 2024. Op dit moment is de gemiddelde stijging van de WOZ-waarden nog niet bekend. Hierdoor is ter indicatie voor het ozb -tarief 2024 de gemiddelde WOZ-waarde gelijk verondersteld aan die van het voorgaande jaar. Het ozb-tarief is verhoogd met 9%, het inflatiepercentage. Tot de tariefvaststelling in de raadsvergadering van 19 december 2023 ontstaat het volgende beeld:

Lokale belastingdruk (x € 1)	2022	2023	Indicatief 2024
Gemiddelde WOZ – waarde	385.000	439.000	n.t.b.
Ozb – eigenarendeel	356,26	367,47	n.t.b.
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishoudens)	318,03	328,54	n.t.b.
Rioolheffing (tot 150 m3)	246,87	251,55	n.t.b.
Ontwikkeling lastendruk	921,16	947,56	-
% stijging t.o.v. voorgaande jaar	-0,67%	2,87%	n.t.b.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan in hoeverre de gemeente zelf in staat is om risico's die zij onderkent bij de uitvoering van haar taken op te vangen. De paragraaf bestaat uit een drietal onderdelen: de risico's, de weerstandscapaciteit en de financiële kengetallen.

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de mate waarin de gemeente niet begrote kosten die voortkomen uit risico's, met de daarvoor beschikbare middelen kan opvangen. Aandacht voor het weerstandsvermogen voorkomt dat substantiële risico's dwingen tot extra bezuinigingen of leiden tot ongewenste bijstellingen in de uitvoering. De relatie tussen de benodigde middelen om de risico's te kunnen opvangen (de weerstandscapaciteit) en de daarvoor beschikbare middelen wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen. De ratio is een indicator voor de robuustheid van de begroting van de gemeente.

Naast de ratio weerstandsvermogen hanteert de gemeente ook andere kengetallen om te bepalen hoe solide de financiële positie van de gemeente is, zoals de solvabiliteit, netto schuldquote en structurele exploitatieruimte. Deze kengetallen geven de gevoeligheid van de financiële positie voor financiële ontwikkelingen aan. Omdat alle gemeenten deze kengetallen in hun begrotingen opnemen, is het ook mogelijk om de gemeenten onderling te vergelijken.

Uitgangspunten risicomanagement

De uitgangspunten voor het weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn beschreven in de Nota herziening risicomanagementbeleid Stichtse Vecht en de Beleidsnotitie Algemene reserve. In het risicomanagementbeleid is een risico gedefinieerd als 'een onzekere gebeurtenis die een effect kan hebben op het behalen van de doelstellingen van de gemeente'. Risicomanagement is geen afzonderlijke activiteit, maar maakt deel uit van de (management)processen. Het is een instrument om te kunnen acteren op de risico's die we lopen en om deze waar mogelijk beheersbaar te houden. Daartoe is het van belang een beeld van de risico's te hebben en een inschatting te maken van zowel de omvang als de mogelijke kans dat risico's zich voor kunnen doen.

De gemeente verkrijgt inzicht in de risico's door deze periodiek te inventariseren en mogelijke beheersmaatregelen toe te passen om de gevolgen van de risico's te verkleinen. De geïnventariseerde risico's worden twee keer per jaar integraal geactualiseerd. De actualisatie van de risico's bij de begroting heeft plaatsgevonden met het laatst vastgestelde risicoprofiel uit de Jaarrekening 2022 als uitgangspunt. De uitkomst van de risico-inventarisatie gebruikt de gemeente vervolgens voor het vaststellen van het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen

De uitgangspunten voor het weerstandsvermogen zijn opgenomen in de Beleidsnotitie Algemene reserve. In deze notitie is vastgelegd dat het beschikbare weerstandsvermogen wordt gevormd door de Algemene reserve (AR). Binnen de Algemene reserve worden 3 schijven onderscheiden:

- Schijf 1 geeft de minimale omvang van het weerstandsvermogen aan voor het opvangen van geïnventariseerde risico's;
- Schijf 2 is het deel van de AR bestemd voor het opvangen van bijvoorbeeld calamiteiten of een negatief rekeningssaldo;
- Schijf 3 is de vrije ruimte in de AR in het geval de AR hoger is dan de door de raad vastgestelde maximum weerstandscapaciteit. De middelen uit schijf 3 kunnen worden ingezet voor actieve (beleids)keuzes.

Als normratio voor het weerstandsvermogen (= de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit) heeft de raad een streefnorm tussen de 1,4 en 2,0 (ruim voldoende) bepaald.

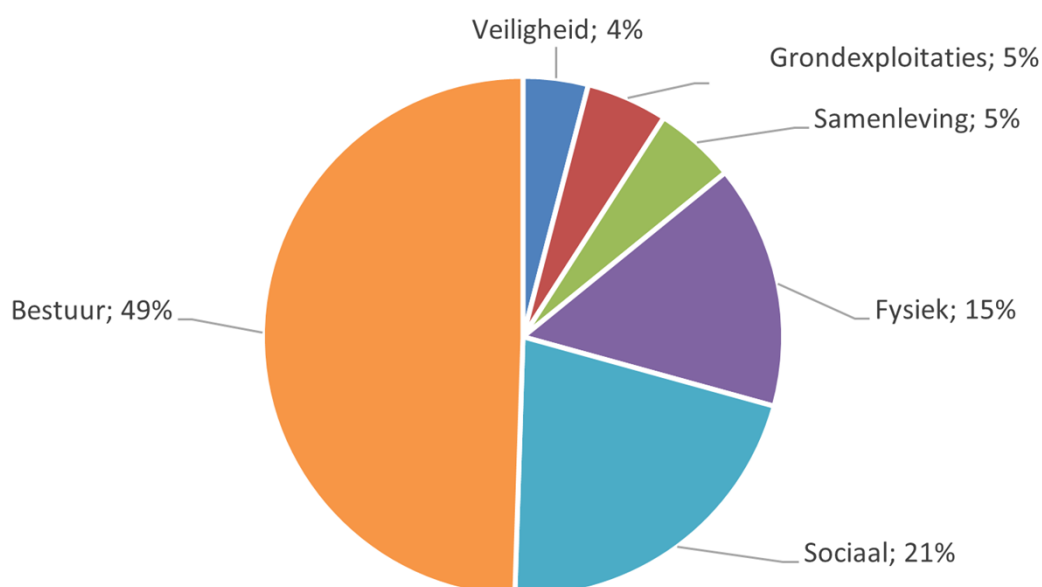
Voor het weerstandsvermogen zijn die risico's relevant die niet op een andere manier zijn ondervangen en die financiële gevolgen kunnen hebben. Als deze risico's zich voordoen, dan worden ze opgevangen met het weerstandsvermogen.

Voor het opvangen van risico's uit grondexploitaties geldt een ander regime. Voor die risico's geldt de Algemene reserve grondexploitaties eerst als weerstandscapaciteit, pas daarna wordt de Algemene

reserve aangesproken. De risico's uit grondexploitatie actualiseren we jaarlijks bij de jaarrekening met een afzonderlijke risicoanalyse. De hoofdlijnen voor de grondexploitatie zijn opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

Risicoprofiel

De gemeente heeft ten behoeve van de begroting 2024 de risico's geactualiseerd. De risico-inventarisatie uit de Jaarrekening 2022 vormde daarvoor de basis. Met de geactualiseerde inventarisatie is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Uit de risico-inventarisatie volgen voor de begroting 2024 in totaal 50 risico's. Deze risico's kennen een ingeschat financieel gevolg van € 25,3 mln. Met behulp van het risicomanagementsysteem Naris is het risicoprofiel bij de begroting 2024 bepaald op € 8,50 mln. Onderstaand taartdiagram geeft aan hoe de voor de begroting 2024 geïnventariseerde risico's over de begrotingsprogramma's zijn verdeeld (op basis van hun aandeel in de benodigde weerstandscapaciteit):

Grootste risicogebieden

Van de drie gebieden/domeinen die qua invloed op het weerstandsvermogen het grootst in omvang zijn, lichten wij de drie risico's met de hoogste invloed alsmede de bijbehorende beheersmaatregelen toe. Voor het totaal aan risico's verwijzen wij naar het overzicht aan het eind van deze paragraaf.

1. Gemeentebrede risico's / bedrijfsvoeringsrisico's

In de bedrijfsvoering heeft de gemeente te maken met organisatorische, financiële en technische risico's. De drie grootste geïnventariseerde risico's op dit onderdeel zijn:

Het niet (blijvend) kunnen waarborgen van de continuïteit van dienstverlening

Er is sprake van kwetsbaarheid in de continuïteit van de dienstverlening door een disbalans in de capaciteit en het ambitieniveau. De afgelopen jaren hebben we als organisatie te maken met een krap bemeten formatie. Dit zorgt voor kwetsbaarheid in de continuïteit van de taken van de organisatie. Er is momenteel binnen de organisatie sprake van een krappe bezetting, een hoog verloop, een hoog ziekteverzuim en daarnaast is er sprake van een krappe arbeidsmarkt.

Beheersmaatregelen:

De 'Organisatievisie Stichtse Vecht – Samen verder bouwen' omvat de strategie, doelen en het tijdspad om verder aan het fundament te bouwen. Middels o.a. het concernplan, de domein- en teamplannen wordt perspectief aan de ambtelijke organisatie geboden ten aanzien van de verdere organisatieontwikkeling. Daarnaast is in de Kadernota 2024 formatie opgenomen voor versterking van het fundament, waardoor de disbalans tussen capaciteit en ambitie verkleind kan worden. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is wel dat vacatures worden ingevuld. Hiervoor is een recruitmentplan opgesteld. Tevens draagt het actieplan inzetbaarheid bij aan het versterken van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers en dus aan het verder reduceren van (beïnvloedbaar) verzuim.

Het leiderschapsprogramma is in 2023 afgerond en heeft bijgedragen aan het equiperen van het management om in te zetten op de relatie (koesteren en waarderen van medewerkers) en de taak.

Aansprakelijkstelling (juridisch) door inwoners, instellingen of bedrijven

Beheersmaatregel:

Voor veel situaties is de gemeente verzekerd. Voor onvoorziene situaties, situaties waarvoor we niet verzekerd zijn en/of extra kosten maken indien een juridische procedure wordt gestart is een bedrag in de risico-inventarisatie opgenomen.

Het risico op gijzeling van informatie of systemen / cybercrime

Het beschermen en beveiligen van gegevens, systemen en in het bijzonder persoonsgegevens is een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering van de gemeente. Het gaat om gedrag van medewerkers, het inrichten van processen en procedures en techniek. Informatiebeveiliging is een combinatie van organisatorische en technische maatregelen én de toepassing daarvan.

Beheersmaatregelen:

- Samen met een externe partij stellen we een organisatiebreed bedrijfscontinuïteitsplan op. Dit plan dient als basis voor het opzetten en implementeren van bedrijfscontinuïteitsmanagement in de organisatie. Met leveranciers moeten overeenkomsten (SLA, VWO) worden afgesloten die ervoor zorgen dat de dienstverlening in overeenstemming is met het informatiebeveiligingsbeleid en wettelijke bepalingen.
- Informatiebeveiliging en privacy is een verplicht onderdeel van onboarding bij nieuwe medewerkers. Het cluster Leren & Ontwikkelen beziet de mogelijkheden van bijvoorbeeld e-learning in een totaalpakket voor verdere bewustwording bij medewerkers.
- Omdat de VNG de dienstverlening van GGI-veilig voortijdig heeft beëindigd, moeten we ons gaan oriënteren naar een SIEM-SOC oplossing van een andere leverancier. Verder laten we, om inzicht in status en effectiviteit van beveiligingsmaatregelen te krijgen, jaarlijks een penetratietest (pentest) uitvoeren. Dit is een test door ethical hackers waarbij ze de systemen onderzoeken op kwetsbaarheden en zwakke plekken. Ook wordt er jaarlijks een uitwijktest gedaan. We simuleren dan dat de hoofdlocatie niet meer beschikbaar is, bouwen de uitwijklocatie op en functioneel beheerders testen of hun applicaties daar werken zoals verwacht.

Informatiebeveiliging en het invoeren van maatregelen is een continu proces. We hebben zaken ingericht, maar er blijft altijd ruimte voor verbetering.

2. Fysiek

Binnen het programma Fysiek is sprake van risico's die samenhangen met projecten, wetgeving, klimaatverandering en technische risico's. De drie grootste risico's die binnen dit programma spelen, zijn:

Kunstwerken (m.n. bruggen) tijdelijk niet of onvoldoende te gebruiken

Door het tijdelijk niet of onvoldoende kunnen gebruiken van bruggen wordt de doorstroming beperkt en zijn kernen mogelijk niet of beperkt bereikbaar.

Beheersmaatregelen:

We voeren noodreparaties uit en voor de civiele kunstwerken is een beheerbeleidsplan 2021-2025 opgesteld. Het plan is in maart 2021 vastgesteld door uw raad. Momenteel zijn wij bezig met het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan voor de bruggen, tunnels en geluidsschermen. Op basis hiervan kunnen onderhoudscontracten aanbesteed worden. Door gebrek aan capaciteit zijn de kademuuren en de beschoeiingen nog niet geïnspecteerd (2023).

Achterstand onderhoud fysiek domein (asfaltelementen, verharding en bermen)

Door een gebrek aan capaciteit vanwege het bereiken van de aanbestedingsgrenzen op raamcontracten en anderzijds het ontbreken van beheerplannen voor een aantal taakgebieden in het fysiek domein, is achterstand in onderhoud in de openbare ruimte ontstaan.

Beheersmaatregelen:

In 2020 zijn de wegen opnieuw geïnspecteerd. Deze inspectie vormde de basis voor het Beheerplan wegen 2021-2024. In 2023 zijn de nieuwe aanbestedingen voor elementen en asfalt succesvol afgerond. Vanuit de methodiek voor tweejaarlijkse nieuwe inspectie zal een gewijzigde langjarige planning opgesteld worden. Uit deze inspectie zal tevens blijken of de onderhoudsachterstand groter of kleiner geworden is. Het areaal en de status van de oeverbescherming is niet inzichtelijk en zal geïnspecteerd moeten worden, op basis waarvan een beheerplan wordt opgesteld. Mogelijk is er tot na afronding daarvan sprake van risicovolle situaties bij wegen langs het water.

Kockengen Waterproof

(Financiële) risico's die voortvloeien uit het gebiedsproces, waarbij het zowel risico's betreft die

samenhangen met de technische uitvoering in de openbare ruimte als ontwikkelingen (bijv. prijsontwikkelingen) die van invloed zijn op het project.

Beheersmaatregelen:

Voor de risico's binnen het project Kockengen Waterproof kent de gemeente diverse beheersmaatregelen zoals:

- We zijn alert op de wijze van aanbesteding,
- We maken afspraken met leveranciers over te leveren materialen,
- We onderzoeken in afstemming met het Hoogheemraadschap mogelijkheden om vervuiling van oppervlaktewater bij bronnen te voorkomen,
- We informeren bewoners actief over nut en noodzaak en
- Voor het verleggen van de huisaansluitingen is er een regeling getroffen. In overleg met bewoners wordt maatwerk geboden.

3. Sociaal

Binnen het programma Sociaal is sprake van financiële en politiek-bestuurlijke risico's. Hierbij kan worden gedacht aan imago- en risico's, bijvoorbeeld dat een zorgvoorziening niet het gewenste effect heeft of als ambities van de gemeente niet haalbaar blijken te zijn. De grootste risico's die op het domein zijn geïnventariseerd betreffen:

Toename beroep op gemeentelijke Wmo-voorzieningen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de ondersteuning bij mensen thuis. Het doel hiervan is om hen zo lang mogelijk thuis te kunnen laten wonen en te laten deelnemen aan de maatschappij. De vergrijzing en het zo lang mogelijk thuis blijven wonen maken dat er een groter beroep op voorzieningen wordt gedaan. Daarnaast blijven ook de hulpmiddelen en woningaanpassingen van thuiswonende cliënten met een WLZ-indicatie de verantwoording van de gemeente. Met name dure woningaanpassingen kunnen een zware druk op het budget leggen. Deze factoren geven een financiële druk op de beschikbare 'open einde' budgetten.

Beheersmaatregelen:

We sturen op het versterken en aanspreken van eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van mensen, tezamen met het stimuleren van de samenredzaamheid in de samenleving. Daarnaast kijken wij met onder andere het ontwikkelen van de woonzorgvisie en aanbestedingen van voorzieningen hoe we het gebruik van de Wmo waar mogelijk kunnen voorkomen of anders kunnen organiseren.

Ontwikkeling bijstandsantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget BUIG

Bijstand is een openeinderegeling. Dit kan een overschrijding van de budgetten tot gevolg hebben. Een toename van het beroep op bijstand leidt tot hogere uitkeringslasten. Gemeenten ontvangen van het Rijk een budget voor het bekostigen van bijstandsuitkeringen. Ook aanpassing van het landelijk macrobudget voor het bekostigen van deze bijstandsuitkeringen kan leiden tot hogere/lagere baten ten opzichte van de in de begroting geraamde uitkering.

Beheersmaatregelen:

Om de risico's te beheersen voeren wij het actieplan Stichtse Vecht Werkt! uit. **Tevens zetten wij in op gerichte acties als**

- voorliggende voorzieningen en preventieve activiteiten
- doorverwijzing naar de keten (uitzendbureaus – werk / terug naar school / startkwalificatie)
- inzet van social return
- intensievere samenwerking met het werkgeversservicepunt Midden-Utrecht om vraag en aanbod bij elkaar te brengen en instroom in de bijstand te voorkomen
- preventieve activiteiten gericht op het voorkomen van instroom
- handhaving en vergroten van uitstroom door re-integratie activiteiten
- monitoren van ontwikkelingen in het budget. Overschrijding van de uitgaven van meer dan 10% van het budget kan gecompenseerd worden door het Rijk.

Grootste risicogebieden	Financieel gevolg (€ 1.000) (inschatting o.b.v. risico-inventarisatie)
1. Gemeentebrede risico's / bedrijfsvoeringrisico's (excl. verbonden partijen)	€ 11.050
2. Fysiek domein (excl. verbonden partijen)	€ 4.600
3. Sociaal domein (excl. verbonden partijen)	€ 4.300
Totaal 3 grootste risicogebieden	€ 19.950
Overige risico's (waarvan verbonden partijen: € 1.350.000 en grex'en € 1.000.000)	€ 5.350
Totaal alle risico's	€ 25.300

Ratio weerstandsvermogen

Op de geïnterpreteerde risico's voeren we een risicosimulatie uit. Deze simulatie vindt plaats, omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 25,3 mln. niet wenselijk is. De risico's treden immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang op. Uit deze simulatie volgt dat voor 90% zeker is dat we de risico's kunnen opvangen met een bedrag van € 8,50 mln. Dat is de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door de Algemene reserve (AR). In de Beleidsnotitie Algemene reserve is aangegeven dat de AR drie schijven kent, die bepalen hoe de beschikbare middelen uit de AR ingezet kunnen worden. De middelen uit schijf 1 en 2 (voor het opvangen van de geïnterpreteerde risico's, calamiteiten, tegenvallers op taakstellingen en negatieve rekeningsaldi) vormen de weerstandscapaciteit van de gemeente. De door de raad vastgestelde ratio weerstandsvermogen (1,4 - 2,0) bepaalt de bandbreedte voor de weerstandscapaciteit. Op basis van de benodigde weerstandscapaciteit van € 8,50 mln. geeft dit het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit	
- schijf 1 Minimale hoogte voor opvang geïnterpreteerde risico's (1,4 x € 8,50 mln., minimumnorm)	€ 11.900
- schijf 2 Deel AR voor opvang calamiteiten (bijv. onderhoud bruggen), taakstellingen SD en negatief rekeningsaldo	€ 5.100
Maximum weerstandscapaciteit (2 x € 8,50 mln.)	€ 17.000

De omvang van de Algemene reserve bedraagt eind 2023 naar verwachting € 13,6 mln. , waarbij rekening is gehouden met de benodigde onttrekking voor uitvoering van de Kadernota 2024. De omvang van de Algemene reserve ligt daarmee ca. € 1,7 mln. boven de minimumnorm voor de weerstandscapaciteit. Bij de Jaarrekening 2023 zal dit bedrag bijgesteld worden met het jaarresultaat 2023.

De ratio weerstandsvermogen, de verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit, bedraagt:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} / \text{benodigde weerstandscapaciteit} = € 13,6 \text{ mln} / € 8,50 \text{ mln} = 1,6$$

Ten opzichte van de risico-inventarisatie uit de Jaarrekening 2022 is de ratio weerstandsvermogen licht afgenomen (van 1,72 naar 1,6). Deze afname hangt met name samen met de afname van de Algemene reserve ten opzichte van de Jaarrekening 2022. Daarnaast geldt dat zich in beperkte mate wijzigingen in de risico's hebben voorgedaan. Het aantal risico's en het ingeschatte financiële gevolg is weliswaar nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van de Jaarrekening 2022, de samenstelling is wel gewijzigd. De nieuwe risico's kennen een andere inschatting van kans op optreden en gevolg dan de vervallen risico's. Verder is bij een aantal van de bestaande risico's de kwantitatieve inschatting (kans op optreden en/of de gevolg) bijgesteld. Deze factoren samen maken dat het benodigde weerstandsvermogen is toegenomen en per saldo de ratio ten opzichte van de Jaarrekening 2022 is afgenomen.

De ratio voldoet met 1,6 aan de door de raad vastgestelde norm ("ruim voldoende", zie toelichting hierna). Het weerstandsvermogen is echter geen statisch gegeven. Beleidsontwikkelingen, nieuwe projecten of besluiten beïnvloeden het risicoprofiel van de gemeente waardoor het weerstandsvermogen aan fluctuaties onderhevig is. Risico's kunnen zich, ondanks het risicomangement, altijd voordoen. Met het beschikbare weerstandsvermogen kent de gemeente, op dit moment, een voldoende weerstandscapaciteit om de financiële effecten van de huidige bekende risico's op te vangen. Gelet op ontwikkelingen en daarmee gepaard gaande onzekerheden blijven wij het weerstandsvermogen wel nadrukkelijk volgen.

Voor het toetsen van de ratio weerstandsvermogen maakt gemeente Stichtse Vecht gebruik van de risicomatrix van de Universiteit Twente. Volgens de schaalindeling van deze matrix valt de ratio van 1,6 in de categorie B "Ruim voldoende".

Waarderingcijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	Uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	Ruim voldoende

C	1.0 < 1.4	Voldoende
D	0.8 < 1.0	Matig
E	0.6 < 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Totaaloverzicht geïnventariseerde risico's Programmabegroting 2024

In onderstaande tabel zijn de geïnventariseerde gekwantificeerde risico's per programma weergegeven. De kolom 'invloed' geeft de impact van een risico op de benodigde weerstandscapaciteit weer (o.b.v. simulatie). In onderstaande tabel staat VP voor verbonden partijen en KWP voor Kockengen waterproof.

Risicogebeurtenis	Kans	Ingeschat Financieel Maximum	Invloed (%)
Programma 1 Bestuur			
Gemeentebrede risico's			
Het niet (blijvend) kunnen waarborgen van de continuïteit van dienstverlening	90%	2.000	13,93%
Aansprakelijkstelling door inwoners, instellingen of bedrijven	50%	2.000	7,74%
Gijzeling van informatie of systemen	50%	2.000	7,71%
Beveiliging en uitval ICT in de organisatie	50%	1.000	3,87%
Het overtreden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	70%	500	2,70%
Gemeente kan niet tijdig beschikken over het juiste materiaal of dienst	0,7	500	2,70%
Onvoldoende beschikking over kennis (bij bestaande medewerkers of door vertrek cruciale medewerkers) met betrekking tot aanbestedingsregels, waardoor mogelijk niet aan deze regels wordt voldaan.	0,7	500	2,69%
Onvoldoende borging van de authenticiteit van de gegevensvoorziening van de gemeente	50%	500	1,94%
Achterstand in dossiervorming- en vernietiging	70%	250	1,35%
Het niet of onvoldoende kunnen voldoen aan aanbestedingsregels door Stichtse Vecht of leveranciers	70%	250	1,35%
Fysieke bedreigingen voor mensen, informatie en bezittingen	30%	500	1,16%
Verval archieven door gebruikschade of schimmelvorming	30%	250	0,58%
Ontwikkeling organisatie	50%	50	0,19%
VP: Onvoldoende inzicht in informatiebeheer bij verbonden partijen	50%	50	0,19%
Het niet kunnen beschikken over een nieuwe financiële applicatie	10%	250	0,19%
<i>Subtotaal</i>		10.600	48,29%
Risico's algemene / financiële dekkingsmiddelen			
Fraude financiële transacties	30%	500	1,16%
Totaal programma 1		11.100	49,45%
<i>excl. Verbonden partijen (VP)</i>		11.050	49,26%
Programma 2 Veiligheid			
VP: Het onjuist reageren op een crisissituatie (VRU)	30%	1.000	2,30%
Ondermijning: aantreffen van misstanden waarbij directe actie noodzakelijk is, maar waar onze organisatie niet op ingericht is.	50%	500	1,95%
Totaal programma 2		1.500	4,25%
<i>excl. Verbonden partijen (VP)</i>		500	1,95%
Programma 3 Fysiek			
Kunstwerken (m.n. bruggen) tijdelijk niet of onvoldoende te gebruiken	50%	1.000	3,86%
Achterstand onderhoud fysiek domein (asfaltelementen, verharding en bermen)	50%	1.000	3,82%
Niet goed begaanbare wegen en ongevallen a.g.v. extreme weersomstandigheden en sneeuwval	50%	500	1,92%
KWP Aanspraak op nadeelcompensatieregeling KWP	90%	250	1,73%
KWP: Lozen van bronneringswater op oppervlaktewater	50%	250	0,97%
KWP: Prijsstijgingen in de uitvoering	50%	250	0,96%
VP: Druk op financieel perspectief recreatieschappen	50%	250	0,96%
Financiële herplaatsingsgarantie flexwoningen	10%	500	0,40%
Gemeentelijke garantstellingen woningcorporaties (achtervang WSW)	10%	500	0,38%
Verontreiniging van oppervlaktewater	10%	250	0,19%
Geen afvoer door een calamiteit aan de riolering	30%	50	0,11%
Omgevingswet: niet op elkaar aansluiten legesverordeningen (bestaand en nieuw)	10%	50	0,04%
Totaal programma 3		4.850	15,34%

<i>excl. Verbonden partijen (VP)</i>		4.600	14,38%
Programma 4 Sociaal			
Toename beroep op gemeentelijke WMO voorzieningen	90%	1.000	6,94%
Ontwikkeling bijstandsaantallen (conjunctuur) en/of bijstelling van het macrobudget Buig	50%	1.000	3,86%
Toename beroep op en stijging kosten jeugdhulp	70%	500	2,72%
Op gemeentelijk sturingsniveau onvoldoende sturingsmogelijkheden op trajecten jeugdigen	50%	500	1,93%
Energiecrisis en hogere kosten levensonderhoud	90%	250	1,74%
Extra uitvoeringskosten breed offensief	70%	250	1,34%
Inkoop essentiële functies: ontbreken van voldoende en adequate (lokale) alternatieven	50%	250	0,97%
Overbelasting en/of stoppen van vrijwilligers en/of mantelzorgers.	30%	250	0,58%
Incidenten op gebied van jeugdhulp	30%	250	0,57%
Toename beroep op minimaregelingen etc.	30%	50	0,12%
VP: Algemene risico's op de begroting van Kansis	10%	50	0,04%
Totaal programma 4		4.350	20,81%
<i>excl. Verbonden partijen (VP)</i>		4.300	20,77%
Programma 5 Samenleving			
(Onderhouds)budgetten te realiseren schoolgebouwen niet toereikend om aan kwaliteitsaspecten te kunnen voldoen	50%	500	1,92%
Beëindiging landelijke subsidieregeling Bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA)	50%	250	0,96%
Lagere kwaliteit van onderhoud sportparken	50%	250	0,96%
Financiële problemen schoolbestuur openbaar onderwijs.	30%	250	0,57%
Onveilige schoolgebouwen	10%	500	0,39%
Ongelukken in zwem- en sportaccommodaties	10%	250	0,20%
Gemeentelijke garantstellingen aan (sport)verenigingen en instellingen van algemeen maatschappelijk nut	10%	250	0,20%
Financiële problemen schoolbesturen (bijzonder onderwijs)	10%	250	0,19%
Totaal programma 5		2.500	5,39%
Grondexploitaties	50%	1.000	4,75%
Totaal geïnventariseerde risico's		25.300	99,99%
NB Het totaal financieel gevolg en invloed voor de benodigde weerstandscapaciteit kunnen niet per programma met elkaar vergeleken worden. De verwachte kans dat een risico zich voordoet speelt hierbij ook een rol.			

Financiële kengetallen

Kengetallen	Rekening Begroting Begroting			Categorie A	Categorie B	Categorie C
	2022	2023	2024	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	64%	78%	72%	< 90%	90%-130%	> 130%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	63%	77%	72%	< 90%	90%-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	21%	22%	18%	> 50%	20%-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	0,06%	1,55%	0,40%	> 0%	0	< 0%
Grondexploitatie	0,22%	-0,36%	-0,79%	< 20%	20%-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	102,07%	100,38%	n.n.b.	< 95%	95%-120%	> 120%

Wat betekenen deze getallen?

Voor de kritische signaalwaarden is aansluiting gezocht bij de 'Houdbaarheidstest gemeentefinanciën' van de VNG. Deze waarden geven aan of er sprake is van potentiële financiële stress op het betreffende gebied.

Netto schuldquote (inclusief verstrekte leningen)

De netto schuldquote geeft indirect antwoord op de vraag of met het inkomen blijvend de schuldverplichtingen kunnen worden gedragen. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%. Bij een overschrijding van deze signaalwaarde is sprake van een erg hoge schuldendruk. Het

is verstandig om al bij een netto schuldquote hoger dan 100% alert te zijn.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De signaalwaarde voor de effectieve netto schuldquote bedraagt 120%. Als de effectieve netto schuldquote de individuele signaalwaarde overschrijdt, heeft de gemeente een erg hoge schuld. Het is verstandig om al bij een effectieve netto schuldquote hoger dan 90% alert te zijn.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op lange termijn haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger het percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteit is gedaald door de verwachte toename van het investeringsvolume en de daarmee benodigde aan te trekken geldleningen.

Grondexploitatie

De boekwaarde van de grondexploitaties moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Stichtse Vecht heeft een beperkte grondpositie.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer is ter ondersteuning om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een negatief cijfer houdt in dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Belastingcapaciteit

Dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde en wat de onbenutte belastingcapaciteit is. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer (structurele) inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. De signaalwaarde is 120% en is gerelateerd aan artikel 12 van de financiële verhoudingswet.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Voor het in stand houden en op kwaliteit houden van kapitaalgoederen zijn langlopende investeringen en onderhoudsplannen nodig. Dit doen we door de toepassing van Assetmanagement. Assets zijn de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, ofwel de objecten groen, wegen, civiele kunstwerken etc. Assetmanagement is een systematische en gecoördineerde wijze van beheren. Het gaat hierbij vooral om de optimalisatie van de prestaties, de risico's en de kosten van de kapitaalgoederen in relatie tot de doelstellingen van de gemeente. We richten ons op het beheer over de gehele levensduur en kijken verder dan wat goed is voor de objecten zelf. We kijken naar wat goed is voor de organisatie en nog belangrijker, wat goed is voor inwoner/ de gebruiker.

Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen
- Civiele constructies
- Openbare verlichting
- Water en riolering
- Groen
- Speel terreinen
- Gebouwen

Beleids- en beheerplannen

Kapitaalgoederen	Beheer-/beleidsplan	Looptijd plan	Achterstallig onderhoud
Wegen	Beheerplan wegen	2021-2024	Ja
Civiele constructies	Beheerbeleidsplan Civiele kunstwerken	2021-2025	Ja
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare verlichting 2020	2020-2024	Ja
Water en Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2022-2026	Ja
Groen	Bomenbeleid en structuurplan	2015-2035	Nee
Speel terreinen	Beleidskader speelruimte en -voorzieningen	2014-2018	Ja
Gebouwen	Nota Duurzaamheid; IVAB.	2020-2025	Nee

Kwaliteitsniveau openbare ruimte

Om de kwaliteit te beoordelen, wordt gebruikt gemaakt van de Kwaliteitscatalogus van CROW. In deze catalogus worden vijf niveaus onderscheiden op het gebied van de technische kwaliteit van de openbare ruimte: A+, A, B, C en D. Hierbij staat kwaliteitsniveau A voor een hoog niveau en betekent kwaliteitsniveau D dat het niveau laag is en dat er achterstanden zijn. Onderdelen van de openbare ruimte met dit kwaliteitsniveau moeten op zeer korte termijn weer op kwaliteit gebracht worden.

Gemeente Stichtse Vecht hanteert verschillende kwaliteitsniveaus, afhankelijk van de locatie. Voor wegen en groen is het areaal van de gemeente Stichtse Vecht onderverdeeld in 3 deelgebieden. Voor kernen is kwaliteitsniveau B vastgesteld en voor het buitengebied en industriegebieden is niveau C vastgesteld.

Kerncijfers openbare ruimte

Een groot deel van de kapitaalgoederen zijn een onderdeel van de openbare ruimte van de gemeente. Onderstaande tabel geeft een beeld van de omvang van verschillende kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

Kerncijfers openbare ruimte (bron: GBI)	2023	
Wegvakonderdelen	3.272.978	m2
Bomen	37.944	st

Gazon	653.373	m2
Overig gras	1.348.164	m2
Haag	52.352	m2
Cultuurlijke beplanting	333.597	m2
Natuurlijke beplanting	498.203	m2
Stalen en betonnen bruggen	143	st
Houten bruggen	51	st
Beweegbare bruggen	15	st
Rioolputten	16.636	st
Vrijvervalleiding	372.124	m2
Mechanische leidingen	226.640	m2
Kolken	22.649	st
Openbare verlichting (masten en armaturen)	12.257	st
Verkeerslichten	16	st
Speelplaatsen	255	st
Speeltoestellen	1.291	st
Sportvoorzieningen	60	st
Ondergrondse containers	666	st
Afvalbakken	1.111	st
Banken	886	st
Picknicktafels	50	st

Wegen

Beleidskader

Op grond van de Wegenwet hebben wij de zorgplicht om onze wegen goed en verantwoord te beheren. Hieronder vallen de zorgplicht asfalt, elementen en half-verhardingen. In 2023 zijn de wegen opnieuw geïnspecteerd. Op basis van de resultaten uit de inspectie wordt het onderhoudsplan herijkt. Indien uit deze herijking blijkt dat nieuwe of aanvullende investerings- en onderhoudsbudgetten nodig zijn, dan zal dit via een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Het groot onderhoud loopt daarbij via een voorziening. De dotaties aan en onttrekkingen uit deze voorziening zijn vastgelegd in het wegenbeheerplan en uitgewerkt in onderliggende uitvoeringsplanningen. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 420	€ 420	€ 420	€ 420
Budget groot onderhoud in voorziening	€ 3.300	€ 4.999	€ 2.721	€ 2.721
Dotatie voorziening	€ 2.699	€ 2.699	€ 2.699	€ 2.699

Civiele constructies

Beleidskader

Onder civiele constructies wordt verstaan tunnels, viaducten, bruggen, duikers, (aanleg)steigers, beschoeiing, kades, grondkeringen en geluidschermen. Het doel is om veilige verkeersroutes in stand te houden, een vrije doorgang voor de scheepvaart te garanderen en de waterhuishouding op peil te houden. Het beheer- en beleidsplan Civiele kunstwerken is vastgesteld door uw raad in 2021. Naast een beleidsmatig plan stellen we ook een meerjarig onderhoudsplan op. Daartoe zijn in 2022 de volgende assets geïnspecteerd:

- verkeersbruggen;
- beweegbare bruggen;
- fietsbruggen;
- voetgangersbruggen;
- tunnels;

- viaducten;
- geluidschermen.

Speerpunt voor 2023 en 2024 is het in kaart brengen van de staat van de civiele kunstwerken en indien nodig het herijken van de beheer-/onderhoudsplannen.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Het groot onderhoud wordt gedekt door een reserve. De dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserve zijn vastgelegd in het beheerplan en uitgewerkt in onderliggende uitvoeringsplanningen. Bij het opstellen van het nieuwe beheerplan zal ook een voorstel uitgewerkt worden voor de benodigde budgetten. De ramingen voor groot onderhoud in 2026 en 2027 zullen op basis van dat voorstel in de begroting verwerkt worden. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 231	€ 254	€ 254	€ 254
Budget groot onderhoud gedekt door reserve	€ 414	€ 966	€ 0	€ 0
Dotatie reserve	€ 921	€ 893	€ 893	€ 893

Openbare verlichting

Beleidskader

Het doel is een verkeersveilige, sociaal veilige en leefbare omgeving die voldoet aan de landelijke richtlijnen. Per 2019 zijn wij geheel verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het verlichtingsareaal. Op basis van het in 2020 door uw raad vastgestelde beleidsplan en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsplannen is een bestek opgesteld en gegund. In 2023 worden de eerste deelopdrachten verstrekt. In de jaren 2023, 2024 en 2025 is jaarlijks circa € 1 mln. aan investeringen gepland om de masten en armaturen te vervangen. Hierbij worden de armaturen voorzien van energiezuinigere LED-verlichting.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 56	€ 56	€ 56	€ 56

Water en riolering

Beleidskader

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) heeft de gemeente een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater en op grond van de Waterwet een zorgplicht voor hemelwater en grondwater. Hoe de gemeente invulling geeft aan de zorgplichten staat uitgewerkt in het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het huidige GRP heeft een looptijd van 2022 tot en met 2026 en beschrijft de beleidsvoornemens op het gebied van Water en Klimaat en geeft inzicht in de aanleg, tijdige vervanging, verbeteringen, beheer en onderhoud van de riolering. Ook de kosten van al deze facetten zijn hierin uitgewerkt. Integraal en risico-gestuurd werken spelen een belangrijke rol in het GRP en de uitvoering daarvan.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van het GRP in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Er wordt een 100% kostendekkend tarief gehanteerd, waarbij alle kosten voor de rioleringszorg uit de rioolheffing worden gedekt. Bij de lasten maken we onderscheid tussen exploitatiekosten en investeringen. De kosten voor het jaarlijkse operationeel beheer en onderhoud vormen de exploitatiekosten. De investeringsactiviteiten zijn onderverdeeld in aanleg, vervanging en verbetering. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden. Om schommelingen in de kosten op te vangen, maken we gebruik van een egalisatievoorziening, waardoor het tarief niet steeds aangepast hoeft te worden wanneer sprake is van een piek of dal in de uitgaven.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 1.361	€ 1.364	€ 1.372	€ 1.372

Groen

Beleidskader

Onder groen verstaan we bomen, plantsoenen, gazons en andere velden in de openbare ruimte alsmede de paden in parken. Ook de begraafplaatsen en beschoeiingen scharen we hieronder. Voor groenvoorzieningen en onkruid en zwerfvuil op verhardingen wordt onderhoudsniveau B in de kernen en onderhoudsniveau C buiten de kernen gehanteerd. Voor Begraafplaatsen wordt onderhoudsniveau B gehanteerd. Bomen worden conform handboek bomen en de daaraan gekoppelde veiligheidsinspecties op beeld gehouden.

Het beleidskader wordt gevormd door de Omgevingsvisie, het Boombeleidsplan, de parkbeheerplannen, de landschapsontwikkelingsplannen en de regionale visie klimaatadaptie.

In 2023 is nadruk gelegd op het reconstrueren van plantvakken. Daarnaast is in 2023 gewerkt aan het op peil brengen van het bomenbestand aan de vastgestelde kwaliteitseisen. Er is enige achterstand in het snoeien van bosplantsoen en het bomenbeheer. Deze kleine achterstanden kunnen grotendeels binnen de bestekken opgelost worden. Eind 2024 zijn deze achterstanden grotendeels verdwenen. De beschoeiingen worden in 2023 geïnspecteerd en vervolgens wordt er een raambestek opgesteld en aanbesteed. Belangrijkste speerpunt voor de komende jaren is om het groen (incl. bomen en parken) op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen. Dit kan naar verwachting grotendeels binnen de beschikbare budgetten gerealiseerd worden.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Op basis van een nieuwe aanbesteding in 2022 zijn in de begroting 2022 voor de periode 2022-2026 de exploitatiebudgetten herzien. Uit de ophanden zijnde herziening van de beleids- en beheerplannen volgt de komende jaren de herziening van de financiën. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 3.991	€ 3.991	€ 3.991	€ 3.991

Speel terreinen

Beleidskader

De speelplekken worden ingericht volgens de kadernota Buiten spelen natuurlijk! De uitwerking van dit plan is in 2021 vastgelegd in de kwaliteitskaarten spelen. Het definitief vaststellen van de kwaliteitskaarten spelen staat in 2023 op de planning. In de definitieve versie van de kwaliteitskaarten wordt aandacht besteed aan het participatief inrichten van speelplekken met speeltoestellen en speelaanleidingen gericht op vergroening, natuur en klimaat.

Het onderhoud van de speeltoestellen vindt plaats volgens de richtlijnen Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS). Voor de speel- en sporttoestellen en valondergronden worden de normen van het WAS gehanteerd. Jaarlijks loopt de aannemer de speeltoestellen na en vindt inspectie door een onafhankelijke partij plaats. Op hun aanwijzingen worden reparaties uitgevoerd.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen in de openbare ruimte terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 315	€ 315	€ 315	€ 315

Gebouwen

Beheer en onderhoud gemeentelijk vastgoed

Het niveau waarop het vastgoed in stand wordt gehouden is vastgesteld aan de hand van een objectief meetinstrument voor het inspecteren en onderhouden van vastgoed. Een instrument dat is gebaseerd op de Conditie-metingsmethodiek volgens NEN 2767. Het niveau waarop het onderhoud gemiddeld wordt gehouden is vastgesteld op conditieniveau 3. Dit onderhoudsniveau is sober en draagt bij aan een doelmatig en duurzaam beheer van het gemeentelijk vastgoed. Voor de representatieve, publiekelijke objecten, zoals de gemeentekantoren en de aula's op begraafplaatsen, hanteert de gemeente Stichtse Vecht een gemiddeld conditieniveau 2: Goed/representatief. Om maximaal uitvoering te geven aan het efficiënt en planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed, wordt bij aanbestedingen gekozen voor wat grotere, meerjarige clustercontracten waarbij de markt wordt uitgenodigd om mee te denken met de gemeente.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

In december 2021 is de eerste fase van het verduurzamingsplan goedgekeurd door uw gemeenteraad, het verduurzamingsplan bestaat uit drie fases van elk drie jaar tot 2029. Met als doel om voor 2030 een CO2-reductie te krijgen van 49%. Hiermee voldoet de gemeente Stichtse Vecht aan het klimaatbeleid van de rijksoverheid.

Financiën

Onderstaande budgetten zijn de vertaling van de beheer- en beleidsplannen in de exploitatie van de meerjarenbegroting. Daarnaast worden jaarlijks ook investeringen gedaan. In de investeringsplanning zijn alle geplande investeringen voor gemeentelijk gebouwen terug te vinden.

Onderhoudsbudgetten (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Onderhoudsbudget in exploitatie	€ 531	€ 531	€ 531	€ 531
Budget onderhoud in voorziening	€ 2.590	€ 513	€ 1.703	€ 344

Financiering

Inleiding

De financierings- of treasuryfunctie richt zich op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de financiële posities, inclusief de daaraan verbonden risico's. De kaders voor uitoefening van de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (kortweg: Wet fido) en vertaald in het Treasurystatuut gemeente Stichtse Vecht 2020. De beleidsmatige infrastructuur voor de financieringsfunctie van onze gemeente is hiermee vastgelegd.

Voor het inrichten van de financieringsfunctie stelt de Wet fido twee belangrijke beleidsmatige richtlijnen:

- Het aangaan of verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan uit hoofde van de publieke taak;
- Het uitzetten van tijdelijk overtollige middelen heeft een prudent karakter en is primair niet gericht op het genereren van extra inkomsten.

Financieringspositie

Gemeten over het begrotingsjaar lopen de reguliere baten en lasten synchroon. Dit laat onverlet dat lopende het begrotingsjaar positieve of negatieve posities ontstaan. Om (lopende en toekomstige) posities inzichtelijk te krijgen, maken wij gebruik van een liquiditeitsplanning. Deze planning stellen we periodiek bij.

Financieringsbeleid

Binnen de wettelijke kaders voert onze gemeente een risicomijdend financieringsbeleid. Het streven is erop gericht eventuele liquiditeitstekorten met kortlopende geldleningen te financieren en de kasgeldlimiet zo optimaal mogelijk te benutten.

Leningenportefeuille

Per 1 januari 2024 is de leningenportefeuille opgebouwd uit 16 langlopende geldleningen met een totale restschuld bij aanvang van het begrotingsjaar van afgerond € 110 mln. Dit is inclusief een destijds door de voormalige gemeente Breukelen doorgeleende geldlening aan de woningcorporatie Vecht en Omstreken (volledige aflossing in 2024).

Leningenportefeuille	Restant hoofdsom (x € 1.000)
Leningenportefeuille per 1 januari 2023	123.093
Reguliere aflossingen 2023	-13.350
Leningenportefeuille per 31 december 2023	109.743
Reguliere aflossingen 2024	-12.356
Prognose nieuw op te nemen geldlening 2024	35.000
Leningenportefeuille per 31 december 2024	132.388

Beleggingen

Sinds eind 2013 is de ministeriële Regeling schatkistbankieren decentrale overheden van kracht. De hoofdlijnen van het schatkistbankieren zijn verankerd in de Wet fido. De regeling verplicht decentrale overheden hun overtollige financiële middelen in de schatkist van het Rijk te beleggen, waardoor publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is. In het verlengde hiervan is het ook toegestaan overtollige financiële middelen te beleggen bij andere decentrale overheden waarmee geen toezichhoudende relatie wordt onderhouden.

Van het verplicht beleggen van overtollige middelen in 's Rijks schatkist is een drempelbedrag vrijgesteld. Voor onze gemeente is het drempelbedrag berekend op € 3,6 mln.

Renteschema 2024

Renteschema 2024 (x € 1.000)	
Externe rentelasten over korte en lange financiering	2.568

Af: externe rentebaten	-5
Totaal door te rekenen externe rente	2.563
Af: rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-4
Af: rentelasten door verstrekte leningen aan woningcorporaties	-2
Bij: rentebaten door verstrekte leningen aan woningcorporaties	2
Rente over eigen vermogen (kapitaaldeckingsreserves)	0
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente (programma's inclusief overzicht overhead)	2.559
Af: werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (rente omslag)	-2.274
Renteresultaat op taakveld Treasury	285

Renteontwikkeling

- Door de renteontwikkelingen is het rentepercentage, waarmee in de liquiditeitenplanning wordt gerekend voor nieuw aan te trekken leningen, verhoogd van 2% in de Begroting 2023 naar 3% in de Begroting 2024.
- De interne renteberekening op investeringen is verhoogd van 0,5% in de Begroting 2023 naar 1% in de Begroting 2024.

Risicobeheersing

De Wet fido bevat instrumenten die de risico's bij het lenen en beleggen van financiële middelen moeten beperken. De wet bepaalt onder meer dat gemeenten uitsluitend voor de uitoefening van de publieke taak leningen kunnen aangaan, middelen kunnen uitzetten en garanties kunnen verlenen. De risico's op kort- en langlopende geldleningen worden beperkt door de introductie van respectievelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt een grens aan de maximaal op te nemen kortlopende middelen en beoogt de budgettaire gevolgen van schommelingen in de rente op kortlopende geldleningen te beheersen. De limiet is gesteld op een percentage van 8,5% van het begrotingstotaal.

Begrotingstotaal 2024 (x € 1.000)	Percentage	Kasgeldlimiet (x € 1.000)
183.205	8,5%	15.572

Renterisiconorm

De renteonzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. De renterisiconorm vormt een kader voor een adequate spreiding van looptijden in de financieringsportefeuille, met als doel de portefeuille zodanig op te bouwen dat renterisico's door renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate zijn beperkt.

Renterisiconorm 2024 (x € 1.000)		2024	2025	2026	2027
1 Berekening renterisico					
1a	Renteherzieningen	-	-	-	-
1b	Betaalde aflossingen	12.356	11.413	11.141	10.732
A	Renterisico (1 + 2)	12.356	11.413	11.141	10.732
2 Berekening renterisiconorm					
2a	Begrotingstotaal	183.205	180.211	176.481	176.939
2b	Percentage	20%	20%	20%	20%
B	Renterisiconorm	36.641	36.042	35.296	35.388
Toets (B - A)					
B	Renterisiconorm	36.641	36.042	35.296	35.388
A	Renterisico	12.356	11.413	11.141	10.732
Ruimte renterisiconorm		24.285	24.630	24.156	24.656

Bedrijfsvoering

Inleiding

Wij willen een organisatie zijn die voortdurend verbetert, vernieuwt en bekijkt hoe de kwaliteit van onze medewerkers zo optimaal mogelijk kan worden ingezet. Dit vereist een goed functionerende bedrijfsvoering die de medewerkers en de organisatie optimaal ondersteunt in haar maatschappelijke taken. De bedrijfsvoering dient blijvend te voldoen aan de ontwikkelingen in de markt en de eisen van de samenleving.

Opleidingsprogramma

Medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal van onze organisatie, maar zeker ten tijde van een krappe arbeidsmarkt is het belangrijk om hen te koesteren. Dit wordt onder andere gedaan door te blijven investeren in de (persoonlijk) ontwikkeling van medewerkers. Er zal in 2024 inzet blijven op de individuele opleidingen, onboarding (eerste drie maanden van een nieuwe medewerker) kwaliteit bestuurlijke stukken en de leerlijn voor de omgevingswet. Daarnaast zal er waar nodig maatwerk zijn om teams te ondersteunen in hun leerbehoeften. Tot slot wordt het leerbeleid voor meerdere jaren verder uitgewerkt, om op deze manier kwaliteiten en ervaring in de organisatie optimaal in te zetten en doorlopend te ontwikkelen.

Human Resources

We blijven inzetten op de vier genoemde pijlers in het coalitieakkoord om het fundament verder te verstevigen. Onverminderd blijft de inzet om vacatures in te vullen met vaste medewerkers. Dit doen wij door in te zetten op arbeidsmarktcommunicatie, te gaan werken met een programma 'medewervert' (recruitment via het netwerk van medewerkers), het gebruik van een doelgroependashboard, activiteiten op LinkedIn en het optimaliseren van de kandidaat beleving. Bij lastig in te vullen posities wordt een bureau ingeschakeld. Verder is er veel aandacht voor het vergroten van de inzetbaarheid van medewerkers. Door te spreken over inzetbaarheid is er naast inzet op herstel extra aandacht voor preventie en vroegtijdige interventies bij dreigende uitval. Tot slot blijven we investeren in het koesteren van medewerkers, onder meer door het aanbieden van (persoonlijke) ontwikkelmogelijkheden, informele activiteiten en het verbeteren van processen en de samenwerking binnen en tussen teams.

Het verbeteren en digitaliseren van de HRM-processen krijgt in 2024 verder vorm. In januari 2024 zal de overgang naar e-HRM plaatsvinden, dat bij zal dragen aan het op orde brengen van de basis en modern werkgeverschap.

Loonsom organisatie

In vergelijking met de primitieve begroting 2023 zijn de personeelskosten met € 7,0 mln. gestegen. De loonsom is met € 8 mln. gestegen en het inhuurbudget is € 1 mln. lager gepresenteerd.

De loonsom is gestegen door indexatie en CAO ontwikkelingen (€ 3,3 mln.) en besluitvorming bij de kadernota over extra formatie (€ 4,7 mln.). De toename van de formatie wordt voor € 2,4 mln. gedekt door externe financieringsbronnen, zoals versnelling woningbouw (€ 1,2 mln.), functies omgevingswet (€ 0,35 mln.), Wet Open Overheid en BOA's (€ 0,15 mln.) en de Specifieke uitkering capaciteit voor klimaat (€ 0,7 mln.). De investering in de formatie vanuit de algemene middelen bedraagt € 2,3 mln. en is gedaan voor fundament op orde (€ 1,3 mln.), Openbare orde en veiligheid (€ 0,3 mln.), Strategische advisering IHP (€ 0,1 mln.), Kikkerfort, gebiedsvisies en functieonderhoud (€ 0,2 mln.) en sociaal domein (€ 0,4 mln.).

Het inhuurbudget is € 1 mln. lager gepresenteerd in het overzicht, omdat het inhuurbudget uit 2023 betrekking heeft op inhuur buiten de loonsom en ook als zodanig wordt gepresenteerd (zie tabel indicatoren).

Toerekende personeelskosten	2023	2024
Programma 1	17.136	20.970
Programma 2	1.198	1.443
Programma 3	9.466	11.029
Programma 4	9.414	10.462
Programma 5	2.285	2.598
Totaal toegerekende personeelskosten	39.499	46.502
Verdeling naar kostensoort		

Loonsom organisatie	32.179	39.869
Loonsom overig	5.577	5.865
Indirecte personeelskosten	720	768
Inhuurbudget	1.023	
Totaal personeelskosten per kostensoort	39.499	46.502

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	R2022	B2023	B2024
Formatie per 1.000 inwoners	P	SV	6,2	6,2	6,8
Bezetting per 1.000 inwoners	P	SV	5,5	5,6	5,5
Apparaatskosten per inwoner	P	SV	337,00	324,53	386,63
Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	P	SV	20,6%	<10%	<10%
Totale kosten inhuur externen (€ 1.000)	P	SV	6.833	1.024	1.489

Inkoop- en aanbesteding

Stichtse Vecht zet verder in op de doorontwikkeling van de inkoopfunctie binnen de gehele gemeente om in het belang van de inwoners doel- en rechtmatig in te kopen en contracten optimaal uit te nutten. Het doel is het inkoopproces verbeteren om de rechtmatigheid te verbeteren. Het duurzaam verbeteren van de inkoopfunctie en het inkoopproces volledig rechtmatig krijgen is een traject van meerdere jaren (in control statement). Hierbij worden de gemeentelijke speerpunten meegenomen; het stimuleren van lokale economie, Social Return (SROI), duurzaamheid en circulariteit.

Dit betekent dat we een bezetting creëren die toereikend is om de gemeentelijke ambities te realiseren en de achterstanden in te lopen. We zetten activiteiten in op het vergroten van de bewustwording binnen de gehele organisatie van het belang van kwalitatief hoogwaardige inkoop conform wet- en regelgeving. Qua organisatie richten we een decentrale contractbeheer en -managementfunctie en decentrale inkoopplanning in met een regiefunctie voor het centrale inkoopteam. De samenwerking tussen verschillende rollen wordt geïntensiveerd.

Belangrijke speerpunten: de samenstelling van de inkoopbezetting met medewerkers in dienst van de gemeente, het implementeren van de nieuwe inkoopwerkwijze en het opzetten van de inkooporganisatie.

Informatisering en Automatisering

In 2023-2024 migreren en moderniseren we het eigen datacenter naar dat van onze beheerpartij Centric op basis van een pay-per-use model. Hiermee mitigeren we het risico voor de organisatie dat verouderde server-hardware en software waarvan de support stopt met zich meebrengt.

In 2024 starten we ook de aanbesteding en implementatie van een nieuwe managed services provider om ons op langere termijn te ondersteunen bij beheer en doorontwikkeling van informatievoorziening en technologie (automatisering) van Stichtse Vecht.

Vanwege de aanstaande migratie van het datacenter is er even pas op de plaats gemaakt als het gaat om de cloudstrategie. Bij aanbestedingen en implementaties wordt echter nog wel uitgegaan van 'SaaS tenzij'. "SaaS" staat voor Software as a Service. Gebruik van de cloud minimaliseert het beheer van IT en maximaliseert de innovatiekracht van gemeente Stichtse Vecht. Applicaties die we zullen gaan afnemen als dienst (SaaS) zijn in 2024 onder andere een e-HRM oplossing. Ook worden in 2024 voorbereiding getroffen voor de aanbestedingen en implementaties van het financiële en het burgerzaken systeem.

Intern voeren we een verbetertraject uit om ons contractmanagement en change management. De doelstelling is een verhoogde rechtmatigheid.

Op het gebied van data zetten we moderne programmatuur en technieken in voor het inwinnen, verwerken en analyseren van data, in aanvulling op het datawarehouse. Zo gaan we door met het inrichten van een 'data fabriek' waarmee 'API verbindingen' conform Common Ground gerealiseerd worden. Common Ground is een informatiekundige visie waarmee gemeenten collectief de informatievoorziening eenvoudiger, flexibeler en slimmer gaan inrichten. We bieden steeds meer presentaties en dashboards aan de organisatie aan om zowel de grip op de actuele werkzaamheden te verbeteren als de beleidsontwikkeling te ondersteunen.

Informatiebeleid en -beheer

In 2024 continueren we de implementatie van informatiebeheer beleid. Dit vindt doorlopend plaats door aansluiting op bestaande projecten voor het herijken van werkprocessen en/of systemen binnen de organisatie. Concreet betekent dit dat bij elke wijziging het proces volledig digitaal wordt ingericht, getoetst wordt aan actuele wetgeving en kwaliteitsnormen en keuzes en afspraken m.b.t. archivering vastgelegd worden. Voor 2024 staan onder andere de applicatie en processen van burgerzaken en financiën en de griffie informatie gepland.

Resterende achterstanden in digitale vernietiging worden projectmatig opgepakt. In 2024 worden o.a. de meer complexe zaken vernietigd, zoals zaken met een procestermijn (bijv. de bewaartermijn van een vergunning gaat in op het moment dat de vergunning is verlopen). Hier is veel en zorgvuldig controlewerk voor nodig. Verder wordt dit jaar op basis van het kwaliteitssysteem informatiebeheer een eerste zelfevaluatie ingericht en uitgevoerd. Tevens wordt een project gestart om de eerste digitale archieven vanuit de gemeentelijke systemen over te brengen naar het e-depot (digitaal archief) van het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV).

De digitalisering van de bouwdoSSIERS en overbrenging naar het RHCVV loopt nog enkele jaren door, naar verwachting tot en met 2029. In 2024 vindt een Europese aanbesteding voor digitalisering van de doSSIERS plaats. In 2023 is het gemeentearchief van de voormalige gemeente Loenen 2000-2010 bewerkt en vervoegd overgebracht naar het RHCVV. In de komende jaren worden ook de archieven van de voormalige gemeenten Breukelen en Maarssen uit dezelfde periode bewerkt en overgebracht. Dit duurt tot uiterlijk 2030.

Gegevensbescherming en informatiebeveiliging

Het belang en de noodzaak van informatiebeveiliging en gegevensbescherming blijft onverminderd hoog. Bijna dagelijks verschijnen er berichten in de media over personen en organisaties die worden getroffen door datalekken, hackers en cybercrime. Deze aanvallen, waarbij toegang tot data onmogelijk wordt gemaakt of data ongewenst op straat komt te liggen en de dienstverlening aan inwoners, organisaties en bedrijven in gevaar komt, treft ook gemeenten, zijn zeer ontwrichtend en leiden tot grote schade.

Informatiebeveiliging en gegevensbescherming zijn onderwerpen die blijvend aandacht vragen. De gemeente is doorlopend bezig om de ICT veiligheid en digitale weerbaarheid op niveau te houden. Gestarte beveiligings- en verbeterprojecten, o.a. monitoring van het netwerk en herijken van continuïteitsplannen, worden voortgezet en/of uitgebreid. Daarbij hanteren we de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en volgen we relevante wetgeving zoals de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de Wpg (Wet politiegegevens).

Eind 2024 wordt de BIO een wettelijke verplichting en komt de BIO 2.0. Deze doorontwikkeling van de BIO is gebaseerd op o.a. een nieuwe richtlijn welke omgezet gaat worden in lokale wetgeving. In Nederland gaat deze wet NIB2 heten (Netwerk- en Informatiebeveiliging). Het is duidelijk dat deze wet voor de informatiebeveiliging van gemeenten gevolgen gaat krijgen. De verwachting is dat de kosten voor informatiebeveiliging, voor zowel mensen als middelen, in de komende jaren gaan toenemen.

Doorlopend vindt er controle en monitoring plaats of bestaande maatregelen afdoende zijn en waar verbetering mogelijk is. Er worden testen uitgevoerd op de ICT-infrastructuur en op het gebied van bewustzijn voor informatiebeveiliging en privacy. Aandachtsgebieden blijven het bevorderen van de bewustwording en kennisontwikkeling en de borging van privacy in de gemeentelijke processen. Het is verder noodzakelijk om meer zicht op gegevensverwerkingen met een hoog risico voor betrokkenen te krijgen, zodat de nodige maatregelen getroffen kunnen worden.

Onderzoeksprogramma

De gemeente Stichtse Vecht kent verschillende onderzoeken met als doel daarvan te leren en werkwijzen te verbeteren. Dit betreft onder meer:

- bijzondere onderzoeken zoals rechtmatigheidsonderzoeken;
- artikel 213a-onderzoeken naar de doelmatigheid en/of doeltreffendheid van beleid en bedrijfsvoering;
- overige audits, zoals de ENSIA, een periodieke IT-audit op de systemen en de jaarlijkse DigiD-audit.

Voor het doen van onderzoeken kent de gemeente de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Stichtse Vecht. In de verordening is de onderzoeksfrequentie, de manier waarop onderzoeken worden gepland en hoe over de voortgang wordt gerapporteerd, vastgelegd. De verordening beoogt vooral het doen van zelfonderzoek. Ten behoeve van het uitvoeren van artikel 213a onderzoeken is in de Kadernota 2024 budget beschikbaar gesteld.

Overheadkosten 2024

Overheadkosten 2024 (x€1.000)	
Bedrijfsvoering	
Huisvesting organisatie	857
Interne dienstverlening	630
Bestuurlijke en juridische zaken	641
Financiën en control	253
Data en informatiemanagement	5.877
Mens en organisatie	1.488
Bedrijfsvoering samenleving	53
Publiekszaken en dienstverlening	31
Ruimte Regie en Ontwikkeling	267
Bedrijfsvoering Leefomgeving	238
Totaal bedrijfsvoering	10.335
Personeelslasten	
Loonsom overhead	14.706
Indirecte personeelslasten	768
Totaal personeelslasten (loonkosten)	15.474
Totaal	25.809

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) trad op 1 mei 2022 in werking en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In 2023 zijn in gemeente Stichtse Vecht 58 Wob/Woo-verzoeken ontvangen en afgehandeld.

Naast openbaarmaking op verzoek wordt nu op grond van artikel 3.1 Woo ook een actieve openbaarmaking van documenten door de organisatie verwacht. In 2023 betrof dat documenten die al openbaar werden gemaakt, zoals wet- en regelgeving, besluiten van algemene strekking, organisatiegegevens, raadstukken, besluitenlijsten en jaarplannen, verslagen en onderzoeken. De komende jaren wordt de openbaarmaking gefaseerd (categorie-gewijs) uitgebreid met de andere in de Woo benoemde informatiecategorieën.

Voor de implementatie van de Woo is een implementatieplan opgesteld dat in 2024 verder ten uitvoer wordt gebracht. Er is een extern bureau ingehuurd om het proces te begeleiden. Daarnaast is er een vaste Woo-coördinator aangesteld om het Woo-proces volledig in de organisatie te borgen. Voor de implementatie wordt een beroep gedaan op door het gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen, zoals vastgelegd in de meicirculaire 2022.

Verbonden partijen

Inleiding

Gemeenten voeren diverse taken uit om het publieke belang te behartigen. Een gemeente kan zelf bepalen hoe een gemeentelijke taak wordt uitgevoerd:

- door de taken zélf uit te voeren;
- door het uitbesteden van taken aan een andere organisatie en
- door het deelnemen aan een verbonden partij.

In het geval de gemeente de taken zelf uitvoert draagt de gemeente de financiële en alle bedrijfsvoeringsrisico's. Het uitbesteden van taken kan door het verstrekken van subsidies of door het sluiten van contracten. Daarnaast kunnen taken in samenwerking met andere gemeenten worden uitgevoerd via 'verbonden partijen'. De gemeente Stichtse Vecht maakt voor de uitvoering van een aantal van haar taken gebruik van dergelijke samenwerkingsverbanden in de vorm van een verbonden partij. Deze paragraaf gaat in op de beleidsmatige en financiële relatie van de gemeente met deze verbonden partijen.

Wat verstaan we onder een verbonden partij?

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft in artikel 1 onder b aan dat onder een 'verbonden partij' dient te worden verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze zeggenschap heeft, door vertegenwoordiging in het bestuur of door middel van stemrecht. Een financieel belang heeft de gemeente als aan een verbonden partij middelen beschikbaar worden gesteld, die verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij of als de gemeente aansprakelijk is voor een bedrag wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De gemeente Stichtse Vecht heeft verbonden partijen in zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorm. De publiekrechtelijke vorm is een samenwerkingsverband dat gebaseerd is op de Wet gemeenschappelijke regelingen. Een gemeenschappelijke regeling (GR) is in principe 'verlengd lokaal bestuur'; verschillende gemeenten bundelen hun krachten en brengen de uitvoering van gemeentelijke taken onder in een gemeenschappelijke regeling. In deze paragraaf vindt u informatie over de gemeenschappelijke regelingen waar de gemeente deel van uitmaakt.

Naast samenwerking binnen verschillende gemeenschappelijke regelingen kent de gemeente Stichtse Vecht ook privaatrechtelijke verbonden partijen, zoals vennootschappen en stichtingen. Ook deze partijen komen in deze paragraaf aan de orde.

Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten voor het samenwerken in verbonden partijen zijn in de nota Verbonden partijen opgenomen. Aan de basis voor het samenwerken met verbonden partijen staat de vraag hoeveel invloed de gemeente (nog) wil uitoefenen. De nota geeft verder een afwegingskader voor de vorm van samenwerking. Ook zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de raad en het college in de nota benoemd.

Uitgangspunten voor samenwerking zijn (op hoofdlijnen):

- het verhogen van de kwaliteit van beleid en de uitvoering en/of dienstverlening in relatie tot de ambitie;
- het voorkomen van formatieve kwetsbaarheid zodanig dat kwaliteit, continuïteit en beschikbaarheid van onze dienstverlening is gegarandeerd;
- het beheersen en/of besparen van kosten;
- door samenwerking worden resultaten bereikt die de gemeente zonder deze samenwerking niet zou bereiken;
- het vergroten van bestuurlijke en organisatorische slagkracht;
- het spreiden van risico's.

Toelichting verbonden partijen

In de programma's zijn de verbonden partijen aangegeven die bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente. In deze paragraaf komen het algemeen belang en de voorgeschreven (financiële) gegevens op grond van de BBV per verbonden partij aan de orde. Daarbij is per samenwerkingsvorm een tekstuele beschrijving opgenomen met het doel van de verbonden partij en, voor zover van toepassing, relevante ontwikkelingen voor 2024, gevolgd door een overzicht met de (financiële) gegevens per verbonden partij. Als bij een verbonden partij sprake is materiële risico's die niet of onvoldoende door de verbonden partij zelf met maatregelen zijn ondervangen, nemen we deze mee in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bij de financiële gegevens merken we op dat in het overzicht de cijfers uit de (concept) begroting 2024 van een verbonden partij zijn overgenomen, die voor zienswijze zijn aangeboden, voor zover deze op het moment van het opstellen van deze paragraaf beschikbaar waren. Naast de informatie in deze paragraaf is de raad gedurende het jaar ook op reguliere cyclusmomenten via de P&C-documenten van de verbonden partijen geïnformeerd.

Overzicht verbonden partijen

Publiekrechtelijke verbonden partijen

In de sturing van de verbonden partijen maken we een onderscheid in een meer en minder intensievere aansturing richting raad en informatievoorziening. Dit hangt af van de strategische waarde, de beleidsrijkheid en de mate van politieke of financiële risico's. Wij maken hierbij onderscheid in een A-categorie waarvoor die intensivering geldt en een B-categorie waarvoor dat niet geldt. Verbonden partijen die hetzij strategisch belangrijk of beleidsrijk zijn of verhoogde risico's kennen, krijgen een intensievere aansturing en informatievoorziening (A-categorie).

1. Gemeenschappelijke regelingen - categorie A:

Onder categorie A vallen de volgende verbonden partijen : Veiligheidsregio (VRU); Plassenschap Loosdrecht e.o.; Recreatieschap Stichtse Groenlanden; Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU); GGD regio Utrecht (GGDrU).

2. Gemeenschappelijke regelingen - categorie B:

Onder categorie A vallen de volgende verbonden partijen : Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen; Afval Verwijdering Utrecht (AVU); Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU).

Privaatrechtelijke verbonden partijen

3. Vennootschappen en coöperaties:

Vennootschappen waar wij in deelnemen zijn : Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Vitens.

4. Stichtingen en verenigingen:

Stichtingen waar wij een belang in hebben zijn de Stichting Milieu Educatief Centrum Maarssen (MEC) en de Stichting Urgentieverlening West Utrecht.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU) – Programma 2

Binnen de VRU werken de 26 Utrechtse gemeenten samen op het gebied van brandweezorg, (gemeentelijke) crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening om zo te komen tot een veiligere regio Utrecht. Nadere toelichting over de majeure projecten is te vinden in programma 2 Veiligheid. Op 30 mei 2023 is de nieuwe bestuursagenda 2024 - 2027 aangenomen door de raad. De vier hoofdthema's zijn:

- Toekomst bestendige brandweezorg
- Veilige en gezonde Leefomgeving
- Great place to work
- Versterking crisisbeheersing

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Veiligheidsregio (VRU)	Burgemeester	AB: stemrecht steminvloed: 6%	€ 22.485	€ 67.460	€ 0	€ 4.595
		Aandeel in totale begroting: 4,0%	€ 22.994	€ 73.530		

Plassenschap Loosdrecht e.o. – Programma 3

De deelnemers van het Plassenschap werken samen aan beheer en ontwikkeling van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners- en bezoekers van de regio.

Het beheer en onderhoud van de eigendommen van het Plassenschap is tot en met 31 december 2022 uitgevoerd door Recreatie Midden Nederland. Per 1 januari 2023 heeft de gemeente Wijdmeren het beheer van het areaal van het Plassenschap Loosdrecht e.o. overgenomen van RMN. De gemeente Wijdmeren verzorgt het beheer voor het Plassenschap, maar stemt keuzes die gemaakt moeten worden af met de ambtelijke vertegenwoordigers van de vier deelnemers; provincie Utrecht, provincie Noord-Holland, de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren. Het jaar 2023 vormde een transitieperiode en is gebruikt om de gemeente Wijdmeren als nieuwe beheerder vertrouwd te maken met het werkgebied en de kapitaalgoederen, de risico's van beheer en onderhoud in kaart te brengen, werkprocessen op te zetten en het opstellen van het vierjarig Uitvoeringsplan. In 2024 zal vanuit het Uitvoeringsplan een werkplan opgesteld en uitgevoerd worden. Het werkplan geeft concreet aan wanneer en waar, welke werkzaamheden worden uitgevoerd.

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Plassenschap Loosdrecht e.o.	Collegelid, Raadsleden	AB en DB: stemrecht Steminvloed: 25%	€ 650 -	€ 7.034 -	€ 0	€ 356
		Aandeel in totale begroting 17,76%	€ 581	€ 7.742		

Recreatieschap Stichtse Groenlanden e.o. - Programma 3

De deelnemers van het recreatieschap werken samen aan beheer en ontwikkeling van toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners- en bezoekers van de regio. Het recreatieschap had de uitvoering van zijn werkzaamheden belegd bij uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden-Nederland. Besloten is, de uitvoeringsorganisatie RMN te liquideren per 31 december 2022 en het recreatieschap om te vormen tot een ander samenwerkingsverband met een 'lichtere' structuur. Per 1 januari 2023 zijn de taken van RMN overgegaan naar de gemeente Wijdmeren, Staatsbosbeheer (taakuitvoering als uitvoeringsorganisatie) en de provincie Utrecht (bestuursondersteuning). Het jaar 2023 geldt als transitiejaar om de samenwerking goed te organiseren. In 2024 moet de organisatie optimaal functioneren.

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Recreatieschap Stichtse Groenlanden e.o.	Raadslid, Collegelid	AB en DB: stemrecht Steminvloed: 10%	€ 4.004 -	€ 5.578 -	€ -1.255	€ 185
		Aandeel in totale begroting: 5,5%	€ 3.491	€ 6.066		

Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU) - Programma 3

De Omgevingsdienst Regio Utrecht voert voor 15 gemeenten adviserende en uitvoerende taken uit op de gebieden van omgeving, milieu en duurzaamheid. Een van de belangrijkste ontwikkelingen voor 2024 is de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouwen. Daarnaast onderzoeken ODRU en RUD een steviger perspectief voor samenwerking.

Niet ondervangen risico's:

We hebben te maken met onzekerheid over de financiële impact van de Omgevingswet. Het is mogelijk dat de nieuwe taken (waaronder bodemtaken), die naar onze gemeente komen en die de ODRU namens ons uit gaat voeren, gaan zorgen voor een structurele stijging van de bijdrage waar mogelijk geen volledige dekking vanuit het Rijk tegenover staat.

Daarnaast heeft ODRU een taakstelling opgenomen in de Begroting 2024. Deze taakstelling komt

voort uit de uittreding van gemeente Montfoort en hiermee wordt voorkomen dat andere deelnemers meer moeten bijdragen. Mogelijk haalt ODRU deze taakstelling niet.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU)	Collegelid	AB: stemrecht Steminvloed: 6%	€ 315	€ 3.171	€ 0	€ 2.130
		Aandeel in totale begroting: 10,2%	€ 809	€ 3.160		

GGD regio Utrecht (GGDrU) – Programma 4

Het doel van de GGDrU is het bevorderen van de Volksgezondheid en het voorkomen van ziekten door het verrichten van preventieve interventies. GGDrU voert een groot aantal wettelijke taken uit. In 2024 zet de GGDrU extra in op betere arbeidsvoorwaarden, informatievoorziening- en technologie en Jeugdgezondheidszorg om aan de wettelijke taken te kunnen blijven voldoen.

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
GGD regio Utrecht (GGDrU)	Collegelid	AB: stemrecht Steminvloed: 6%	€ 2.004	€ 19.736	€ 0	€ 3.109
		Aandeel in totale begroting: 5,4 %	€ 1.603	€ 18.942		

Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen - Programma 5

Het RHCVV heeft een tweeledig doel, te weten (1) archiefwettelijke taken die ze uitvoert voor de aangesloten gemeenten en (2) het erfgoedbeheer van particuliere archieven en enkele historische collecties. Het RHCVV continueert in 2023 de inhoudelijke beleidskeuzes uit de businesscase 2018 en de beleidsvisie 2020-2024. Het RHCVV heeft daarbij de volgende focus:

- archiefwettelijke taken die ze uitvoert voor de aangesloten gemeenten
- het erfgoedbeheer van particuliere archieven en enkele historische collecties
- met deelnemende gemeenten voorbereiden/overbrengen (digitale) archieven naar het e-depot
- uitbreiden en doorontwikkelen digitale dienstverlening voor burgers en ambtenaren
- nieuwe (archiefwet)geving implementeren.

Naar aanleiding van het uittreden van gemeente Weesp is een bestuurlijke toekomstverkenning uitgevoerd en begin 2023 afgerond. De toekomstverkenning heeft voor de langere termijn duidelijk gemaakt, welke middelen nodig zijn voor een vitaal RHCVV, dat voldoende geëquipeerd is voor de wettelijke taakuitvoering voor de drie deelnemende gemeenten en hun inwoners. De uitkomsten hiervan worden ter besluitvorming voorgelegd aan de bestuurlijke organisaties van de gemeenten in september 2023. Het verschil is middels een reservering verwerkt in de Programmabegroting 2024.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen	Burgemeester	AB: stemrecht Steminvloed 33,3%	€ 462	€ 250	€ 0	€ 701
		Aandeel in totale begroting: 42,5%	€ 300	€ 250		

Afval Verwijdering Utrecht (AVU) - Programma 3

De AVU is sinds 1984 de regie- en kennisorganisatie voor de duurzame en kosteneffectieve verwerking van door de Utrechtse gemeenten bij huishoudens ingezamelde afvalstromen.

- Daar waar inzameling en transport van afvalstoffen door de AVU aan derden is uitbesteed, zullen contracten tijdig worden aanbesteed. Indien deze activiteiten middels dienstverleningsovereenkomsten worden verzorgd, zal de AVU ook deze overeenkomsten tijdig en in overleg met de partners verlengen.
- De AVU draagt zorg voor de tijdige aanbesteding van de verwerkingscontracten van de aan de AVU in beheer overgedragen afvalstromen.
- Er worden voor 2024 geen wijzigingen voorzien in de regelgeving omtrent de afvaldeelstromen die van invloed kunnen zijn op de lopende contracten en op de begroting.

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	Collegelid	AB: stemrecht Steminvloed 6%	€ 100 -	€ 14.000 -	€ 0	€ 2.732
		Aandeel in totale begroting: 5,5%	€ 100	€ 14.000		

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) - Programma 1

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug en Zeist en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. De BghU heft en int belastingen namens haar deelnemers en stelt de hoogte van de WOZ-waarden vast voor alle onroerende zaken in deze gemeenten.

Niet ondervangen risico's:

Geen.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Collegelid	DB: stemrecht Steminvloed 6%	€ 481	€ 4.604	€ 0	€ 1.121
		Aandeel in totale begroting: 6%	€ 381	€ 5.484		

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Programma 1

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank verstrekt krediet tegen lage tarieven waarmee de bank duurzaam bijdraagt aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger, c.q. duurzaam bijdraagt aan de publieke taak. De gemeente Stichtse Vecht bezit 29.523 aandelen in BNG.

Naam (bedragen x € 1 mln)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) *)	Collegelid	Stemrecht als aandeelhouder	€ 4.615 - € 4.615	€ 107.459 - € 107.459	€ 0	€ 0

*) Geen begroting 2024. Cijfers komen uit Jaarverslag 2022.

Vitens - Programma 5

Het winnen, produceren, distribueren en leveren van drinkwater is de primaire taak van Vitens. Klanten kunnen vertrouwen op de leveringszekerheid van drinkwater, een optimale kwaliteit en een zo laag mogelijke prijs (Vitens heeft de laagste drinkwaterprijs van Nederland). Vitens staat de komende jaren voor een grote investeringsopgave. De investeringen zijn hoofzakelijk gericht op leveringszekerheid nu en in de toekomst van voldoende en schoon drinkwater. De gemeente Stichtse Vecht is aandeelhouder en bezit 58.097 aandelen Vitens (1% van het totaal).

Door toenemende onzekerheden als gevolg van economische ontwikkelingen, de effecten van klimaatverandering en de wens om de tarieven meer variabel te maken, is Vitens genoodzaakt vanaf 2024 een aantal uitgangspunten voor de begroting te wijzigen. Dit met als doel de financieringspositie binnen de geldende regelgeving zo optimaal mogelijk te kunnen versterken.

Wijzigingen in de uitgangspunten:

- Vitens zal voor de kosten voor droogteschade scenario's doorrekenen en de financiële impact van het worst case scenario meenemen in het jaarplan.
- Het vastrecht wordt op verzoek van de aandeelhouders in 2024 zover mogelijk verlaagd rekening houdend met de regelgeving.
- De onzekerheid in de afzet is het afgelopen jaar toegenomen. Vitens zal diverse scenario's doorrekenen voor de afzet en de financiële impact van het worst case scenario meenemen in het jaarplan om te borgen dat de afzet wordt gerealiseerd.

Deze uitgangspunten leiden tot tariefstijging voor 2024 en verder en vergroten de kans op overwinst. Vitens dient vanuit de geldende regelgeving overwinsten terug te geven aan de klant, wat kan leiden tot tariefschommelingen van jaar tot jaar. Over de jaren heen ondervindt de klant hier geen nadeel van. Vanwege de investeringsopgave waar Vitens voor staat, ziet Vitens naar verwachting de komende jaren geen ruimte om dividend uit te keren aan haar aandeelhouders.

Naam (bedragen x € 1 mln)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Vitens *)	Collegelid	Stemrecht als aandeelhouder (Stichtse Vecht heeft 58.097 aandelen dit 1% van het totaal)	€ 684,8 € 724,1	€ 1.537,0- € 1.682,2	€ 35,8	0

*) Geen begroting. Cijfers komen uit Financieel Jaarplan 2023-2027 (datum: 24 oktober 2022)

Stichting Milieu Educatief Centrum Maarssen (MEC) - Programma 3

De doelstelling van Stichting MEC betreft het organiseren van Natuur en Milieu Educatieactiviteiten in de gemeente Stichtse Vecht, met als belangrijkste doelgroep het basisonderwijs. Activiteiten en samenwerkingen die vanuit het MEC Maarssen plaatsvinden, staan opgenomen in nieuwsbrieven en op de website van de OdrU. Er worden door de OdrU onder andere leskisten samengesteld waarmee de basisscholen lessen op het gebied van Natuur- en Milieueducatie kunnen geven. Daarnaast worden tentoonstellingen gehouden en excursies georganiseerd.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Stichting Milieu Educatief Centrum Maarssen (MEC)	Collegelid	Voorzitter Steminvloed 40%	€ 103 -	€ 2 -	€ 0	Maakt deel uit van de bijdrage aan OdrU
			€ 103	€ 2		

Stichting Urgentieverlening West Utrecht (SUWU) - Programma 3

De SUWU is een gemeenschappelijke regeling van zes gemeenten in de regio Utrecht West. Het doel van de stichting is het beslissen op ingediende aanvragen voor een woonurgentie in het kader van de Huisvestingsverordening.

Naam (bedragen x € 1.000)	Vertegenwoordiging	Bevoegdheden	Eigen vermogen (begin '24 - eind '24)	Vreemd vermogen (begin '24 - eind '24)	Financieel resultaat (eind 2024)	Bijdrage SV 2024
Stichting Urgentieverlening West Utrecht	Collegelid	Stemrecht in AB	€ 28	n.v.t.	€ 0	€ 22
			€ 28			

Grondbeleid

Inleiding

In de verplichte paragraaf Grondbeleid komt elk jaar aan bod hoe onze gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. Daarnaast wordt in deze paragraaf de grondprijzenbrief voor komend jaar vastgesteld.

Nota grondbeleid

In de Nota grondbeleid staan de beleidsuitgangspunten van het grondbeleid. Het uitgangspunt hierbij is om niet te kiezen voor één bepaalde vorm van grondbeleid, maar dit per locatie of project te bezien. Per project maken we de afweging of de wij de grond zelf in ontwikkeling nemen of dat we de afwikkeling gedeeltelijk dan wel geheel overlaten aan een marktpartij. Hiervoor is een afwegingskader geschreven, waarin we beoordelen of het initiatief wenselijk is, of het financieel haalbaar is, of de financiële risico's ten opzichte van de financiële middelen acceptabel zijn en of voldoende kennis en capaciteit binnen de onze gemeente beschikbaar is.

Wij kiezen ten aanzien van het te voeren grondbeleid voor maatwerk en marktwerking. In de praktijk betekent dit dat wij overwegend een faciliterend grondbeleid voeren.

Algemene reserve grondexploitatie

Een eventueel batig saldo van de grondexploitatie voegen we bij afsluiting toe aan de Algemene reserve grondexploitatie. Bij voorzienbare tekorten treffen we een voorziening. In principe wordt de gehele winst van een grondexploitatie genomen bij afsluiting van de grondexploitatie, tenzij het mogelijk is om op verantwoorde wijze al vooruitlopend op de afsluiting een deel winst te nemen. Voorwaarde is dat daadwerkelijk sprake is van gerealiseerde winsten in de grondexploitatie en dat we die uit oogpunt van verantwoorde bedrijfsvoering (rekening houdend met nog te realiseren kosten en opbrengsten) ook opnemen. Daarbij volgen we de standpunten zoals opgenomen in de Notitie BBV grondexploitatie 2019 over tussentijdse winstneming.

Als college hebben wij de bevoegdheid om een werkbudget uit de Algemene reserve grondexploitatie aan te wenden voor de eerste plan- en onderzoekskosten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Na het operationeel verklaren van het betreffende project met de vaststelling van de grondexploitatie brengen we de kosten ten laste van de grondexploitatie en vloeien de eerder anticiperend uitgegeven gelden vanuit de grondexploitatie terug naar de reserve grondexploitatie. De omvang van de Algemene reserve grondexploitatie is vastgesteld op minimaal € 200.000 en maximaal € 600.000. Indien het saldo van de reserve grondexploitatie hoger is, romen we de waarde af naar de Algemene reserve, en als het saldo lager is, vullen we het aan vanuit de Algemene reserve

Risicobeheersing

Grondexploitatie is een risicodragende activiteit, die vraagt om adequate analyse en beheersing van deze risico's. Bij het opstellen van een exploitatieberekening stellen we daarom ook een risicoanalyse op. Bij de jaarlijkse actualisering van de exploitatieberekening actualiseren we ook de risicoanalyse. Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten worden verhaald op het project.

Grondexploitaties

Vastgestelde grondexploitaties:

Haarrijnweg 5 te Maarssen

Op 2 november 2021 heeft de gemeenteraad het stedenbouwkundig plan en de ontwikkelstrategie vastgesteld voor de realisatie van woningen op deze locatie. Ook is een grondexploitatie geopend voor de uitvoering van dit plan. Bij het ontwikkelen van woningen aan de Haarrijnweg 5 gaan we uit van:

- grondgebonden woningen (toegankelijk vanaf het straatniveau)
- 17 woningen op deze locatie
- 6 woningen in de sociale huur voor de doelgroep maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW)

- 7 (huur)woningen voor middeninkomen
- 4 woningen voor de verkoop in het vrije segment

Samen met de betrokken partijen en omwonenden is een beeldkwaliteitsplan voor de woningen uitgewerkt. Met Portaal is een overeenkomst gesloten voor de realisatie van de 6 MOBW-woningen en de 7 huurwoningen. De 4 vrije kavels zullen worden aanbesteed. In juni 2023 heeft het college van B&W het ontwerp bestemmingsplan vastgesteld. De aanbesteding voor het voorbelasten en het bouwrijp maken van het gehele terrein kan in gang kan worden gezet. Uitvoering van de werkzaamheden is vooralsnog ingepland in Q1 2024.

Fetha 3, 14 en 16 te Vreeland

Het gezondheidscentrum van de STAG, het dorps huis in Vreeland en de gymzaal aan de Fetha 3, 14 en 16 zijn sterk verouderd en niet duurzaam. De gemeente wil deze gebouwen graag onderbrengen in een nieuw multifunctioneel centrum. Ook is er ruimte om 5 woningen aan de woningvoorraad toe te voegen op de plek waar het huidige STAG-gebouw staat. De gemeente onderzoekt, samen met omwonenden, de mogelijkheden voor nieuwbouw op deze locatie. De gemeenteraad heeft in juni 2022 het conceptontwerp vastgesteld en een extra voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld om het conceptontwerp verder uit te werken tot een definitief ontwerp. In juli 2022 is de grondexploitatie voor deze planontwikkeling door de gemeenteraad akkoord bevonden.

Zodra het definitieve ontwerp en de grondexploitatie gereed zijn worden deze opnieuw aan de gemeenteraad voorgelegd ter vaststelling, waarna gestart kan worden met de planologische procedure.

Harmonieplein Maarssen

Voor de gebiedsontwikkeling Harmonieplein is een stedenbouwkundig plan vastgesteld. Dit gaat uit van realisatie van een aantrekkelijk dorpsplein voor Maarssen-dorp met levendige functies. Daaromheen worden drie deelplannen ontwikkeld. Deelplan Zuid betreft woningbouw en is eigendom van een ontwikkelaar. Deelplan Kindcentrum zorgt voor huisvesting van twee scholen, een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en BSO. Deelplan Noord is eigendom van ons en bestaat uit woningbouw op de verdieping en horeca en maatschappelijke en commerciële voorzieningen in de plint. In het plan wordt gezocht naar een goede oplossing voor verkeersafwikkeling en voldoende parkeerplaatsen. Binnen de voorliggende grondexploitatie van de gebiedsontwikkeling Harmonieplein zijn de voorbereidingskosten, de inbrengwaarde van de bibliotheek en de inrichting van de openbare ruimte binnen het plangebied gedekt met opbrengsten uit de woningen en appartementen in de ontwikkeling.

Voor de gebiedsontwikkeling worden drie afzonderlijke bestemmingsplannen gemaakt. Twee van de drie plannen zijn in 2020 in procedure gebracht. Deze twee bestemmingsplannen hebben we opgesteld in samenspraak met de klankbordgroep. Het bestemmingsplan Kindcentrum is in 2021 vastgesteld en onherroepelijk geworden. De omgevingsvergunning voor de bouw is verleend en het Kindcentrum is reeds opgeleverd. Het ontwerpbestemmingsplan Zuidblok heeft ter inzage gelegen en verwachten we in het najaar voor besluitvorming aan de raad aan te bieden. Vervolgens is het de bedoeling om het noordblok aan te besteden. Uit de aanbesteding moet een ontwikkelaar volgen die een plan maakt voor het noordblok. Daarnaast doorlopen we het participatietraject voor een ontwerp van de openbare ruimte.

Veenkluit te Tienhoven

Dit project betreft het herhuisvesten van dorps huis De Veenkluit en de gymzaal naar het naastgelegen leegstaande onderwijsgebouw en het herinrichten van het openbaar gebied eromheen. De vrijgekomen locatie van het dorps huis wordt herontwikkeld tot zeven woningen. Dit geeft inkomsten vanuit grondverkoop aan de grondexploitatie en moet voor de gehele herontwikkeling leiden tot een budgetneutraal resultaat.

Het huidige dorps huis en de gymzaal zijn in eigendom van de Stichting Dorps huis Tienhoven/Oud-Maarsseveen e.o. en moeten verworven worden. De stichting investeert dit bedrag weer in de nieuwbouw van voorheen OBS 't Palet naar een nieuw dorps huis. De overige kosten bestaan voornamelijk uit bouwkosten en plankosten. De opbrengsten bestaan vooral uit grondverkoop aan een ontwikkelaar en bijdragen vanuit Onderwijs en het dorps huis zelf. Op 1 juli 2020 heeft uw raad ingestemd met een nieuwbouwvariant van het dorps huis en de gymzaal. De aanbesteding voor de bouw is in juli 2023 afgerond. De bouwwerkzaamheden zullen in oktober 2023 aanvangen.

Afvalscheidingsstation te Breukelen

In het derde kwartaal van 2023 wordt het nieuwe bestemmingsplan in procedure gebracht voor het

Afvalscheidingsstation en de overige functies zoals de Gemeentewerf, Kansis Groen, Circulair Ambachtscentrum en het Gronddepot. In het laatste kwartaal van 2023 staat de start van de voorbelasting gepland wat ongeveer driekwart jaar in beslag zal nemen. Parallel daaraan starten begin 2024 de aanpassingen van de huidige Corridor. Verkeerskundige maatregelen zoals de aanleg van een fietspad-voetpad zijn noodzakelijk voor de komst van de nieuwe functies. Onder voorbehoud van een voorspoedige voorbelastingsperiode en bestemmingsplanwijzing zal in het derde kwartaal van 2024 de bouw van het nieuwe Afvalscheidingsstation starten. De oplevering van het nieuwe complex en de nieuwe infrastructuur staat gepland voor het eerste kwartaal van 2025.

Grondexploitaties administratief geopend:

Hieronder volgt een opsomming van de grondexploitaties die administratief zijn geopend. Hiervoor is nog geen bestemmingsplan vastgesteld voor de gewijzigde bestemming.

Kuiperstraat te Maarssen

Deze ontwikkellocatie ligt aan de Kuiperstraat in Maarssen. In het plangebied heeft de Kardinaal Alfrinkschool gestaan. Doordat de functie schoollocatie is komen te vervallen hebben wij plannen om deze locatie te ontwikkelen tot woningbouwlocatie met als uitgangspunt sociale huur. Voor de Kuiperstraat wordt op basis van een eerder door uw raad genomen realisatiebesluit met Portaal verder gewerkt aan de planontwikkeling. Die wordt planologisch verankerd in een bestemmingsplan waarvan de procedure wordt doorlopen. Het college zal in het laatste kwartaal 2023 een besluit inzake ontwerpbestemmingsplan nemen. Afspraken worden met Portaal vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Zogwetering te Maarssen

Eind januari 2019 heeft uw raad een voorkeursrecht op grond van de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) opgelegd op de percelen van de rioolwaterzuivering en een perceel van een particulier aan de Machinekade in Maarssen. Op de Machinekade rust inmiddels geen voorkeursrecht meer. In 2019 zijn we een participatietraject met bewoners gestart om te komen tot een nota van uitgangspunten. Wij hebben de Concept-structuurvisie vastgesteld en ter inzage gelegd. In Q4 van 2021 is de Concept-structuurvisie ter vaststelling aangeboden aan uw raad en unaniem vastgesteld. Op basis van de structuurvisie is een stedenbouwkundig programma van eisen opgesteld en is deze in 2022 vastgesteld door het college. Samen met vertegenwoordigers van de wijk zijn verschillende modellen stedenbouw besproken en is een voorkeur uitgesproken voor een stedenbouwkundige hoofdopzet. Onderhandelingen over de aankoop van de rioolzuivering zijn nog gaande. In een grondexploitatie brengen we de verwachte opbrengsten en kosten in beeld.

Overige ontwikkellocaties:

Hieronder volgt een opsomming van de overige ontwikkellocaties. Voor deze locaties is nog geen bestemmingsplan vastgesteld voor de gewijzigde bestemming.

't Kockenest Kockengen

De voormalige basisschool 't Kockenest ligt aan de Koningin Julianaweg en de Prinses Margrietweg in Kockengen. Doordat de schoolfunctie met het vertrek van de basisschool is komen te vervallen, komt deze locatie in aanmerking voor herontwikkeling tot woningbouwlocatie. Eind 2016 is het voormalige schoolgebouw gesloopt. Woningstichting Vecht en Omstreken heeft plannen voor een appartementencomplex in de sociale huursector op deze locatie. De anterieure overeenkomst is in Q2 2023 ondertekend. Het plan wordt planologisch verankerd in een bestemmingsplan waarvan de procedure wordt doorlopen. Het college zal in het laatste kwartaal 2023 een besluit inzake ontwerpbestemmingsplan nemen. Hierbij zal ook een informatieavond worden georganiseerd voor de buurt.

Daalse Hoek Maarssen

De Daalse Hoek bestaat uit grond en opstallen die in eigendom zijn van onze gemeente. De gebouwen die op de Daalse Hoek staan, zijn technisch en esthetisch verouderd. In 2019 hebben we grond en opstallen van stichting Reinaerde aangekocht, waarna één van de verouderde schoolgebouwen is gesloopt. Ook KBS De Pionier en de gymzaal zijn onderdeel van het plangebied. In 2018 is een stedenbouwkundig plan in bestuurlijke procedure gebracht. Er bleek onvoldoende draagvlak te zijn voor dit plan, voornamelijk vanwege bezwaren van omwonenden met betrekking tot de geluidsimpact van de nieuw te bouwen school. Begin 2022 is besloten een tweede locatie voor De Pionier op te nemen in het stedenbouwkundige plan van Zuilense Vecht. Het betekent dat de nieuw te bouwen school op Daalse Hoek kleiner wordt. Als er voldoende capaciteit is, wordt een nieuw stedenbouwkundig plan voor Daalse Hoek opgezet waarin ook middenhuur een plaats krijgt. Het

project ligt momenteel stil vanwege het ontbreken van personeel.

Zuilense Vecht te Maarssen

In opdracht van de gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht is een gebiedsvisie opgesteld voor Sportief Park Zuilense Vecht. Op 6 maart 2018 heeft uw raad deze Gebiedsvisie Zuilense Vecht vastgesteld. Door een open, groene verbinding te maken in samenhang met de omliggende buurten kunnen we een nieuwe groenstructuur creëren, die bijdraagt aan de groeiende behoefte aan sporten, bewegen en recreëren (ook buiten verenigingsverband om) en aan de ontmoetingsfunctie. De min of meer verouderde sportparken die we nu monofunctioneel gebruiken, richten we compacter, toekomstbestendig en multifunctioneel in. We voegen woningen toe, buiten de rode contour, vanwege de behoefte hieraan, om de bestaande wijken te verbinden en om de plannen financieel mogelijk te maken. Woningbouw is geen doel op zich, maar een afgeleide van de wens het sportpark te moderniseren.

De provincie keurt dit bouwen buiten de rode contour alleen goed als aan de voorwaarde wordt voldaan dat er naast een modern sportpark óók de genoemde kwalitatief goede verbinding komt tussen de beide gemeenten. Als dat niet gebeurt, en we bezuinigen op de kwaliteit van lint en sport, werkt men niet mee aan het bouwen buiten de rode contour.

Een extern stedenbouwkundig bureau heeft voor beide gemeenten de Gebiedsvisie uitgewerkt tot een maatvast Gebiedsplan. Hierin wordt inzicht gegeven in het uiteindelijke woningbouwprogramma, de kosten en opbrengsten en de gemeenschappelijke ruimtelijke uitgangspunten voor de hoofdonderdelen Sportief park, het lint en de woningbouwvlekken.

In het Gebiedsplan is het gebied uitgewerkt tot een samenhangend geheel. Het gebied vormt zowel een groene buffer als een aantrekkelijke verbinding tussen beide gemeenten. Het sportieve park wordt open en toegankelijk gemaakt. De nieuwe woongebieden sluiten op een vanzelfsprekende manier aan op de bestaande bebouwing én op het sportieve park en vormen zo een sociale en ruimtelijke schakel. Het Gebiedsplan bevat een nieuwe langzaamverkeerverbinding met voorzieningen voor sport, spel en ontmoeting. In het Gebiedsplan is duurzaamheid een speerpunt: het gaat hier om energie, materiaalgebruik en ecologie.

De hoofdlijnen en leidende principes van het Gebiedsplan zijn uitgewerkt in een Stedenbouwkundig plan van eisen (SPvE) en een Inrichtingsplan van eisen (IPvE). Het SPvE en IPvE zijn door uw raad inmiddels vastgesteld. Om het Gebiedsplan te kunnen realiseren moeten de geldende bestemmingsplannen in zowel Stichtse Vecht als Utrecht herzien worden. Het uitgangspunt is dat Stichtse Vecht en Utrecht gezamenlijk en gelijktijdig de bestemmingsplanprocedure doorlopen. Elke gemeente stelt voor haar eigen grondgebied een nieuw bestemmingsplan vast.

In 2024 zal het definitief ontwerp inrichtingsplan voor het sportieve park bestek gereed worden gemaakt waarna de aanbestedingsprocedure kan worden opgestart. In 2024 zal ook verder uitvoering worden gegeven dan wel worden gestart met het bouwrijpmaken van de ondergrond voor de nieuwe clubaccommodaties van VV Maarssen / DWSM, de tennisvereniging Luck Raeck en de onderwijsvoorziening. In 2024 wordt ook de bouw van de nieuwe clubaccommodatie voor VV Maarssen / DWSM opgestart. Na realisatie daarvan kan ook een aanvang worden gemaakt met het bouwrijpmaken van de woningbouwlocatie. Ten behoeve van de woningbouwlocatie zal een tenderprocedure worden opgestart.

Planetenbaan – Het kwadrant

Op 3 juni 2020 heeft uw raad het stedenbouwkundig kader en randvoorwaarden Planetenbaan en Het Kwadrant vastgesteld. Dit kader en randvoorwaarden bieden de basis voor verdere uitwerking van een nieuw op te stellen bestemmingsplan en PlanMER (milieu-effectrapportage). Hiervoor volgen we de gebruikelijke procedures van de Wet op de ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. Op basis van de randvoorwaarden zijn op 27 september 2023 de ontwikkelkaders vastgesteld wordt naar verwachting in de raadsproces van november de grondexploitatie voorgelegd voor besluitvorming. De gemeente heeft zelf geen grondeigendom in het plangebied met uitzondering van de openbare ruimte tussen de deelgebieden. Met initiatiefnemers zijn gesprekken gaande over de stedenbouwkundige invulling, het programma, de juridische contracten en het bijdragen aan het gebieds fonds voor de integrale ontwikkeling van Planetenbaan en Het Kwadrant.

Naar verwachting wordt het ontwerp bestemmingsplan voor 1 december 2023 ter inzage gelegd. En bieden we het bestemmingsplan en PlanMER eind Q1 2024 voor vaststelling aan uw raad aan.

Haagstede

In maart 2023 zijn door de projectontwikkelaar van Haagstede diverse vergunningaanvragen, ten behoeve van de woningbouw, de parkzone en verkeersontsluiting ingediend. Parallel aan deze aanvraag, is op 15 juni 2023 de verkoop van fase 1 van de woningen gestart. De verkoop is verdeeld

in 2 fasen. Verwachting is dat fase 2 aansluitend aan de bouw van fase 1 zal worden gerealiseerd. De bouwrijpmaak periode zal naar verwachting in 2023 worden afgerond. Begin 2024 kan er dan daadwerkelijk gestart worden met de bouw van de woningen uit fase 1. De eerste woningen en bijbehorend openbaar gebied, worden naar verwachting in 2024 opgeleverd.

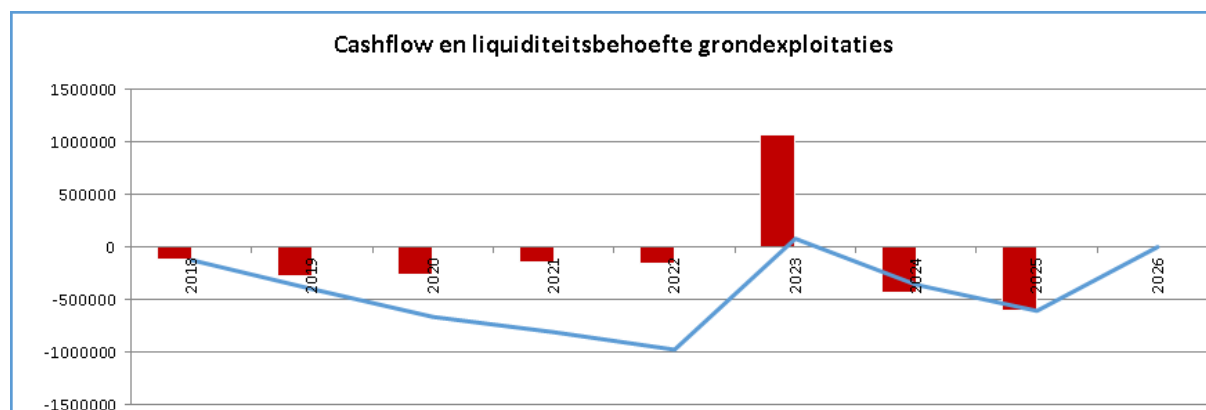
Nieuwbouw Broeckland College

In maart 2023 is de tijdelijke huisvesting voor de theorielessen van het Broeckland College in gebruik genomen. Daaropvolgend is gestart met de sloop van het huidige schoolgebouw. Het gedeelte waarin de praktijklessen worden gegeven, blijft gedurende de gehele bouwperiode in gebruik. In juli 2023 is gestart met de eerste bouwwerkzaamheden. Naar verwachting wordt het nieuwe schoolgebouw in oktober 2024 opgeleverd.

Aansluitend op de ingebruikname van de school, zal de tijdelijke huisvesting (op het huidige schoolplein en op handbalveld 2 van HV Nijenrodes) worden verwijderd. Ook zullen de praktijklokalen worden afgebroken en wordt het schoolplein ingericht. In Q1 2025 zullen alle werkzaamheden worden afgerond.

Meerjarenplanning

De onderstaande tabel geeft inzicht in de geprognosticeerde totale cashflows van opbrengsten en kosten (rode staven) en in het totale resultaat (blauwe lijn) van de huidige vastgestelde grondexploitaties over meerdere jaren.

Grondprijzenbrief

Met de vaststelling van de grondprijzenbrief leggen wij de manier van grondprijsbepaling vast, vaste prijzen voor sociale woningbouw, niet-commerciële voorzieningen en snippergroen. Daarnaast nemen we de tarieven voor kostenverhaal en kostencategorieën mee. De grondprijzenbrief is onderdeel van de Nota grondbeleid en wordt jaarlijks geactualiseerd in de paragraaf Grondbeleid van de begroting.

Type	Methode van grondprijsbepaling	Prijs
Projectmatig woningbouw	Residuele grondwaarde met als ondergrens minimale grondquote van 25%	
Vrije kavels	Per locatie bepaald	
Kavels ten behoeve van de sociale huur	Kavels worden vrij van opstallen en verharding opgeleverd. Kabels, leidingen en groen worden verwijderd. De grond wordt schoon naar functie geleverd. Dit betekent dat uit bodemonderzoek blijkt dat de bodemgesteldheid geschikt is voor de functie. Daarnaast wordt vooraf bij verdachte locaties een archeologisch onderzoek uitgevoerd. De ambtelijke uren (plankosten) voor de bestemmingsplanprocedure zijn in de kavelprijs verwerkt.	Op de grondprijzen voor sociale woningbouw wordt de methodiek van de stapelings- of hoogtefactor toegepast. Het aantal woonlagen bepaalt de hoogtefactor voor het geheel.
Kavels voor sociale huurwoningen als bedoeld in de Actualisatie Woonvisie 2017-2022 met een maandhuur tot lage aftoppingsgrens		€ 19.075 per kavel
Kavels voor sociale huurwoningen als bedoeld in de Actualisatie Woonvisie 2017-2022 met een maandhuur tot hoge aftoppingsgrens		€ 20.165 per kavel
Sociale huurwoningen als bedoeld in		€ 22.454 per kavel

de Actualisatie Woonvisie 2017-2022 met een maandhuur tot liberalisatiegrens		
Kavels voor betaalbare koopwoningen als bedoeld in de Actualisatie Woonvisie 2017-2022	Residuele methode met als ondergrens € 21.800 per kavel	
Snippergroen	Zie nota restgroen	€ 206 per m ² ; projectprijs €141 per m ²
Reststroken bij ontwikkellocaties tot 100 m ²		€ 600 per m ² met een minimale koopsom van € 5.614 per transactie
Nutsvoorzieningen		€ 281 per m ² excl. BTW
Tuin bij woonboten van 0-250 m ²		€ 206 per m ²
Tuin bij woonboten 250-500 m ²		€ 112 per m ²
Tuin bij woonboten voor het gedeelte vanaf 250 m ² tot 500 m ²	Middels taxatie te bepalen	
Gemeentelijk kostenverhaal bij initiatieven van derden		
Initiatieven die meeliften bij bestemmingsplanactualisatie		€ 8.993
Categorie 1	Complexiteit tussen 0 en 10 %	€ 18.203
Categorie 2	Complexiteit tussen 10 en 25 %	€ 34.880
Categorie 3	Complexiteit tussen 25 % en 50 %	€ 60.686
Categorie 4	Complexiteit tussen 50 % en 75 %	€ 104.531
Categorie 5	Complexiteit tussen 75 % en 100 %	€ 133.743

Financiële begroting 2024-2027

Het overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Programma	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Lasten						
1 Bestuur	32.916	32.102	37.796	37.656	37.588	38.040
2 Veiligheid	6.218	6.915	7.960	7.941	8.015	8.014
3 Fysiek	44.759	43.212	50.291	48.847	46.590	46.770
4 Sociaal	67.003	57.867	66.744	65.959	64.690	64.359
5 Samenleving	16.465	14.877	18.506	17.435	18.249	18.444
Totaal Lasten	167.361	154.974	181.297	177.838	175.131	175.627
Baten						
1 Bestuur	-121.494	-114.808	-128.704	-129.534	-121.821	-121.233
2 Veiligheid	-43	-49	-54	-54	-54	-54
3 Fysiek	-23.439	-21.867	-28.977	-27.639	-26.495	-26.530
4 Sociaal	-17.873	-13.619	-15.138	-15.134	-14.953	-14.953
5 Samenleving	-5.151	-4.517	-5.700	-5.700	-5.703	-5.693
Totaal Baten	-167.998	-154.861	-178.573	-178.061	-169.027	-168.463
Stortingen						
1 Bestuur	3.665	297	0	38	38	0
2 Veiligheid	31	0	0	0	0	0
3 Fysiek	1.675	932	921	893	893	893
5 Samenleving	401	128	419	842	419	419
Totaal Stortingen	5.772	1.358	1.340	1.773	1.350	1.312
Onttrekkingen						
1 Bestuur	-3.735	-244	-2.632	-217	-217	-217
2 Veiligheid	-207	-57	-26	-26	-26	-26
3 Fysiek	-2.291	-1.019	-605	-1.119	-152	-53
4 Sociaal	-928	-70	-35	-35	-35	-35
5 Samenleving	-2.323	-358	-1.334	-754	-754	-754
Totaal Onttrekkingen	-9.483	-1.748	-4.632	-2.151	-1.184	-1.085
Geraamd resultaat	-4.348	-277	-569	-600	6.271	7.391

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
0.1 Bestuur				
Lasten	4.427	4.531	4.520	4.527
Baten	0	0	0	0
Totaal 0.1 Bestuur	4.427	4.531	4.520	4.527
0.2 Burgerzaken				
Lasten	2.473	2.386	2.371	2.371
Baten	-1.436	-1.436	-1.436	-1.436
Totaal 0.2 Burgerzaken	1.037	949	934	934
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden				
Baten	-40	-40	-40	-40
0.4 Overhead				
Lasten	24.715	24.264	23.981	23.813
Baten	-6	-6	-6	-6

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal 0.4 Overhead	24.709	24.258	23.975	23.807
0.5 Treasury				
Lasten	292	503	570	718
Baten	-113	-123	-123	-123
Totaal 0.5 Treasury	179	380	447	595
0.61 OZB woningen				
Baten	-11.218	-11.218	-11.218	-11.218
0.62 OZB niet-woningen				
Baten	-3.706	-3.706	-3.706	-3.706
0.63 Parkeerbelasting				
Baten	-64	-64	-64	-64
0.64 Belastingen overig				
Lasten	1.084	1.081	1.081	1.081
Baten	-651	-651	-651	-651
Totaal 0.64 Belastingen overig	433	430	430	430
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds				
Baten	-111.572	-112.392	-104.842	-104.255
0.8 Overige baten en lasten				
Lasten	4.805	4.892	4.964	5.530
Baten	102	102	265	265
Totaal 0.8 Overige baten en lasten	4.907	4.994	5.229	5.795
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Lasten	5.772	5.751	5.867	5.861
Baten	-10	-10	-10	-10
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.762	5.741	5.856	5.851
1.2 Openbare orde en veiligheid				
Lasten	2.188	2.189	2.148	2.153
Baten	-44	-44	-44	-44
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid	2.144	2.146	2.104	2.109
2.1 Verkeer en vervoer				
Lasten	12.668	13.672	12.877	13.011
Baten	-170	-170	-170	-170
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer	12.498	13.502	12.707	12.842
2.2 Parkeren				
Lasten	116	115	115	115
2.4 Economische havens en waterwegen				
Lasten	6	6	6	6
2.5 Openbaar vervoer				
Lasten	199	199	198	198
Baten	-38	-38	-38	-38
Totaal 2.5 Openbaar vervoer	161	160	160	160
3.1 Economische ontwikkeling				
Lasten	566	565	568	568
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur				
Lasten	48	48	48	48
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	250	248	246	246
Baten	-114	-114	-114	-114

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	135	134	132	132
3.4 Economische promotie				
Lasten	220	220	220	220
Baten	-749	-749	-749	-749
Totaal 3.4 Economische promotie	-528	-529	-529	-529
4.1 Openbaar basisonderwijs				
Lasten	31	31	31	31
4.2 Onderwijshuisvesting				
Lasten	4.098	3.026	3.887	4.110
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken				
Lasten	3.816	3.797	3.775	3.765
Baten	-1.873	-1.873	-1.873	-1.873
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.943	1.925	1.902	1.893
5.1 Sportbeleid en activering				
Lasten	834	834	824	814
Baten	-399	-399	-379	-369
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering	435	435	445	445
5.2 Sportaccommodaties				
Lasten	5.483	5.486	5.401	5.395
Baten	-2.090	-2.090	-2.090	-2.090
Totaal 5.2 Sportaccommodaties	3.392	3.395	3.311	3.304
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie				
Lasten	723	723	722	722
Baten	-48	-48	-48	-48
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	674	674	674	674
5.4 Musea				
Lasten	926	946	1.020	1.019
Baten	-295	-295	-317	-317
Totaal 5.4 Musea	631	652	703	702
5.5 Cultureel erfgoed				
Lasten	204	203	203	202
Baten	-26	-26	-26	-26
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed	177	177	176	176
5.6 Media				
Lasten	1.309	1.308	1.303	1.303
Baten	-106	-106	-106	-106
Totaal 5.6 Media	1.203	1.202	1.197	1.197
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	7.531	7.655	7.674	7.740
Baten	-191	-191	-191	-191
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.340	7.464	7.483	7.549
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	5.721	5.957	5.925	5.921
Baten	-926	-926	-926	-926
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.795	5.031	4.999	4.995

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
Lasten	2.599	2.594	2.480	2.480
6.3 Inkomensregelingen				
Lasten	16.997	17.011	16.952	16.952
Baten	-11.819	-11.819	-11.819	-11.819
Totaal 6.3 Inkomensregelingen	5.178	5.192	5.133	5.133
6.4 WSW en beschut werk				
Lasten	4.396	4.446	4.446	4.446
Baten	-609	-609	-609	-609
Totaal 6.4 WSW en beschut werk	3.787	3.837	3.838	3.837
6.5 Arbeidsparticipatie				
Lasten	1.416	1.416	1.413	1.413
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Lasten	3.407	3.407	3.407	3.407
Baten	-334	-330	-330	-330
Totaal 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.072	3.077	3.077	3.077
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+				
Lasten	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten	995	995	995	995
6.81 Geëscaleerde zorg 18+				
Lasten	48	48	48	48
6.82 Geëscaleerde zorg 18-				
Lasten	110	110	110	110
7.1 Volksgezondheid				
Lasten	3.674	3.675	3.484	3.484
Baten	-677	-677	-496	-496
Totaal 7.1 Volksgezondheid	2.997	2.998	2.988	2.988
7.2 Riolering				
Lasten	5.996	6.025	6.137	6.180
Baten	-8.402	-8.465	-8.595	-8.644
Totaal 7.2 Riolering	-2.406	-2.440	-2.458	-2.464
7.3 Afval				
Lasten	8.410	8.962	8.944	8.931
Baten	-10.829	-12.388	-12.367	-12.352
Totaal 7.3 Afval	-2.419	-3.426	-3.424	-3.422
7.4 Milieubeheer				
Lasten	3.960	3.953	3.775	3.676
Baten	-1.110	-1.120	-1.100	-1.100
Totaal 7.4 Milieubeheer	2.850	2.833	2.675	2.576
7.5 Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	548	547	538	538
Baten	-600	-600	-599	-599
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-53	-53	-61	-61
8.1 Ruimte en leefomgeving				
Lasten	2.669	2.504	2.462	2.462
Baten	-3	-3	-3	-3

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving	2.666	2.501	2.459	2.459
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)				
Lasten	3.618	616	8	8
Baten	-3.663	-695	-88	-88
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-45	-79	-80	-80
8.3 Wonen en bouwen				
Lasten	4.570	4.593	3.958	3.904
Baten	-3.971	-3.970	-3.344	-3.344
Totaal 8.3 Wonen en bouwen	599	624	614	560
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)				
Lasten	7.147	7.147	7.147	7.147
6.71B Begeleiding (WMO)				
Lasten	1.282	1.282	1.282	1.282
6.71C Dagbesteding (WMO)				
Lasten	767	767	767	767
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
Lasten	508	508	508	508
Baten	0	0	0	0
Totaal 6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	508	508	508	508
6.72A Jeugdhulp begeleiding				
Lasten	7.677	6.596	5.724	5.398
6.72B Jeugdhulp behandeling				
Lasten	483	483	483	483
6.72C Jeugdhulp dagbesteding				
Lasten	431	431	431	431
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig				
Lasten	117	117	117	117
6.73A Pleegzorg				
Lasten	835	835	835	835
6.73B Gezinsgericht				
Lasten	280	280	280	280
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig				
Lasten	237	237	237	237
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf				
Lasten	3.013	3.013	3.013	3.013
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				
Lasten	1.461	1.461	1.461	1.461
6.74C Gesloten plaatsing				
Lasten	960	960	960	960
6.81A Beschermd wonen (WMO)				
Lasten	773	773	773	773
Baten	-773	-773	-773	-773
Totaal 6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming				
Lasten	1.411	1.411	1.411	1.411

Exploitatie	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	2.724	-222	6.104	7.164
0.10 Mutaties reserves				
Stortingen	1.340	1.773	1.350	1.312
Onttrekkingen	-4.632	-2.151	-1.184	-1.085
Totaal 0.10 Mutaties reserves	-3.292	-377	166	227
Gerealiseerd resultaat	-569	-600	6.271	7.391

Overzicht incidentele baten en lasten

Het overzicht van incidentele baten en lasten kent alleen incidentele mutaties in 2024 ten aanzien van de uitgaven. In de tabel specificatie incidentele baten en lasten is een specificatie van de besluitvorming gepresenteerd. De reservemutaties zijn voornamelijk structureel. Dit is zichtbaar in het overzicht structurele mutaties reserves. De incidentele stortingen als opgenomen in onderstaand overzicht betreft een aanvulling van de algemene reserve op basis van besluitvorming bij de Kadernota 2024.

Overzicht structureel saldo	2024	2025	2026	2027
Overzicht baten en lasten				
Totaal lasten	181.297	177.838	175.131	175.627
Totaal baten	-178.573	-178.061	-169.027	-168.463
Saldo van baten en lasten	2.724	-223	6.104	7.164
Incidentele baten en lasten				
Incidentele lasten	-3.178	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0
Saldo van incidentele baten en lasten	-3.178	0	0	0
A. Structureel saldo van baten en lasten voor bestemming	-454	-223	6.104	7.164
Mutatie reserves				
Stortingen	1.340	1.773	1.350	1.312
Onttrekkingen	-4.632	-2.151	-1.184	-1.085
Saldo mutaties reserves	-3.292	-378	166	227
Waarvan incidenteel				
Stortingen	0	-461	-38	0
Onttrekkingen	3.033	0	0	0
Saldo van incidentele mutaties reserves	3.033	-461	-38	0
B. Structureel gerealiseerd resultaat na bestemming	-713	-1.062	6.232	7.391

Specificatie incidentele baten-lasten	Besluit	Programma	2024	Dekking
LASTEN				
Migratie datacenter	Kadernota 2024	1. Bestuur	458	BS
Implementatie en migratie aanbesteding Key2 burgerzaken	Kadernota 2024	1. Bestuur	90	BS
Aanbesteding managed service provider	Kadernota 2024	1. Bestuur	150	BS
Stelpost lonen en inhuur	Begroting 2023	1. Bestuur	1.750	BS
Uitvoeringsprogramma vitaal platteland	Kadernota 2024	3. Fysiek	150	BS
Broecklandcollege	Begroting 2024	5. Samenleving	580	BS
Totaal incidentele lasten 2024-2027			3.178	
BATEN				
Totaal incidentele baten 2024-2027			0	
Saldo incidentele baten en lasten (Bij dekking is BS=Begrotingssaldo; R=Reserve)			3.178	

Overzicht structurele mutaties reserves

Structurele mutaties reserves	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Programma	2023	2024	2025	2026	2027
1. Bestuur					
<i>Toevoegingen</i>	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	-	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>					
Kapitaaldeckkingsreserves	-217	-217	-217	-217	-217
Totaal onttrekkingen	-217	-217	-217	-217	-217
2. Veiligheid					
<i>Toevoegingen</i>	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	-	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>					
Kapitaaldeckkingsreserves	-26	-26	-26	-26	-26
Totaal onttrekkingen	-26	-26	-26	-26	-26
3. Fysiek					
<i>Toevoegingen</i>					
Onderhoud Civiele kunstwerken/bruggen	2.665	921	893	893	893
Totaal toevoegingen	2.665	921	893	893	893
<i>Onttrekkingen</i>					
Stimuleringsfonds duurzaamheid	-100	-100	-100	-99	-
Onderhoud Civiele kunstwerken/bruggen	-1.402	-414	-966	-	-
Kapitaaldeckkingsreserves	-53	-53	-53	-53	-53
Totaal onttrekkingen	-1.554	-567	-1.119	-152	-53
4. Sociaal					
<i>Toevoegingen</i>	-	-	-	-	-
Totaal toevoegingen	-	-	-	-	-
<i>Onttrekkingen</i>					
Kapitaaldeckkingsreserves	-35	-35	-35	-35	-35
Totaal onttrekkingen	-35	-35	-35	-35	-35
5. Samenleving					
<i>Toevoegingen</i>					
Onderwijshuisvesting	23	23	23	23	23
Investeringsbijdrage Sport	1.324	396	396	396	396
Totaal toevoegingen	1.347	419	419	419	419
<i>Onttrekkingen</i>					
Investeringsbijdrage Sport	-1.324	-396	-396	-396	-396
Kapitaaldeckkingsreserves	-358	-358	-358	-358	-358
Totaal onttrekkingen	-1.682	-754	-754	-754	-754
Totaal structurele toevoeging aan reserves	4.012	1.340	1.312	1.312	1.312
Totaal structurele onttrekking aan reserves	-3.514	-1.599	-2.151	-1.184	-1.085
Totaal structurele mutaties reserves	498	-259	-839	128	227

Kapitaallasten per programma en taakveld

Bedragen x €1.000

Programma/taakveld	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1 Bestuur					
0.1 Bestuur	154	166	190	197	204
0.4 Overhead	814	937	1.109	1.034	867
0.5 Treasury	-1.470	-2.276	-2.687	-3.080	-3.280
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	0	0	1.014	534	687
Totaal 1 Bestuur	-502	-1.173	-375	-1.315	-1.524
2 Veiligheid					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	352	524	520	655	650

Programma/taakveld	Begroting 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
1.2 Openbare orde en veiligheid	19	19	21	20	26
Totaal 2 Veiligheid	372	543	540	676	676
3 Fysiek					
0.8 Overige baten en lasten (stelposten)	34	0	0	-102	1
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.130	2.384	2.883	3.163	3.297
5.7 Openbaar groen	484	651	698	720	786
7.2 Riolering	2.809	2.673	3.045	3.186	3.228
7.3 Afval	539	804	1.361	1.348	1.335
7.4 Milieubeheer	1	1	4	4	4
7.5 Begraafplaatsen	18	4	4	3	3
8.0 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	243	324	358	354	300
Totaal 3 Fysiek	6.257	6.842	8.352	8.675	8.954
4 Sociaal					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	148	114	378	375	372
6.3 Inkomensregelingen	4	0	5	5	5
6.4 Begeleide participatie	80	95	100	99	98
7.1 Volksgezondheid	15	16	16	16	16
Totaal 4 Sociaal	247	225	499	496	491
5 Samenleving					
3.0 Economie	13	18	18	18	17
4.0 Onderwijs	1.921	2.687	2.242	3.097	3.317
5.2 Sportaccommodaties	813	774	808	758	752
5.3 Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	8	9	9	9	9
5.4 Musea	87	99	98	162	161
5.5 Cultureel erfgoed	22	30	30	30	29
5.6 Media	27	14	14	14	14
Totaal 5 Samenleving	2.891	3.632	3.219	4.088	4.300
Totaal kapitaallasten	9.264	10.069	12.236	12.619	12.896

De uiteenzetting van de financiële positie

Geprognosticeerde balans

ACTIVA	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste activa	194.663	213.970	218.970	223.970	228.970
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	193.283	212.908	217.908	222.908	227.908
Financiële vaste activa	1.380	1.061	1.061	1.061	1.061
Vlottende activa	20.503	19.606	19.982	17.877	17.090
Vorraden	-1.419	-890	-890	-890	-890
Uitz.met rentetypische looptijd < 1 jaar	18.822	17.395	17.772	15.667	14.880
Liquide middelen	100	100	100	100	100
Overlopende activa	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal	215.166	233.575	238.952	241.847	246.060

PASSIVA	2023	2024	2025	2026	2027
Vaste passiva	173.988	190.971	196.724	197.514	200.939
Eigen vermogen	37.666	34.980	34.634	27.930	27.037
Voorzieningen	26.579	23.602	21.114	19.749	19.799
Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar	109.743	132.388	140.976	149.835	154.103
Vlottende passiva	41.178	42.605	42.228	44.333	45.120
Netto vlottende schulden < 1 jaar	25.589	26.302	26.114	27.167	27.560
Overlopende passiva	15.589	16.302	16.114	17.167	17.560
Totaal	215.166	233.575	238.952	241.847	246.060

Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving reserve (S=Storting; O= Onttrekking; BS=beginsaldo; ES=Eindsaldo)	2024				2025			2026			2027		
	BS	S	O	ES	S	O	ES	S	O	ES	S	O	ES
Algemene reserve													
Algemene reserve	15.991	-	2.416	13.576	38	-	13.613	38	-	13.651	-	-	13.651
Totaal algemene reserve	15.991	-	2.416	13.576	38	-	13.613	38	-	13.651	-	-	13.651
Bestemmingsreserves													
Civiele kunstwerken/bruggen	1.264	921	414	1.770	893	966	1.697	893	-	2.590	893	-	3.483
Onderhoud geluidscherm A2	976	-	-	976	-	-	976	-	-	976	-	-	976

Investeringsbijdragen buitensport	-	396	396	-	396	396	-	396	396	-	396	396	-
Onderwijshuisvesting	721	23	580	164	446	-	611	23	-	634	23	-	657
Oostelijke Vechtplassen	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Stimuleringsfonds duurzaamheid	299	-	100	199	-	100	99	-	99	-	-	-	-
Verkiezingen	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Totaal bestemmingsreserves	3.260			3.110			3.383		495	4.200		396	5.117
		1.34	1.49		1.73	1.46		1.31			1.31		
		0	0		5	2		2			2		
Grondexploitatie-reserves													
Grondexploitatie	-	38	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal grondexploitatie-reserves	-	38	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserves ter dekking van kapitaallasten													
Kapitaaldeckingsreserves	18.415	-	689	17.726	-	689	-	689	-	689	-	689	15.660
						17.038			16.349				
Totaal reserves ter dekking van kapitaallasten	18.415	-	689	17.726	-	689	-	689	-	689	-	689	15.660
						17.038			16.349				
Totaal algemeen reserves	37.666	1.37	4.63	34.412	1.77	2.15	34.034	1.35	1.18	34.201	1.31	1.08	34.428
		8	2		3	1		0	4		2	5	

Bij het opstellen van de Bestuursrapportage 2023 is aan uw raad voorgesteld om een aantal reserves, waar geen beslag op ligt, vrij te laten vallen.

Tevens is voorgesteld om de reserve 'Onderhoud kapitaalgoederen' te splitsen in 3 afzonderlijke reserves en 2 voorzieningen. Dit betreft respectievelijk de reserves 'Civiele kunstwerken', 'Investeringsbijdragen buitensport' en 'Onderhoud Geluidscherm A2' en de voorzieningen 'Samenwoonschool Loenen' en 'Samenwoonschool Vreeland'.

Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming (raadsvergadering d.d. 26 september 2023) is dit reeds in de begroting 2024 e.v. verwerkt.

Toelichting reserves

Algemene reserve	
Doel	Deze reserve fungeert als buffer voor het opvangen van o.a. mogelijke tekorten, geïnventariseerde risico's en calamiteiten.
Voeding	Er wordt 1/3 van een eventueel voordelig rekeningsaldo jaarrekening tot en met 2022 (collegeperiode) gestort in de algemene reserve. Als het saldo van de reserve Grondexploitatie boven de maximale omvang van € 600.000 komt, wordt deze 'afgeroomd' naar de Algemene reserve tot de maximale omvang.
Bestedingswijze	Voor de bestedingswijze verwijzen wij naar de beleidsnotitie Algemene Reserve. Als het saldo van de reserve Grondexploitatie onder de minimale omvang van € 200.000 komt, wordt het verschil onttrokken aan de Algemene reserve tot de benodigde omvang.
Civiele kunstwerken/bruggen	
Doel	De reserve is gevormd om de gelden voor het onderhoud van de civiele kunstwerken, waarvan geen actueel beheerplan beschikbaar was (tijdelijk) te reserveren. Bij opstellen, actualisatie van het beheerplan, kan deze omgevormd worden tot voorziening.
Voeding	Jaarlijkse stortingen vanuit de begroting
Bestedingswijze	Dit wordt weergegeven in de nog op te stellen onderhoudsplannen, de begroting of per afzonderlijk besluit.
Onderhoud geluidscherm A2	
Doel	De reserve is gevormd om de gelden voor het onderhoud van het geluidscherm A2, waarvan geen actueel beheerplan beschikbaar was (tijdelijk) te reserveren. Bij opstellen, actualisatie van het beheerplan, kan deze omgevormd worden tot voorziening.
Voeding	Stortingen vanuit de begroting of afzonderlijk besluit.
Bestedingswijze	Dit wordt weergegeven in de nog op te stellen onderhoudsplannen, de begroting of per afzonderlijk besluit.
Investeringsbijdragen buitensport	
Doel	De reserve is gevormd voor investeringen in buitensport.
Voeding	Jaarlijkse stortingen vanuit de begroting
Bestedingswijze	Begroting of afzonderlijk besluit.
Onderwijshuisvesting	
Doel	De reserve dient voor de uitvoering van het onderwijshuisvesting beleid, waaruit eenmalige kosten gerelateerd aan onderwijshuisvestingsprojecten gedekt kunnen worden.
Voeding	Positief saldo stelpost onderwijshuisvesting en jaarlijkse storting uit de begroting
Bestedingswijze	Jaarlijks kunnen bedragen die nodig zijn voor de uitvoering van het vastgestelde onderwijshuisvestingsprogramma worden onttrokken. Hiernaast kunnen afwaarderingen van de restant boekwaarde van schoolgebouwen worden onttrokken.
Bijzonderheden	De hoogte van de mutaties is gebaseerd op de werkelijk gerealiseerde lasten en/of baten en kan dus afwijken van de begroting.
Oostelijke Vechtplassen	
Doel	De kosten te dekken voor het project duurzaam legakkerherstel Kievitsbuurten.

Voeding	Bijdrage vanuit het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen.
Bestedingswijze	Zie bijzonderheden.
Bijzonderheden	Onttrekkingen en/of stortingen aan de reserve vinden plaats via de jaarrekening of bij afzonderlijk raadsbesluit.
Stimuleringsfonds duurzaamheid	
Doel	Uitvoering geven aan klimaat- en energiebeleid.
Voeding	Bijdrage van het Rijk vanuit de meircirculaire 2022
Bestedingswijze	De klimaatmiddelen worden gekoppeld aan het uitvoeringsprogramma 'Op weg naar nieuwe energie' en zijn voor de jaren 2024-2027 in de begroting opgenomen.
Grondexploitatie	
Doel	Om risico's en/of schommelingen binnen de (bouw)grondexploitaties en ontwikkellocaties te kunnen opvangen. Deze gelden met een breder doel in te zetten. Het risicodeel is € 200.000 en het meerdere ontwikkeldeel. Het afdekken van bestaande en toekomstige financiële risico's binnen het grondbedrijf.
Voeding	De reserve wordt gevoed uit de positieve resultaten van de grondexploitaties.
Bestedingswijze	Indien het saldo van de reserve hoger bedraagt dan € 600.000 dan wordt de meerwaarde afgeroomd naar de A.R.
Kapitaaldeckingsreserves	
Doel	Ter dekking van de afschrijvingslasten van de gerealiseerde vastgoedinvesteringen.
Voeding	Afhankelijk van vastgestelde raadsvoorstellen.
Bestedingswijze	Ter dekking afschrijvingsdeel van de gerealiseerde investeringen.

Omschrijving Voorziening (S=Storting; O= Onttrekking; BS=beginsaldo; ES=Eindsaldo)	2024				2025			2026			2027		
	BS	S	O	ES	S	O	ES	S	O	ES	S	O	ES
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's													
Pensioen wethouders	3.925	-	142	3.783	-	150	3.633	-	150	3.484	-	150	3.334
Voormalig personeel Bisonsport	59	-	7	52	-	7	45	-	7	38	-	7	31
Voorziening personeel	553	104	343	314	104	118	300	104	118	286	104	118	272
Voorziening verlofsparen	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152	-	-	152
Wachtgeld voormalig bestuurders	460	-	261	199	-	156	43	-	43	0	-	-	0
Voorziening 4e kwadrant Kockengen	36	-	9	27	-	9	18	-	9	9	-	9	-
Voorziening CSV Vreeland	65	-	16	49	-	16	33	-	16	16	-	16	-
Voorziening De Flambouw Nigtevecht	233	-	58	175	-	58	117	-	58	58	-	58	-
Voorziening De Werf Kockengen	51	-	13	39	-	13	26	-	13	13	-	13	-
Totaal voorzieningen voor verplichtingen en risico's	5.535	104	850	4.789	104	527	4.366	104	414	4.056	104	371	3.789
Voorzieningen ter equalisatie van kosten													
Onderhoud wegen	7.499			6.599			3.999			3.677			3.355
		2.69	3.60		2.69	5.29		2.69	3.02		2.69	3.02	
		9	0		9	9		9	1		9	1	
Onderhoud vastgoed	2.719			1.166		513	1.690			1.023		344	1.716
		1.03	2.59		1.03			1.03	1.70		1.03		
		7	0		7			7	3		7		
Totaal voorzieningen ter equalisatie van kosten	10.219	3.73	6.19	7.765	3.73	5.81	5.688	3.73	4.72	4.700	3.73	3.36	5.071
		6	0		6	2		6	4		6	5	
Voorzieningen voor door derden bekleemde middelen													
Egalisatievoorziening gemeentereiniging	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening riolering	10.682	223	-	10.906	12	-	10.917	-	67	10.850	-	53	10.797
Voorziening Samenwoonschool Loenen	81	-	-	81	-	-	81	-	-	81	-	-	81
Voorziening Samenwoonschool Vreeland	61	-	-	61	-	-	61	-	-	61	-	-	61
Totaal voorzieningen van derden verkregen middelen	10.825	223	-	11.048	12	-	11.060	-	67	10.992	-	53	10.939
Totaal generaal voorzieningen	26.579	4.06	7.03	23.602	3.85	6.33	21.114	3.83	5.20	19.749	3.83	3.78	19.799
		3	9		1	9		9	5		9	9	

Toelichting voorzieningen

Pensioen wethouders

Doel	Om pensioenverplichtingen van (voormalig) bestuurders op te kunnen vangen
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De pensioenverplichtingen van voormalig bestuurders worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voormalig personeel Bisonsport	
Doel	Bestemd als dekking voor de suppletie-uitkeringen (garantiesalarissen) voor het voormalig personeel van Bisonsport, overgenomen door Sportfondsen.
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De verplichtingen jegens het voormalig personeel van Bisonsport worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voorziening personeel	
Doel	Het opvangen van rechtspositionele lasten en re-integratie van (voormalig) personeel.
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De rechtspositionele lasten en uitgaven in het kader van re-integratie van voormalig personeel worden ten laste van deze voorziening gebracht.
Voorziening verlofsparen	
Doel	Ter dekking van opgebouwde (bovenwettelijke) verlofrechten van medewerkers als gevolg van gewijzigde regelgeving
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	Opname van opgebouwde verlofrechten van medewerkers
Wachtgeld voormalig bestuurders	
Doel	Het opvangen van de lasten voor wachtgelden en re-integratie van voormalige bestuurders.
Voeding	De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd door een storting of onttrekking gebaseerd op toekomstige verplichtingen.
Bestedingswijze	De wachtgeldverplichtingen en uitgaven in het kader van re-integratie van voormalig bestuurders worden ten laste van deze voorziening gebracht.
4e kwadrant Kockengen	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
De Werf Kockengen	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
Vreeland	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
Flambouw	
Doel	Opvang van nakomende kosten na afsluiting van de grondexploitatie.
Voeding	-
Bestedingswijze	Op basis van contractuele verplichtingen
Wegen	
Doel	De voorziening is gevormd voor het groot onderhoud, conform het beheersplan wegen 2021-2024.
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting. De hoogte van de storting is gebaseerd op het beheerplan wegen.
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het meerjarig onderhoudsplan wegen.
Onderhoud vastgoed	
Doel	Om de kosten te egaliseren met betrekking tot periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen, volgens het onderhoudsschema.
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming is gebaseerd op een periodiek geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan.
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het meerjarig onderhoudsplan (exclusief onderwijsgebouwen).
Egalisatievoorziening Gemeentereiniging	
Doel	Het egaliseren van de te heffen afvalstoffenheffingstarieven: bufferfunctie voor wisselende uitgaven en inkomsten over een lange periode.
Voeding	Op rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat van het ophalen van huisvuil verrekend met de voorziening: een positief saldo wordt gestort.
Bestedingswijze	Op begroting- en rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat van het ophalen van huisvuil verrekend met de voorziening: een negatief saldo wordt onttrokken.
Egalisatievoorziening Riolering	
Doel	Het egaliseren van de te heffen rioolrechtstarieven: bufferfunctie voor wisselende uitgaven en inkomsten over een lange periode.

Voeding	Op rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat rioleringswerken verrekend met de voorziening: een positief saldo wordt gestort.
Bestedingswijze	Op begroting- en rekeningbasis wordt het exploitatieresultaat rioleringswerken verrekend met de voorziening: een negatief saldo wordt onttrokken.
Samenwoonschool Loenen	
Doel	Het reserveren van door de samenwoonschool opgebouwde onderhoudsmiddelen.
Voeding	De voorziening wordt jaarlijks gevoed door bijdragen van de samenwoonschool.
Bestedingswijze	Groot onderhoud in overleg met de gebruikers
Samenwoonschool Vreeland	
Doel	Het reserveren van door de samenwoonschool opgebouwde onderhoudsmiddelen.
Voeding	De voorziening wordt jaarlijks gevoed door bijdragen van de samenwoonschool.
Bestedingswijze	Groot onderhoud in overleg met de gebruikers

EMU saldo

Centraal Bureau voor de Statistiek

www.cbs.nl/kredo

Vragenlijst

Berekening EMU-saldo

Gemeente Stichtse Vecht (1904)

Algemene gegevens:	
Overheidslaag:	Gemeente
Berichtgevenaam:	Stichtse Vecht
Berichtgevenummer:	1904
Jaar:	2024
Naam contactpersoon:	
Telefoon:	
E-mail:	
Bestandsnaam:	EMU240061904.XLS

Omschrijving	2023	2024	2025
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
	Volgens realisatie tot en met sept. 2023, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2025
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)		-2.724	222
2 Mutatie (im)materiële vaste activa		19.625	5.000
3 Mutatie voorzieningen		-2.977	-2.488
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		529	0
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa			
Berekend EMU-saldo	n.n.b.	-25.855	-7.265

- ad 1 Bij een positief exploitatiesaldo wordt een positief bedrag getoond, bij een negatief exploitatiesaldo een negatief bedrag

- ad 2 Bij toename van de materiële vaste activa wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag
- ad 3 Bij toename van de voorzieningen wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag
- ad 4 Bij toename van de voorraden wordt een positief bedrag getoond, bij afname een negatief bedrag
- ad 5 Bij boekwinst wordt een positief bedrag getoond, bij boekverlies een negatief bedrag

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen, zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2024 geeft aan dat we als gemeente, via reële transacties, € 25,9 mln. meer verwachten uit te geven, dan te ontvangen.

Meerjaren InvesteringsPlanning (MIP)

In de Bestuursrapportage 2023 wordt de planning van de uitgaven van de investeringskredieten voor het begrotingsjaar 2023 geactualiseerd en bij de begroting 2024 voor de periode 2024-2027. De totale geplande uitgaven van de investeringskredieten over de periode 2023-2027 bij de Bestuursrapportage 2022 bedroeg € 157,6 mln. De totale planning van de uitgaven bij de begroting 2024 voor de periode 2023-2026 bedraagt € 161,7 mln. Aanvullend zijn kredieten opgenomen voor de toerekening van uren aan investeringskredieten € 3,2 mln., een verhoging van het krediet van MFC Veenkluut met € 0,75 mln. (uitkomst van de aanbesteding) en een (onontkoombare) investering van € 0,15 mln. voor het luchtbehandelingssysteem in de archiefruimte van het gemeentekantoor (zie Bestuursrapportage 2023).

De kredieten voor de toerekening van de uren zijn als 1 krediet per jaar opgenomen en zal bij de volgende begroting worden verdeeld naar de betreffende investeringskredieten.

In de onderstaande tabellen is in het kader van begrotingsrechtmatigheid de planning van de uitgaven opgenomen. De kredieten worden niet meer gesaldeerd gepresenteerd. De totale verwachte inkomsten of bijdragen voor de investeringen voor de planningsperiode 2023-2027 bedraagt € 1,0 mln.

De verdeling van de uitvoering van de planning is € 46,4 mln. in 2023, € 54,3 mln. in 2024, € 19,9 mln. in 2025, € 24,6 mln. in 2026 en € 16,5 mln. in 2027. De kredieten worden vooral in het lopende en komende jaar (2023 en 2024) gepland en minder in de latere jaren op basis van een vervangingsschema. Het doel is om toekomstgericht te begroten en te plannen en zodoende tot een jaarlijks meer realistische investeringsplanning en investeringsvolume te komen met ook inzicht te geven in de investeringsopgave buiten de begrotingsperiode. We zullen hier in de volgende kadernota en begroting weer verdere stappen in zetten.

In de planning tussen de jaren onderling heeft ten opzichte van de Bestuursrapportage 2023 bij de projecten Kockengen Waterproof en Veiligheid en geluidswerende voorzieningen Waverijnweg een verschuiving tussen de jaren plaatsgevonden.

Stand kredieten (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Bestuursrapportage 2023	46.775	45.449	25.730	7.423	0	125.377
Kadernota 2024-2027	0	4.268	1.974	10.221	15.742	32.205
Begroting 2024	-414	4.609	-7.836	6.936	800	4.095
Totaal na besluitvorming Bestuursrapportage	46.361	54.326	19.868	24.580	16.542	161.677
Actualiseren planning						
Programma 1 - Bestuur	561	776	641	403		2.381
Programma 2 - Veiligheid	3.372	101	2.050	25		5.548
Programma 3 - Fysiek	18.592	35.748	12.191	14.389	1.350	82.271
Programma 4 - Sociaal	25	25		25		75
Programma 5 - Samenleving	23.801	17.675	4.986	9.738	15.192	71.391
Totaal na actualisatie planning (incl. bijstellingen en kadernota)	46.351	54.325	19.867	24.580	16.542	161.666

Legenda tabel geactualiseerde investeringsplanning per programma

Hieronder presenteren we de geactualiseerde planning van € 161,7 mln. per programma.

In de tabel is in de eerste kolom het investeringskrediet gepresenteerd per beleidsveld met het (meest recente) raadsbesluit met betrekking tot de investering.

In de kolom T/R is aangegeven of het krediet is toegekend (T) of is gereserveerd (R) en is inzichtelijk gemaakt welke kredieten in 2023 en 2024 over de periode 2023-2027 wel(T) en niet(R) zijn

geautoriseerd met het vaststellen van deze begroting 2024.

In de tweede kolom is de datum van het raadsbesluit opgenomen en vervolgens het vastgestelde krediet.

In de kolom '+/-' zijn de bijstellingen op basis van de Kadernota 2024 en actualisatie van aanbestedingen opgenomen. In kolom '2022' staan de uitgaven tot en met 2022 en in de kolommen 2023-2027 is de verwachte planning van het restantkrediet van de investering opgenomen.

Investeringskrediet - Programma Bestuur		Raadsbesluit	+ / -	Krediet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(x € 1.000)										
Informatisering & Automatisering			304	2.217	272	295	776	641	233	
Aanbesteding telefonie 2022 (smartphones)	T	13-11-2018		293	247	45				
Aanbesteding telefonie 2025 (smartphones)		07-11-2023	75	368				368		
Aanschaf scanner 2024	T	09-11-2022		15			15			
Modernisering ICT infrastructuur	T	10-11-2020		228			228			
Nieuw actiever intranet 2021		10-11-2020		50				50		
Vernieuwing werkplekconcept	T	08-11-2022		820	25	175	270	150	200	
Vervanging en uitbreiding scanstraat	T	10-11-2020		100			100			
Vervanging telefoons	T	08-11-2022		75		75				
Vervanging wifi netwerk 2025		10-11-2020		40				40		
Meubilair restaurant GAK en zolder Goudestein	T	07-11-2023	65	65			65			
Audiovisuele voorzieningen GAK, Goudestein en B&B	T	07-11-2023	164	164			98	33	33	
Wagenpark			305	135					170	
Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	T	31-10-2017		305		135			170	
Vastgoed - gemeentelijke gebouw			131	131	131					
Luchtbehandelingsstelsel Archiefruimte	T	07-11-2023	131	131	131					
Eindtotaal (T = toekenning; R = reservering)			435	2.653	272	561	776	641	403	

Investeringskrediet - Programma Veiligheid		Raadsbesluit	+ / -	Krediet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(x € 1.000)										
Vastgoed - Brandweer			5.810	438	3.372			2.000		
Brandweerpost Loenen aan de Vecht nieuwbouw		08-11-2022		2.000				2.000		
Brandweerposten Nigtevecht en Westbroek-Tienhoven	T	01-11-2022		3.810	438	3.372				
Veiligheid			59				59			
Cameratoezicht vervanging	T	10-11-2020		59			59			
Wagenpark			117				42	50	25	
Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	T	31-10-2017		117			42	50	25	
Eindtotaal (T = toekenning; R = reservering)			5.986	438	3.372	101	2.050	25		

Investeringskrediet - Programma Fysiek		Raadsbesluit	+ / -	Krediet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(x € 1.000)										
Beschoeiing			1.760	3.234	521	953	440	440	440	440
Nota beheer Kapitaalgoederen	T	28-06-2016		1.474	521	953				
Project 'Beschoeiingen langs tuinen in Maarssenbroek'	T	07-11-2023	1.760	1.760			440	440	440	440
Breed project in openbare ruimte			2.000	40.163	5.467	4.926	21.622	1.000	7.136	
Aanpassingen in de buitenruimte in relatie tot Woningbouwprojecten	T	08-11-2022		3.000			1.000	1.000	1.000	
Afvalscheidingsstation, Gemeentewerf, Kansis Groen en het gronddepot	T	28-06-2022		12.070		1.000	11.070			
Voorbelasten locatie afvalscheidingsstation	T	07-11-2023	2.000	2.000			2.000			
Kockengen Waterproof Dreef	T	07-11-2023		1.978		117	1.860			
Kockengen Waterproof Kerkweg	T	07-11-2023		6.482			346		6.136	
Kockengen Waterproof Sportweg	T	07-11-2023		2.500		1.300	1.200			
Kockengen waterproof oude Kern Oost	T	07-11-2023		683		83	600			
Kockengen Waterproof Welgelegen Noord	T	12-01-2022		4.311	153	812	3.347			
Kockengen Waterproof Welgelegen Zuid	T	12-01-2022		3.156	1.994	1.152				
Stedenbouwkundig kader en beeldkwaliteitsplan Bisonspoor	T	26-09-2023		3.683	3.320	363				
Voorbereidingskrediet Herinrichting Wijkpark Maarssenbroek	T	08-11-2022		300		100	200			
Civiele kunstwerken			1.656	17	515	853	271			
Beheerbeleidsplan Civiele kunstwerken 2021-2025	T	26-09-2023		1.656	17	515	853	271		
Geluidschermen			2.290			2.290				
Nota beheer Kapitaalgoederen	T	28-06-2016		40			40			
Veiligheid en geluidswerende voorzieningen Waverijnweg	T	07-11-2023		2.250			2.250			

Groen			1.210	93	1.116				
KPG 2016-2020 Groen	T	08-11-2016	1.210	93	1.116				
Openbare verlichting			4.360		973	1.164	1.088	1.135	
Beleidsplan Openbare Verlichting 2020	T	14-07-2020	4.164		777	1.164	1.088	1.135	
Uitbreiding openbare verlichting Armaturen	T	08-11-2022	78		78				
Uitbreiding openbare verlichting Masten	T	08-11-2022	118		118				
Reiniging			350	3.831	219	2.912	391	190	10
Grondstoffenplan Stichtse Vecht 2016-2022	T	26-04-2016		379	219	161			
Ondergrondse containers	T	07-11-2023	350	3.101		2.751	40	190	10
Aanpassing communicatie inzamelmiddelen	T	07-11-2023	351	351			351		110
Riolering			5.357	309	1.922	921	1.284	921	
GRP 2022-2026	T	26-09-2023	5.357	309	1.922	921	1.284	921	
Riolering en Wegen gecombineerd			19.178	10.992	-433	1.474	4.292	2.855	
Ameland		08-03-2022		124				124	
Bolensteinsstraat	T	08-03-2022		705			30	675	
Eendracht 1e fase	T	08-03-2022		2.875		10	50	2.815	
Eendracht 2e fase	T	08-03-2022		2.875		10	20	40	2.805
Fietsroute Breedstraat - centr.ZW	T	08-03-2022		366			10	356	
Harmonieplein		08-03-2022		281				281	
Harmonieplein	T	10-11-2015		267		267			
Herenstraat		26-09-2023		50					50
Herenweg/Gageldijk	T	08-03-2022		7.321	8.676	-1.355			
Nieuwe Ter AA fase 2A/2B	T	08-11-2022		2.643	2.316	327			
Schepersweg 2,3	T	08-03-2022		1.414		50	1.364		
Gaslaan -centr.ZW	T	08-03-2022		257		257			
Spelen			600		100	150	150	200	
Inzake problematiek renovatie/ herinrichting speelplaatsen c.a.	T	10-11-2020		600		100	150	150	200
Vastgoed - gemeentelijke gebouwen			2.655	148	2.261	246			
Dorpshuis Veenkluit	T	07-11-2017		100		100			
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	T	12-01-2022		2.555	148	2.161	246		
Verkeersmaatregelen			1.251		1.251				
Noodzakelijke verkeersmaatregelen	T	26-09-2023		1.251		1.251			
Verkeersregelinstallaties			1.123	482	531	110			
Nota beheer Kapitaalgoederen	T	28-06-2016		403		293	110		
Vervanging verkeersregelinstallaties (VRI) burgemeester Waverijnweg	T	21-12-2021		720	482	238			
Wagenpark			400	440		400		40	
Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark		31-10-2017		40				40	
Nieuwe vrachtwagen buitendienst	T	07-11-2023	400	400		400			
Wegen			315	9.673	-308	1.566	4.887	2.676	852
Beheerplan wegen 2021-2025	T	26-09-2023		7.668	46	520	4.427	2.676	
GVVP, onderdeel langzaam verkeer	T	26-09-2023		150		5	145		
Ontsluiting van parkeerplaatsen Beek en Hoff	T	26-09-2023		155		155			
Reconstructie Karel Doormanweg Breukelen	T	07-11-2023	315	605	94	196	315		
Sportparkweg gebiedsontsluitingsweg 2024		09-11-2022		852					852
Uitbreiding P&R station Maarssen	T	15-11-2015		243		243			
Wegen Handelsweg - Nijverheidsweg	T	31-12-2023			-448	448			
Toerekening VAT-kosten GWW			3.200	3.200			800	800	800
Toerekening VAT-kosten GWW	T	07-11-2023	3.200	3.200			800	800	800
Eindtotaal (T = toekenning; R = reservering)			8.025	100.222	17.941	18.592	35.748	12.191	14.389

Investeringskrediet - Programma Sociaal	Raadsbesluit	+ / -	Krediet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(x € 1.000)									
Wagenpark				75	25	25		25	
Afschrijvings- en vervangingsplan gemeentelijk wagenpark	T	31-10-2017		75	25	25		25	
Eindtotaal (T = toekenning; R = reservering)				75	25	25		25	

Investeringskrediet - Programma Samenleving	Raadsbesluit	+ / -	Krediet	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(x € 1.000)									
Recreatie en toerisme				211	211				
Toeristisch Overstappunt Sperwerveld	T	10-11-2020		211	211				
Vastgoed - gemeentelijke gebouwen				1.324	10.184	219	1.456	7.644	865

Eigendomsoverdracht Dorpshuis Nigtevecht		16-03-2021								
MFC Vreeland (gymzaal en dorpshuis) (extra investering)	T	08-11-2022		3.500			3.500			
Moderniseren entree Kikkerfort	T	13-11-2018		261	40	221				
Uitbreiding depot RHCVV	R	07-11-2023	560	1.860		130	865	865		
Vervanging gym accommodatie Vreeland	T	10-11-2020		1.200	179		1.021			
MFC Veenkluit Tienhoven	T	07-11-2023	764	3.363		1.105	2.258			
Vastgoed - Onderwijshuisvesting			26.165	67.483	6.398	22.004	10.030	4.121	9.738	15.192
Nieuwbouw Broecklandcollege	T	20-12-2022		24.500		16.056	7.315	1.129		
Nieuwbouw Kindcentrum Harmonieplein	T	26-09-2023		11.602	6.154	5.448				
Onderwijsvoorziening Daalse Hoek	T	07-11-2023	7.000	7.494	244		125	125		7.000
Onderwijsvoorziening Zuilense Vecht	T	08-11-2022		4.321		500	1.911	1.911		
IHP projecten	T	07-11-2023	19.135	19.135			249	956	9.738	8.192
Spechtenkamp	T	26-09-2023		276			276			
Tienhoven	T	07-11-2023	30	155			155			
Vastgoed - overig				130		130				
Kerktoeren Nigtevecht	T	08-11-2022		130		130				
Eindtotaal (T = toekenning; R = reservering)			27.489	78.008	6.617	23.801	17.675	4.986	9.738	15.192

Bijlagen

Kerngegevens Stichtse Vecht

Kerngegevens	2023	2024
Inwoners per 1 januari	65.500	66.754
Inwoners < 18 jaar per 1 januari	13.113	13.298
Bijstandsontvangers (3-jaars gemiddelde)	737	737
Leerlingen voortgezet onderwijs per 1 oktober	2.983	2.872
Woonruimten per 1 januari	29.475	29.611

Verplichte indicatoren door het rijk

Programma 1

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	R2022	B2023	B2024
Formatie per 1.000 inwoners	P	SV	6,2	6,2	6,8
Bezetting per 1.000 inwoners	P	SV	5,5	5,6	5,5
Apparaatskosten per inwoner	P	SV	337	324,53	386,63
Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	P	SV	20,6%	<10%	<10%
Totale kosten inhuur externen (€ 1.000)	P	SV	6.833	1.024	1.489
Overhead als % van de totale lasten	P	SV	13,3%	13,8	14,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in € Koopwoningen	P	SV	749,10	749,10	758,44
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens in € Huurwoningen	P	SV	392,83	392,83	398,73
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in € Koopwoningen	P	SV	922,74	922,74	936,35
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens in € Huurwoningen	P	SV	566,48	566,48	575,41
Demografische druk (de verhouding tussen de productieve leeftijdsgroep 20-64 en de niet-productieve leeftijdsgroepen 0-19 en 65+)	E	BRP	74%	79%	79%

Programma 2

Verplichte indicatoren Rijk	E/P	Bron	R2022	B2023	B2024
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners	E	Buro HALT	54	55	55
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	E	CBS	0,8	0,9	0,9
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	E	CBS	3,1	3,1	3,1
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	E	CBS	1,1	2,3	2,3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1000 inwoners	E	CBS	2,6	4,4	2,6

Programma 3

Verplichte indicatoren Rijk	E/P	Bron	R2022	B2023	B2024
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner op jaarbasis	P	AVU/Afvalvisie	168	140	150
Hernieuwbare elektriciteit (elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa)	P	RWS leefomgeving	5%	6%	7%
Aantal nieuwgebouwde woningen per 1.000 woningen	P	BAG	9,7	6,8	20,4

Programma 4

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	R2022	B2023	B2024
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	P	LISA	492,1	590	590
% 12 tot en met 21 jarigen met een delict voor de rechter	P	Verwey Jonker	1,00%	per 2 jaar	1,52%
% Kinderen tot 18 jaar in een uitkeringsgezin	P	Verwey Jonker	3,0%	per 2 jaar	2,6%
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	P	CBS	71%	70%	70%
% werkloze jongeren (16 tot en met 22 jarigen)	P	Verwey Jonker	0,2%	per 2 jaar	0,5%
Aantal personen per 10.000 inwoners met een bijstandsuitkering	P	CBS	250	190	200
Aantal lopende re-integratiewerkzaamheden per 10.000 inwoners van 15 tot en met 64 jaar	P	CBS	1,9	60	60
% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	P	CBS	7%	7%	7%

% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	P	CBS	0,7%	0,9%	0,9%
% jongeren van alle jongeren tot 18 jaar met jeugdreclassering	P	CBS	0,2%	0,2%	0,2%
Aantal cliënten per 10.000 inwoners met een maatwerkarrangement Wmo	P	GMSD	543	500	500

Programma 5

Verplichte indicatoren Rijk	P/E	Bron	R2022	B2023	B2024
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat.	P	VSV verkenner	-	1,52	1,52
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	P	Jaarverslag RBL	-	1	1
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	P	Jaarverslag RBL	25	25	25
Funciemenging: de funciemengingsmatrix (FMI) weerspiegelt de verhouding (%) tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	P	waarstaatjegemeente.nl	45,4	46	46
Aantal bedrijfsvestigingen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	P	waarstaatjegemeente.nl	142,9	860	895
% Niet-sporters	P	RIVM	per 4 jaar	per 4 jaar	per 4 jaar